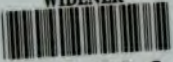

WIDENER

HN TABC G

www.libtool.com.cn

9166.15

www.libtool.com.cn

Harvard College
Library

FROM THE FUND IN MEMORY OF

Henry Wadsworth Longfellow

BEQUEATHED BY HIS DAUGHTER

Alice M. Longfellow

MDCCCXXIX

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

P. E. Malmstrom

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

DIKTER

AF

BERNHARD ELIS MALMSTRÖM.

ÅTTONDE UPPLAGAN.

MED LEFNADSTECKNING OCH FÖRFATTARENS PORTRÄTT.

STOCKHOLM.

F. & G. BEIJERS FÖRLAG.

1880.

Scan 9166.15

Longfellow fund

STOCKHOLM, IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI, 1880.

6
7704
41-211
11

www.libtool.com.cn
INNEHÅLL.

Lefnadsteckning	Sid. VII—XXIX.
---------------------------	-------------------

Elegier:

Angelika	3.
Aprildagar	10.
Corinna	15.
Floden	18.
Skridskogångaren	20.
Thorwaldsen	22.
Till professor C. A. Hagberg	26.
Astronomi	30.
Till promotionskamraterna	32.
Enslighet	34.

Romanser och visor:

Hvi suckar det så tungt uti skogen?	39.
Stafkarlen	42.
Till Oehlschläger	45.
Midsommarnattsdröm	48.
Jungfrun i det gröna	52.
Brudsmycket	54.
Löftet	59.
Blomman	62.
Perlan	65.
Svanen	68.

	Sid.
Flickans födelsedag	70.
Biet	72.
Höstvisa	74.
Vårsång	76.
Sång för Södermanlands nation	79.
Dryckesvisa	81.

Erotiska dikter:

Hemlig lycka	87.
Härnäst	92.
En gammal flamma	96.
Kärlekens dialektik	101.
Kom tillbaka!	104.
Sköna flicka!	107.
Den femtonåriga	109.
Odaliskan	113.
Hjertklappningen	118.
Den öfvergifna	122.

Minnen:

Konung Oskar	129.
Prins Gustaf	132.
C. F. af Wingård	136.
P. von Afzelius	140.
E. Tegnér	145.
F. M. Franzén	149.
F. M. Franzén (slutord vid förf:s inträde i Svenska Akademien)	154.
E. G. Geijer	158.
P. D. A. Atterbom	161.
J. Sellén	166.
O. F. Tullberg	169.

Blandade dikter:

	Sid.
Julianus	175.
Fosterlandet	192.
Vid konung Carl XIV Johans 25-åriga jubileum	208.
Vid jubelfesten i anledning af Sveriges och Norges femtioåriga förening	219.
Gotland	223.
Skandinavien	231.
Till de danska studenterna på Gamla Upsala högar	236.
Helsning till Norge från de hemmavarande	239.
Prolog vid studentkonserterna för Danmark	242.
Vid filosofie magister-promotionen 1842	247.
Till de unga	253.
Vid invigningen af Tegnér's minnesvård vid Kyrkerud	258.
Till professor J. Sellén	261.
Till B. E. Fogelberg	265.
Till C. W. A. Strandberg	268.
Till W. E. Svedelius	272.
Till d:r Sv. P. Leffler	279.
Till ett brudpar	282.
Hungersnöden i Upland 1845	284.
Det gamla paret	287.
Skulden	292.
Enkan	296.
Segrarinnan	301.
Skogsbygden	303.
Ödmjuket er!	304.
Stilla, mitt hjerta!	306.

Resebilder:

Fiesole	309.
Trasimenus	314.

	Sid.
Rom	318.
Vid de skandinaviska konstnärernas julgille i Rom 1846	323.
Sibylla Tiburtina	325.
Campania Felix	328.
Återseende	333.
Fiskarflickan vid Tynnelsö.	337.
Anmärkingar	371.

www.libtool.com.cn

LEFNADSTECKNING.

www.libtool.com.cn

(Ur Svenskt Biografiskt Lexikon.)

BERNHARD ELIS MALMSTRÖM

föddes, den tredje i ordningen bland sina syskon, på egendomen Stora Holmstorp, belägen i Tysslinge socken i Nerike, den 14 Mars 1816*. Fadren var godsegaren och ekonomidirektören Carl Adolf Malmström, modrens namn var Hedvig Ulrika Styffe. Bernhard (Berndt) Malmströms båda äldre syskon dogo tidigt, så att han snart var den äldste i syskonkretsen. En yngre broder, rikt begåfvad med konstnärliga anlag, drucknade 17-årig under badning i sjön Möckeln i Karlskoga bergslag, kort innan han skulle begifva sig till Upsala universitet. Den tredje i ordningen af dessa bröder är frihetstidens berömda häfdatecknare, professor Carl Gustaf Malmström.

I sitt föräldrahem saknade den unge Bernhard icke intryck, som blefvo bestämmande för den riktning åt det vittra hållet, hvilken han tidigt erhöll. Hans moder egde ett för poetisk skönhet öppet sinne och var förtrogen med våra skalders arbeten; fadren, en kraftfull och allvarlig man, läste gerna de gammalnordiska sagorna. Den yttre, på fägring fattiga naturomgifning, i hvilken Bernhard Malmström uppväxte, var mindre egnad att väcka skaldeanlagen till lif. Ett poetiskt barndomsminne från grannskapet, som han troget bevarade, var ett besök i det närbelägna Kumla hos skalden Franzén. — Tidigt började den unge Malmström att öfva vitterlek. Redan som tioåring försökte han en poetisk behandling af Bodvar Bjarkes saga, och fördjupade sig redan under sina barndomsår i läsning af poesi, i stället för att taga del i jemnårigas lekar. Såsom hans favoritläsning

* Kyrkoboken har, enligt föräldrarnes uppgift, oriktigt d. 10 Mars.

vid denna tid uppgifvas fru Lenngrens skaldestycken. I allmänhet röjde den unge Malmström under sina barndomsår ej blott en rikare begåfning, utan ock en tidigare mognad än jemnåriga. Redan såsom barn gjorde han intrycket af en utpräglad personlighet.

Sin elementarbildning erhöll Malmström vid Örebro skola, der han intogs i tredje klassen, och sedan han genomgått detta läroverk, vid Strengnäs gymnasium. En af hans samtida ungdomsvänner, pastor primarius d:r Strömberg, har i en minnesteckning (vid prestmötet i Strengnäs 1867), meddelat åtskilliga Malmströmska minnen från skol- och gymnasii-tiden. Han berättar att då den unge Malmström första gången, såsom intagen i tredje klassen af Örebro skola, reste sig upp och med sin väljudande stämma samt med öfverlägsen säkerhet skanderade det förelagda stycket af Virgili *Æneis*, väckte han både kamraters och lärares häpnad och beundran; redan nu låg »i sjelfva hans röst och föredrag något storartadt, något hänförande, som bebådade den blifvande mästaren». — Tidigt bemärkt, uppträdde den unge gymnasisten äfven tidigt inför offentligheten. Tvenne gånger höll han å ungdomens vägnar offentligen, på stora gymnasii-salen i Strengnäs, högtidstal på Carl XII:s dödsdag. Lifligt har den nyssnämnde samtida minnestecknaren skildrat intrycket af dessa föredrag, särskildt af det sista, hållet året innan Malmström lemnade gymnasium för att afgå till universitetet. I det poem, som han vid detta tillfälle föredrog, i fosterländsk tonart besjungande den nordiska naturen *, igenkännes tydligt den fosterländska anda, den tankens klarhet och den omsorgsfulla behandling af formen, som alltjemt förblefvo utmärkande för hans skaldskap. Den unge vitterlekaren fann vid sina poetiska försök under vistelsen i Strengnäs en välvillig och uppmuntrande rådgifvare i Engelbrektsångernas författare, G. W. Gumælius, som då var lektor vid gymnasium. Sin tacksamhet till denne vördade lärare har han uttalat i tillegnan af sitt första större skaldestycke, »Ariadne». — Äfven såsom öfversättare hade Malmström, innan han ännu lemnat gymnasium, uppträdt offentligen: 1834 utgaf han en öfversättning af E. M. Arndts »Historiska karaktersskildringar.»

Ur den ofvannämnda minnesteckningen låna vi ytter-

* Meddeladt i d:r Strömbergs minnesteckning.

ligare följande bidrag till kännedomen om Malmströms skaplynne vid denna tid: »Vid gymnasium gjorde han sig känd för ett allvar i studier, tänkesätt och lynne, som var öfver hans år. Man känner ifrån denna hans ungdomstid icke mera än ett exempel af förflugenhet och pojkllynne. Traditionen förmäler, att han en gång i en af våra gränder mötte en af stadens damer, som möjligen gjort sig känd bland ungdomen för någon bristande mildhet i omdömen och tänkesätt. Hans rättskänsla öfverväldigade honom, och innan han hann besinna sig, hade han uttalat tätt invid hennes öra ett fågelnamn, som träffande karakteriserade både hennes lätta rörlighet och hennes pladdrande tunga.»

Till Malmströms barndoms- och ungdomsår hörer äfven bekantskapen med den »Angelika», som han vid något mognare år besjungit i den odödliga dikt, som med ens gjorde hans namn känt såsom skald öfver hela Sverige. Rörande urbilden till denna dikt meddelar en af skaldens minnestecknare* följande, som stöder sig på Malmströms eget meddelande till en ungdomsvän. »I grannskapet till skaldens föräldrahem bodde på Loviseholm i Vintrosa socken en kammarjunkare Dalman, hvilkens dotter Rosalie Angelique Vilhelmina är det väsen, Malmström så himmelskt besjungit. Hon var född samma år som Malmström och de lekte ofta som barn tillsammans, d. v. s. hon lekte och han såg på. De båda barnen skildes åt, då Malmström åtta år gammal kom in i skolan, och sedan såg han henne aldrig förr än på en gymnasistbal i Strengnäs. Hon var då sexton år och en fullkomlig skönhet. Jag vet ej, skrifver min sagesman, om han talade vid henne, men med kännedom om hans skygga och tillbakadragna väsen (verlden kallade det högfärd) skulle jag ej tro det. Ett år derefter låg hon på bår. Men den smärta, den sjuttonårige ynglingen dervid kände, gömde han inom sig, tills det att densamma åtta år senare, luttrad, renad och upphöjd, gaf sig luft i den härliga dikt, som ensam skulle varit nog att göra hans rykte som skald.»

Vårterminen 1835 inskrefs Malmström såsom student vid Upsala universitet. Medellös och utan utsigter till en

* P. A. Gödecke, i uppsatsen »Om Bernhard Elis Malmström såsom människa och skald» (i tidskriften Framtiden 1871).

längre tids vistelse vid universitetet, beslöt han sig för den presterliga banan och aflade efter tvenne års vistelse vid lärosätet dimissionsexamen, 21 år gammal, således innan han hunnit den ålder som fordrades för att erhålla prestvigning. Önskan att förvärfva en vidsträcktare filosofisk underbyggnad och den medfödda förkärleken för vetenskapliga studier förmodade honom att qvarstanna vid universitetet. Ekonomiska bekymmer för egen del och anhörigas betryckta ställning kommo honom väl någon gång sedermera att tänka på att inträda på den presterliga banan. Så skrifer han 1838 till en af sina närmaste vänner: »Under mina bedröfliga stunder i höst har jag sjelf ofta tänkt att öfvergifva mina studier och antaga ordination, för att derigenom möjligen blifva i tillfälle att underlätta mina anhörigas bekymmer. Men föreställningen om ringheten af de medel, som en ograduerad prestman kan disponera till förmån för andra, har hittills afhållit mig från att fatta något beslut». Lyckligtvis för den svenska vitterheten, kommo sådana planer icke till verkställighet.

Med ifver egnade Malmström sig nu åt studier inom det humanistiska området. Ännu bevarade bref från denna tid till en af Malmströms ungdomsvänner lemna intressanta redogörelser härför och visa det allvar, med hvilket han hängaf sig åt studierna för deras egen skull, ej mindre än den omfattning, med hvilken de drefvos redan af den unge studenten. Under sina mognare år ifrade han mer än en gång mot den öfverhandtagande lexläsningen och mot bröd- och examensstudiet vid universitetet. Hans egen studiebana var så vidt som möjligt skild härifrån. Med förkärlek omfattade han i synnerhet studiet af Greklands klassiska författare, till hvilka han kände sig oemotståndligt dragen och hvilkas inflytande på hans utveckling såsom poetisk författare blef omisskänneligt. Han skrifer 1838 rörande sina grekiska studier: »Den grekiska fornåldern har blifvit mig dubbelt kär, sedan jag hunnit orientera mig hos Plato: nu mera slukar jag honom med verklig polyfemisk aptit... Gud vet om jag före min grad ger mig tid att läsa någon annan auktor: kanhända något af Aristofanes. Plato ensam tillfredsställer mig. Sedan jag nu hunnit bli förtrolig med hans språk, kan jag icke tröttna vid honom». Någon tid

efteråt i samma ämne: »I går slutade jag Aristofanes' Demagoger och skulle nu enligt min plan börja med Cicero. Men jag har blifvit anfallen af en slags sjukdom, icke Upsala-febern, som du befarar, utan en, som jag skulle vilja kalla grekfebern eller, lärda, grecomani, hvilken liksom med våld qvarhåller mig hos den helleniska fornvärlden. Jag läser nu Kruses Hellas».

Det blef dock icke åt studiet af den klassiska fornvärlden, som Malmström kom att egna sina vetenskapliga krafter, oaktadt han vid unga år klarare än de flesta uppfattat den antika världens anda. Orsaken härtill tillskref han brist på speciel filologisk fallenhet och underbyggnad, ehuru han med lätthet tillegnade sig de främmande språken. »Det lifliga intresse, som jag alltid skall komma att hysa för antiken» skrifer han, »måste nu nödvändigt störas af det eviga omaket att bläddra i lexika och elementarböcker.» Han tillägger: »jag öfvergår till den historiska forskningen: den är mitt fält, om eljest något vetenskapligt är mitt». Den unge studenten synes hafva anat, att hans mannaålders egentliga gerning såsom universitetslärare skulle blifva behandlingen af en vigtig del af fäderneslandets odlingshistoria. Det var dock med urbilderna från den helleniska skönhetsvärlden för ögonen, som han fälde sina domslut såsom literär häfdatecknare och kritiker.

Under dessa allvarliga studier, hvilka stundom måste afbrytas för mera inbringande sysselsättningar — så t. ex. åtog sig Malmström under denna tid arbetet med öfversättningen af en del af den i Upsala utgifna upplagan af Beckers Verldshistoria — hvilade dock ej den unge skaldens poetiska verksamhet. I rörande toner klingade hans lyra vid underrättelsen om hans yngre, ömt älskade broders bortgång, kort innan han hoppades få helsa honom välkommen till lärosätet*. Under intrycket af sina grekiska studier samman-skref Malmström 1838 den episka dikten »Ariadne», med hvilken han för första gången offentligen framträdde såsom författare inför allmänheten, under begagnande af samma sig-

* Denna elegi, icke upptagen bland Malmströms samlade dikter, är införd i C. A. Kullbergs minnestal i svenska akademien öfver Malmström (Sv. Akad. Handl., del. 41, s. 69).

natur (M—m), som innan kort blef välbekant och älskad. »Ariadne», med sin efter antiken bildade form och sitt från antiken hemtade ämne, bär dock mindre än många andra af Malmströms ungdomsdikter, hvilka äro hållna i en modern tonart, prägeln af ~~den vädla måttfullhet, som~~ i allmänhet utmärker hans konstnärskap, och i hvilken studiet af de antika mönstren otvetydigt röjer sig. Det är ett ungdomsarbete, egnadt att väcka stora förhoppningar, af en rik, stundom glödande fantasi; men ofta öfverlastadt till uttrycket och långt ifrån korrekt i versens och språkets behandling. Tegnér har om detta poem, hvars förtjenst han erkände, yttrat, att »dess hjeltinna ej är naken nog för antiken»*, och dermed i korthet karakteriserat dess brist på enkelhet och natur. Malmström har vid mognare år ej ansett detta stycke värdigt en plats i samlingen af sina dikter; såsom ett bidrag till kännedomen om skaldens poetiska studietid skall det dock alltid bevara sitt intresse. — »Ariadne» blef af kritiken välvilligt emottagen; endast tidningen »Eos», som 1839 började utkomma i Upsala, innehöll i sitt första nummer en kort, men sträng recension, hvari stycket frånkändes »originalitet, koncentration, klarhet och åskådlighet», och dess brister uppgäfvos vara »kaos, expansion, öfverflödande ordrikedom». — Kort tid derefter finna vi likväl Malmström såsom en bland de flitigaste medarbetarne i »Eos». Utgifvaren hade önskat bereda honom upprättelse för denna förhastade recension, hvars stränghet, enligt Malmströms i bref uttryckta förmodan, berott på att en annan person antagits vara »Ariadnes» författare.

Kort efter utgifvandet af »Ariadne» sysselsatte sig Malmström med en annan episk dikt, af hvilken likväl endast ett fragment kommit till offentligheten. Dess titel var »Inez de Castro» och dess form var den rimmade 8-radiga stanzens. På uppmaning af vänner och bekanta, hvilka, enligt M:s egen uppgift, ansågo detta poem såsom det bästa af hans då författade vittra arbeten, inlemnades det till täfling i Svenska Akademien på hösten 1838, men erhöll ej pris. Akademiens omdöme deröfver återfinnes i redogörelsen för årets högtidssammankomst, hvarest det heter att »n:o 11, »Inez de Castro», ansetts röja några bilder af en behaglig

* Tegnér's Efterlemnade Skrifter II, s. 165.

naturmålning». Följande året införde författaren i n:o 36 af tidningen Eos »Inez' de Castro sång. Stycke ur ett större poem», det enda af denna romantiska hjeltedikt, som kommit i allmänhetens händer.

Denna motgång var dock långt ifrån att hämma Malmströms poetiska verksamhet, icke ens för en kortare tid. Redan i Februari 1839 finna vi honom med ifver sysselsatt med dikten »Fiskarflickan på Tynnelsö». Sjelf yttrar han i bref om detta skaldestycke, att det är »ett slags idyll, likväl utan alla herdar och herdinnor, framställande behagliga naturminnen från mitt oförgätliga vistande i den sköna Mälarneiden». Det utkom på våren samma år, helsades med bifall och väckte rättvis uppmärksamhet. Det är rikt på leende naturskildringar; i versens musikaliska välljud öfverträffas det af ingen bland Malmströms dikter från mognare år. »Det flägar liksom en vårvind oss till mötes — yttrar skaldens minnestecknare i svenska akademien om detta poem — med blomsterdoft och fågelsång och sorlande vatten; och man hör de unga älskandes kärleksbikt klinga i den ljusa sommarnatten likt näktergalstoner». Tegnér fälde öfver denna dikt ett omdöme, som ehuru till formen innebärande en kritik, likväl ej kunde vara annat än smickrande för den unge författaren. Han fann, att »Fiskarflickan» förtjenade allt afseende. »Genom lösligheten i uppfinningen, äfvensom genom en viss yppighet i diktionen påminner den om *Axel* och mina egna fänriksår. Samma fel också mot kostymen, som har en sydländsk hållning och går i flor, der den borde gå i vargskinnspels»*.

I den af C. J. Lénström utgifna tidningen »Eos», hvars syfte var att utgöra ett organ för Sveriges och särskildt Upsala universitets yngre litterära krafter, och i hvars spalter många af det då varande »unga Sverige» för första gången uppträdde offentligen**; blef Malmström, såsom nämndt är, under åren 1839—40 en flitig medarbetare. Flertalet af de ungdomliga qväden, som der första gången offentliggjordes, har skalden vid nøggrannare pröfning ej ansett värdiga att intagas bland sina samlade dikter; men der återfinnas äfven

* Bref till Bernh. v. Beskow, tr. i Esterl. Skrifter II: 165.

** Bland dem kunna nämnas, utom Malmström, Nybom, C. J. Bergman, Louis de Geer m. fl.

åtskilliga af hans mest lästa och beundrade skaldestycken. Så det vackra poemet »Ödmjuker er!», den vid universitetet ofta hörda sången för Södermanlands och Nerikes nation »Känner du landet, det härliga rika», den allbekanta roman- sen »Hvi suckar det så tungt uti skogen?» och den rörande dikten »Stafkarlen». Alla dessa poemer, hvilka ensamma vore tillräckliga att förvärfva sin författare en framstående plats bland svenska skalder, voro således diktade, innan han hunnit öfver ynglingaårens gräns.

Äfven som vitter granskare uppträdde Malmström i »Eos». Hans der införda uppsats »Blick på svenska vitterhetens närvarande tillstånd» är särskildt ur den synpunkten märkvärdig, att redan här angifves den ståndpunkt vid bedömandet af företeelser inom vår litteratur, som han sedermera såsom svenska vitterhetens häfdatecknare vidhållit. Den nya skolan bedömes här nästan lika strängt som i den senare uppsatsen »Om den romantiska skolan» och i hans litteraturhistoriska föreläsningar från senare år. Uppsatsen väckte uppmärksamhet och äfven »ond blod», efter hvad författaren sjelf uppgifver i bref. En insändare uppträdde mot densamma i »Svenska Minerva»* med förebråelser för bristande pietet mot våra stora författare och antydde, att den unge författarens stränga omdöme öfver den nya skolan innebure vanvördnad mot hans egna lärare. Malmström försvarade sig i »Eos» mot den sistnämnda beskyllningen genom anmärkningen, att det icke vore »lärjungen, som uppträdt mot läraren, utan konstkritikern mot en vitter skola».

»Ariadne», »Fiskarflickan» och de i »Eos» införda poemerna hade emellertid på deras författare fäst så väl allmänhetens, som de vittra konstdomarnes uppmärksamhet. Svenska akademien tilldelade i början af 1840 »studeranden Malmström 200 r:dr b:ko till uppmuntran och understöd för fortsättningen af sina studier»**, och samma år erhöll han dess stora pris för elegi-cykeln »Angelika», denna berömda dikt, om hvilken en minnestecknare yttrat, att den, sin kort- het oakadt, »uppväger volymer», och som ännu i dag läses med beundran. Det berättas om denna framgång, som

* 1839: n:o 47.

** Af Tegnér's ofvan citerade bref till v. Beskow synes nästan som om Malmström varit i fråga till något större pris.

med ens gjorde författarens namn äradt och älskadt öfver hela Sverige, att han sjelf tycktes vara omedveten om diktens ovanliga skönhet. Ursprungligen hade han hestämt »Angelika» för kalendern »Linnæa Borealis», och till svenska akademien insändt skaldestycket »Fosterlandet». »Angelika» var redan tryckt i kalendern, då åtskilliga af författarens närmaste vänner öfvertalade honom att hos akademien göra utbyte. »Fosterlandet» trycktes i stället i »Linnæa», de för kalendern tryckta bladen af »Angelika» makulerades, och då Malmström i December 1840 aflagt filosofie kandidat-examen, möttes han vid utträdet från examensrummet af underrättelsen om den utmärkelse, som den vittra domstolen tilldömt »Angelika».

»Angelikas» sångare var nu en af Sveriges mest bemärkta yngre skaldar, hvars medverkan för litterära sträfvanden man gjorde sig en ära af att vinna. I Upsala blef han snart hufvudpersonen bland de yngre vittra krafterna. Kalendern »Linnæa Borealis» för 1841 och 1842, som gemensamt utgafs af Malmström och C. J. Bergman, var ett synligt resultat af föreningen mellan dessa yngre vitterlekare vid universitetet*. Äfven äldre skaldar lemnade till denna kalender sina bidrag, och vid sidan af Malmström, Böttiger, Nybom och Louis de Geer lästes der namnen Atterbom och Hedborn, Geijer, Franzén och Wallin. Den var likväl företrädesvis ett uttryck af de ungas sträfvanden, och i sin helhet är »Linnæa Borealis», bland företag af denna art, som vår litteratur har att uppvisa, utan tvifvel ett bland de mest anmärkningsvärda och löftesrika. Malmström skref här inledningsdikten »De ungas helsning» (icke intagen bland hans samlade dikter), det ofvan omnämnda stycket »Fosterlandet», det storartade dramatiska utkastet »Julianus» m. m. Bland de poemer af Malmström, hvilka i Linnæas båda årgångar första gången sågo dagen, men som ej återfinnas bland hans samlade dikter, märkas balladen »Skogsfrun» — ett motstycke till »Hvi suckar det så tungt uti skogen?» — »Fågelfångaren», »Sången vid svenska bibelns trehundraåriga jubelfest 1841», ett stycke, som genom sin ton af tempel-högtidligt allvar står nästan ensamt bland författarens dikter och i sin mån visar

* Se härom R. Hjärnes »Från det förflutna och det närvarande» I, sid. 135 o. f.

mångsidigheten af hans poetiska formtalang; samt den vackra dikten »Fremlingen», i hvilken man tycker sig förnimma toner ur samma beklämda bröst, som gifvit sig luft i det bekanta stycket »Enslighet», diktadt kort före skaldens bortgång.

www.libtool.com.cn

Malmström aflade såsom nämndt är, filosofie kandidatexamen i Dec. 1840, författade för graden en afhandling »Om konstens väsende och betydelse», som 1842 försvarades under Atterboms præsidium*, och promoverades s. å. till filosofie magister. Ett minne af sin magisterpromotion, som visar huru allvarligt han fattade dess betydelse och sin framtidsuppgift, har han efterlemnat i den vackra sången »Vid filosofie magisterpromotionen 1842». — Sedan Malmström ytterligare genom sin afhandling »Om Aristoteles' lära om poesien» på samma gång visat sina insigter i skönhetslärans teoretiska del, som äfven att den grekiska skönhetsverld, hvilken han så lifligt älskat, ej blifvit honom främmande, kallades han 1843 af Atterbom till docent i estetik vid Upsala universitet. — Malmströms polemiska uppträdande mot fosforismen, hvilket, såsom vi sett, blifvit uttydt som ett angrepp mot dess representanter i Upsala, lade sålunda intet hinder i vägen för hans fästande vid universitetet genom fosforismens förnämste målsman, ett förhållande, som länder dem både till lika heder. Oaktadt alla olikheter i skaplynne, verldsåskådning och bedömande af litterära företeelser, gjorde de dock hvarandra ömsesidigt rättvisa; och i sitt minnestal öfver Atterbom har Malmström, på samma gång som han häfdat sin ståndpunkt vid bedömandet af det romantiska konst-idealet, egnat sin hyllning åt Atterboms minne. Olikheterna voro dock för stora, för att tillåta att dessa båda utmärkta män någonsin stodo hvarandra i egentlig mening nära.

Sedan Malmström vid 27 års ålder vunnit anställning vid universitetet, var hans lefnadsbana bestämd. Till sin död verkade han under 22 år nästan oafbrutet såsom akademisk lärare. Hans befordringar vid universitetet gingo dock långt ifrån hastigt. Först sedan han såsom lönlös do-

* 1840 hade Malmström responderat under Lénström för en del af dennes afhandling om »Marlowes Faustus», ett ämne, som han sedan sjelf skulle komma att behandla.

cent i tretton år tjenstgjort vid universitetet och under de åtta sista åren af denna tid förestått den estetiska professionen, utnämndes han till e. o. professor i estetik och modern litteratur (1856), och först tre år senare (1859) erhöll han, 43 år gammal, fullmakt på den ordinarie lärostolen i estetik, litteratur och konsthistoria. — Bland yttre utmärkelser, som tillfölo honom, må i sammanhang med dessa befordringsdata nämnas, att han 1850 kallades till ledamot af svenska akademien efter F. M. Franzén, samt att han 1854 utnämndes till historiograf vid Kongl. Maj:ts orden och 1862 till riddare af nordstjerneorden.

Det torde icke kunna bestridas, att Malmströms anställning såsom akademisk lärare i viss mån blef hinderlig för infriandet af de rika löften såsom *skald*, hvilka hans ungdom gifvit, ehuru den i andra afseenden blef af största betydelse så väl för hans egen utveckling, som för lärosätet. Under de första åren af 1840-talet hördes ännu ej sällan toner från hans lyra; mot senare hälften af detta årtionde förnummos de allt mera sparsamt, och efter denna tid endast undantagsvis. Andra sysselsättningar togo hans krafter i anspråk. Han förblef ej längre företrädesvis konstnär; men som tänkare, konstdomare, litterärhistorisk forskare och lärare för de ungdomliga skaror, hvilka samlades kring hans lärostol och derifrån ofta mottogo intryck för hela lifvet, förvärfvade han sig nya anspråk på en framstående plats i Sveriges litteratur. Han vände sig med ifver åt filosofiska studier och blef en varm anhängare af Hegels filosofiska system, hvilket under hans studietid som bäst gjorde sitt triumftåg kring den germaniska världen. De studier i främmande länders litteraturhistoria, till hvilka hans befattning såsom den estetiska vetenskapens målsman vid rikets största universitet gaf anledning, buro inom litteraturen frukter, hvilka stälde honom bland de främste af vårt lands prosaiska skriftställare. Med skäl torde kunna antagas, att få skildringar af främmande länders vittra storheter i vårt land funnit så många läsare, som Malmströms teckningar af Shakespeare och hans föregångare, af den genialiske domprosten i S:t Patrik och af Don Quixote's odödliga författare. Och när Malmström mot slutet af sin bana såsom universitetslärare företog skildringen af den svenska vitterhetens öden och höll

dessa bekanta föreläsningar, hvilka på alla som åhörde dem, gjort ett outplånligt intryck, kom han att utöfva ett ej ringa inflytande på bedömandet af åtskilliga af vår litteraturs tvistefrågor.

Det kan ej tillhöra denna teckning att närmare redogöra för Malmströms författarverksamhet i vetenskapliga ämnen. Det må här vara tillräckligt att, sedan vi erinrat om en del af hans konstnärliga verksamhet såsom skald och vältalare, hvilken ännu återstår att omnämna, redogöra för den kronologiska följden af de skrifter, med hvilka han häfdade sin ställning såsom målsman för sin vetenskaps utveckling.

Såsom nyblifven docent utsågs Malmström att å den studerande ungdomens vägnar hålla festtalet vid konung Carl XIV Johans 25:åriga regeringsjubileum, hvilket öfver hela Sverige firades med stor högtidlighet; och då kort derefter det första af de stora studenttågen egde rum, och Upsala för första gången hos sig såg studenterna från syster-universiteten, var det Malmström som å ungdomens vägnar helsade gästerna med sin sång »vid Gamla Upsala högar», det första uttrycket af hans varma tillgifvenhet för den nyvaknade förbrödrings-idén mellan Nordens folk. Han förblef denna idé trogen lifvet igenom. En yttring af den ifver, hvarmed skandinavismens första rörelser då ömfattades, var det i Upsala bildade »Skandinaviska sällskapet», hvars syfte var att arbeta för utbredandet af den inbördes kännedomen af de nordiska ländernas litteratur och för samverkan på det andliga området. Malmström var från sällskapets stiftelse en af ledamöterna i dess styrelse: vid dess sammankomster hördes första gången hans vackra poem »Skandinavien» och elegien öfver Thorwaldsen, om hvilken en granskare* yttrat, att mera än ett af dess disticha skulle man tro vara taget ur grekiska anthologien. — 1845 deltog Malmström i Upsala-studenternas tåg till Köpenhamn och Lund. Minnen från denna färd, hvilka alltid skola bevaras såsom perlor bland detta slag af skandinavisk litteratur, äro »Helsingens till Oehlsenschläger», »Midsommarnattsdröm» samt det praktfulla stycket »Gotland».

Till detta skede af Malmströms lif hör äfven hans del-

* I Frey 1846 s. 91.

tagande i utgifvandet af tidningen »Intelligensbladet» (1844, 45). Här, liksom förut i »Eos», var det Malmström, som till den poetiska afdelningen lemnade de flesta och värdefullaste bidragen. I »Intelligensbladet» infördes, utom de redan nämnda dikter, hvilka hade sin upprinnelse i Skandinaviska sällskapet och studentmötet, de bekanta poemerna »En gammal flamma», »Skulden», »Kärlekens dialektik», »Perlan» m. fl. Det kraftfulla maningsropet »Till de unga» stälde Malmström såsom inledningsdikt i spetsen för denna tidskrift. — »Intelligensbladet» blef dock långt ifrån någon företrädesvis vitter tidskrift. Den behandlade frågorna för dagen, om undervisningens ordnande, om det teologiska studiet, om filosofiska systemer o. s. v., lemnade öfversigter och anmälningar af viktigare litterära företeelser, så väl i Sverige, som i utlandet, och yttrade sig ofta ganska oförbehållsamt öfver akademiska angelägenheter. I allmänhet ansågs »Intelligensbladet» såsom uttryck af den nyare riktning inom litteraturen, som särskildt i Tyskland gjorde sig gällande från slutet af 1830-talet och till det stora revolutionsåret 1848. Dess motståndare kallade ock tidningens utgifvare för Sveriges »Ung-Hegelianer». Om äfven jämförelsepunkter kunde finnas, hade dock de unga Upsala-filosoferna visserligen icke, hvarken i teoretiska eller praktiska frågor, svurit denna skolas fana. Den filosofiska ståndpunkt, som »Intelligensbladet» representerade, var otvetydigt den Hegelska, likväl snarare mästarens egen, än den filosofiskt-politiska sekts, som i Tyskland tillegnade sig namnet »Jung-Hegelianen». — Det filosofiska innehållet inkräktade slutligen nästan helt och hållet tidningens utrymme; och Malmström tog sjelf liflig del i dessa filosofiska diskussioner. Under tidskriftens första år var dess innehåll emellertid vida mera njutbart för en större allmänhet; och »Intelligensbladet», med sin ungdomliga opposition mot en mängd föråldrade fördomar och former, sin stundom något hårdhänta kritik öfver samtida författare och sin vakna blick öfver dagens företeelser, så väl i Sverige, som i Frankrike och Tyskland, hade många vänner och läsare. I den svenska publicitetens historia upptager det ett betydelsefullt blad*.

* Några af Malmströms artiklar i »Intelligensbladet» äro intagna i hans samlade skrifter: »Om den moderna romanens karak-

Samma år som »Intelligensbladet» upphörde (1845), utgaf Malmström första samlingen af sina dikter, hvilken 1847 efterföljdes af andra samlingen. Begge innehöllo till större delen redan välbekanta dikter; bland de nya märkas i förra häftet det sedermera allmänt kända poemet »Brudsmcket» och »Jungfrun i det gröna» i »Glanspunkten» i senare häftets nya skörd voro författarens »Resebilder», minnen från en åren 1846—47 med offentligt understöd företagen resa till Italien. Hans minnestecknare i svenska akademien har om dem yttrat: »De äro ej många till antalet, men de äro verkliga perlor. Praktfullare skildringar får man leta efter än t. ex. den i »Trasimenus», i »Campania Felice». Hvarenda vers är ett mästerstycke». — I Rom tillbragte han julen 1846—1847 och firade skandinavernas julgille med en sång, som äfven finnes intagen bland dessa »Resebilder». Samtidigt med Malmström räknade den skandinaviska kolonien i Rom tvenne professorer från Upsala, Tullberg och Svanberg, läkarne Lundberg och Santesson m. fl. af vårt lands då eller sedermera betydande män, hvarjemte prins Oscar vid samma tid vistades i den eviga staden*. Från Rom hemsände Malmström sin minnessång öfver Esaias Tegnér, hvars slutord till fosterlandet:

Fastän en pilgrim uti fjerran land,
bland söderns härlighet jag städse drömmer
om minnets kummel på din höga strand —

visa huru lifligt han kände sig fästad vid fosterlandet och hemmet. Sitt varma fosterländska sinne gaf han efter slutad resa äfven luft i det vackra stycket »Återseende». — Följande året ljödo hans lyras elegiska toner vid Franzéns död, och året derpå vid Geijers, såsom slutord till det minnestal, han öfver denne sin lärare höll å den studerande ungdomens vägnar.

Från denna tid var det nästan endast vid akademiska fester eller sorgehögtider, som man återsåg *skalden* Malmström, »Huruledes poesien flytt ur lifvet», »George Sand», »Frågan om magisterpromotioner» och »Pöbel och pöbel». — Utom artiklar i »Intelligensbladet» har Malmström derjemte från denna tid efterlemnadt en öfversättning af Michelet's »Den nyare tyska filosofiens utvecklingshistoria» (Ups. 1845).

* Se Egron Lundgren, En målares anteckningar. 2 uppl. s. 99, 100.

ström. Vid prins Gustafs, ärkebiskop C. Fr. af Wingårds, professorerna Selléns, Tullbergs och Atterboms bortgång tolkade Malmström universitetets saknad i minnessånger, hvilka höra till de yppersta och mest fulländade bland hans dikter. Såsom poetisk minnestecknare var Malmström en bland de förnämste vårt land egt, på samma gång en formens konstnär och utrustad med häfdatecknarens skarpa blick och sanningskärlek. — Äfven såsom vältalare skördade han under dessa år nya triumfer. Hans tal öfver Geijer (1848) hade stadgat hans rykte såsom talare, ett rykte, som vid universitetet nästan gjorde honom till en sjelfskrifven tolk vid högtidliga tillfällen af så väl ungdomens som de äldres känslor. »Och han tolkade dem ock på ett sätt, som ej brådt skall glömmas», yttrar en minnestecknare*. »Utom det att hans tal voro gedigna mästerstycken, såsom sådana, visste han att med understöd af sin mäktiga stämman och det imponerande i sin personlighet, framföra dem med en kraft, som trängde till hjertrötterna på hans åhörare och grep dem med hänförelse.» Å den studerande ungdomens vägnar talade han (1855) öfver Atterbom, å universitetets till minne öfver konung Oskar I (1859) och på femtionde årsdagen af Sveriges och Norges förening (1864). — Mest bekant och beundradt bland alla Malmströms tal är väl dock hans inträdestal i svenska akademien öfver Franzén. Det var en i sitt slag under senare tider ovanlig utmärkelse och hyllning åt Malmströms skaldegåfva, då han vid 34 års ålder, såsom docent vid Upsala universitet, kallades till ledamot af denna akademi. Sedan Bernhard v. Beskow 1828, såsom tvenne år yngre, invaldes, hade ingen vid så unga år der inträdt. Hans inträdestal och de versar, hvarmed det afslöts, rättfärdigade akademiens val: »så kunde Selmas och Fannys sångare endast tecknas af en befryndad ande».

Malmströms offentliga föreläsningar omfattade åren 1849—53 nyare tidens allmänna litteraturhistoria; under ett af dessa år föreläste han derjemte äfven det skönas filosofi. 1854 började han att föreläsa öfver svenska litteraturens historia och fortfor dermed till 1864, med endast ett års afbrott. Det var läsåret 1860—61, då han föreläste konsthistoria, ett ämne som äfven tillhörde hans lärostol. Vårter-

* Kullberg (i Sv. Akad. Handl. 41: 93).

minen 1865, den sista som Malmström föreläste, föredrog han estetikens historia. — Det är redan ofvan antydt, hvilken betydelse dessa föreläsningar; särskildt öfver de svenska vitterhetens historia, egde. Malmström saknade väl naturlig håg och fallenhet för arkivstudier, sådana som vår tids historiska forskning förträdesvis fordrar, och var i allmänhet ingen detaljforskare. Hans arbete är därför med afseende på noggrannhet i detaljuppgifter i vissa delar långt ifrån mönstergillt; och anmärkningar hafva ej kunnat uteblifva, så mycket mindre som detta verk från början i sitt nu föreliggande skick ej var bestämdt för annan offentlighet än lärosalens. Ett rikhaltigare material och en fortgående forskning komma tvifvelsutän att till denna framställning göra ännu flera beriktiganden än som redan blifvit gjorda. Men Malmströms arbete skall dock alltid förblifva ett hufvudverk inom vår litteraturhistoria för början af vårt århundrade. Bättre kan dessa föreläsningars betydelse icke karakteriseras än genom de ord, med hvilka deras utgifvare, en af författarens närmaste personliga vänner, öfverlemnade dem till allmänheten: »För en man med Malmströms skarpa, praktiskt klara förstånd och nyktra fantasi var fosforismens lärobyggnad lika litet lockande, som dess utbildade kottteriväsande för hans stolta, sjelfständiga och nästan skygga personlighet. Mot båda delarna var hans andliga verksamhet, liksom hans personliga handlingssätt, en lefvande protest, tidigt börjad och med obevekligt allvar fullföljd till sista andedraget. En sådan man skrifver ingen i ordets hvardagsmening opartisk historia, men hans starka ande har, om vi ej allt för mycket misstagit oss, på den nyare vitterhetens häfder inom fäderneslandet tryckt en prägel, som ingen framtida forskning torde komma att helt och hållet utplåna».

De uppsatser i vetenskapliga och allmänt bildande ämnen, som Malmström, jemte det efter hans död utgifna större arbetet »Svenska vitterhetens historia», efterlemnade, sågo till största delen dagen i de litterära tidskrifter, i hvilka han under sin yngre akademiska läraretid var medarbetare. I tidskriften »Frey» 1849 införde han uppsatsen »Om den estetiska vetenskapens studium»; och i den af C. F. Bergstedt 1851 utgifna »Tidskrift för litteratur» offentliggjordes första gången hans berömda teckningar öfver Shakespeare och hans

äldre samtida, öfver Swift och Cervantes, hvilka, jemte hans tid efter annan utgifna tal, stälde skalden Malmström i främsta raden äfven bland Sveriges prosaiska författare. Den i 1852 års årgång af »Tidskrift för litteratur» införda uppsatsen »Är vår tid poetisk?» — egentligen en kritisk uppsats öfver tvenne nyutkomna diktsamlingar, men äfven ett märkligt uttalande öfver en fråga, som ännu i dag ofta kommer på tal, — föranledde en motskrift af J. Th. Hagberg: »Hvarföre är vår tid icke poetisk?» Malmström svarade med en skarp replik, intagen i samma tidskrift, men som ej blifvit inrymd bland hans samlade skrifter.

I allmänhet var Malmströms kritiska verksamhet ej af den mildaste art, hans domslut voro ofta stränga, och det sätt, hvarpå de framställes, var ofta mera egnadt att förkrossa än att uppmuntra. Qvickhetens och sarkasmens vapen stodo honom alltid till buds och gjorde honom till en fruktansvärd motståndare. Men huru tungt än dråpslagen föllo, stridde han dock alltid ärligt och utan svek, och lededes alltid af sin varma öfvertygelse om det rätta och af sin sunda och skarpa blick för kärnan i hvarje sak. — Några af Malmströms uppsatser i »Tidskrift för litteratur» utgåfvos sedermera under hans lifstid, jemte hans tal öfver Franzén, Geijer och Atterbom, under titeln »Litteraturhistoriska studier» (Upsala 1860—61).

Malmström var, och blef allt mera med åren, en svårtillgänglig och sluten man. Den krets vid universitetet, som stod honom nära, blef allt mera fåtalig. Han sökte ej människors sällskap, allra minst deras, i hvilkas närvaro han behöfde pålägga sig något slags tvång. I synnerhet undvek han sådana kretsar, i hvilka den företrädesvis estetiska verldsåskådningen ensidigt gjorde sig gällande. Han var för ärlig för att dölja det obehagliga intryck, han erfor af detta slag af umgänge; all flärd och onatur, och särskildt den, som i Tyskland fått namnet »Schöngesterei», och som äfven i Sverige under en period, som man skulle kunna kalla romantikens efterblomstring, icke saknade sina representanter, voro den stolte och sjelfständige mannen förhatliga. Om från sådana håll den berömde skalden stundom eftersöktes, så gick han gerna ur vägen och sökte stundom sällskap, som man torde ha ansett såsom för honom vida mindre tillfredsställande.

Vare sig att han i umgänge med prosans representanter tyckte sig finna mera sanning och mindre onatur, eller att han i deras sällskap tyckte sig ega större frihet att vara sig sjelf och efter behag kunna öppna eller tillsluta sitt ej lätt tillgängliga väsen — visst är, att han gerna trufdes i kretsar, som hvarken voro vittra eller akademiska. Han egde ej umgångets lätta gåfvor och ville ej låtsa sig ega dem, ehuru ensamheten i hans dagliga lif stundom nödgade honom att söka sällskaplig förströelse. »Det kunde hända då, om han kom i lynne, att ögat fick en lifligare glans, att det älskvärdaste löje gropade hans kind, och qvicka och blixtrande infall flödade från hans läppar.» Men det hände oftare, att hans meddelsamhet i glada samqväm och vid glasens klang ej synnerligen ökades, och att han var den tystlåtnaste af alla. Glädjen log ej mot honom ur bågaren: »på dess botten låg vemodets perla, lik en frusen tår»*.

Det fans måhända en och annan, som undrade deröfver, och som tillskref denna tillbakadragenhet den stolthet, som ansågs såsom ett utmärkande drag i Malmströms väsende. »Verlden kallade honom högfärdig, skrifver en bland hans få närmare qvinliga bekanta, men han var det ej. Den som skref »Ödmjuket er!» och »Stilla mitt hjerta!» kunde ej vara det. Begåfvad med omdöme och egande sjelfkänedom, måste han veta hvad han dugde till; men detta är väl ej detsamma som simpel högfärd... Jag kan icke hjälpa det, har Malmström sagt, det är mig omöjligt att kunna meddela mig med menniskor, dem jag ej är riktigt bekant med. Jag känner mig blyg och skygg och blir tystare, ju mer jag söker att öfvervinna denna känsla af blyghet.»* — Bakom denna skenbart stolta och kalla yta klappade ett ärligt och varmt hjerta. Sedan minnet af hans personliga egendomligheter förbleknat, skola många af hans dikter för efterverlden bära derom vittne. Den som ej djupt och varmt kände, innan han tänkte, kunde ej ha sjungit hvarken »Angelika» eller »Enslighet», hvarken »Stafkarlen» eller »Skulden», hvarken »Fosterlandet» eller »Sången vid magisterpromotionen 1842».

* Kullbergs Minnestal (Sv. Akad. Handl. 41: 96.

** Gödecke, anf. st., s. 208.

Till sitt yttre hade Malmström något, som ovilkorligen ingaf respekt och vördnad. Man kände att det ej var en vanlig människa, som der »med något af den togaklädde romaren i skick och hållning, lugn vandrade sin väg fram och såg hvarken till höger eller venster»*! — Ungdomen blickade upp till honom med vördnad och beundran, men få vågade nalkas honom. »Mången yngling, hvars hjerta var fullt af *skaldens* sånger, såg upp till *professorn* som till en sällsam, halft förfärande gudabild, huggen ur ett väldigt granitblock.»* När han någon gång, den slutne och äfven för ungdomen svårtillgänglige mannen, visade särskild vänlighet mot någon af konstens eller vetenskapens unga ämnesvenner vid lärosätet, så gälde detta i mångt ynglingasinne såsom en af de största utmärkelser, som vid universitetet kunde utdelas.

Malmström gick ensam sitt lif igenom, dertill nödsakad i väsentlig mån af den föga lysande ekonomiska ställning, som måste blifva en följd af hans långvariga lönlöshet. De ekonomiska bekymren nedslogo ofta hans sinne. I denna ensamhet torde äfven i någon mån ligga förklaringen till det slutna i hans väsen. Bekant är den rörande klagan öfver sin enslighet, som skalden kort före sin död i en betryckt stund gifvit diktens form, och som hans efterlevande broder fann bland hans papper. Tidigt synes han hafva anat, att ensamheten skulle följa honom lifvet igenom. Redan såsom student skrifer han i bref till en vän om den nyss bortgångne Törneros: »Hans sista dagar voro sorgliga. Han beklagade med tårar, på de stunder som plågorna lemnade honom besinning, sin ensamma ställning i verlden, och förtrodde sig i sin öfvergifvenhet åt sin sjuksköterska . . . Nog skulle jag kunna göra några slutföljder med afseende på min egen framtid». — Denna tryckande känsla af att vara afskild från verlden genom sin yttre ställning och sitt lynne erfor han redan vid unga år, och samtidigt med att han vann sina första utmärkelser som skald. Medan allt tycktes le emot honom i förhoppningarnes rosenskimmer, hade tungsintheten redan lagt sig öfver hans själ. Han skrif-

* Kullberg, anf. st. s. 94.

** Nekrolog i Ny Illustr. Tidning 1865, n:o 26.

ver d. 17 Okt. 1838 i ett bref, som alltigenom är af den största betydelse för rätta förståndet af Malmströms personlighet:

— — »Har du erfarit hvad det vill säga att ensam sitta, när tusendes röster sorla omkring en? Det är liksom man icke förstod deras språk. Träffas man då af en välkänd röst, en hemlandston, ett barndomsljud, så spritter man ur sina drömmar, vill gripa den kommandes hand, vill — öra vid mun — uppsnappa de kära ljuden och tror sig lycklig såsom förr en gång. Har du erfarit detta, då vet du hvad jag kände, när jag läste och omläste ditt bref. Ja, du Freund meiner Seele, sedan du reste bort, har jag varit mera ensam än förr — jag säger *mera* ensam, ty ensam har jag alltid varit, liksom hvarje människa det är, som har några viktiga saker att säga sig sjelf. Men nu är jag ensam i en superlativ, en hemsk grad... Fortfara mina förhållanden, såsom hittills, så fruktar jag att jag blir liknöjd för hela den yttre världen, drager mig tillsammans i mitt inre, såsom snäckan i sitt skal, och egnar mig uteslutande åt människans andliga intressen. Jag skulle dock icke önska detta, ty det är långt ifrån att jag är ledsen vid världen eller med misantropiskt högmod anser den så lumpen, som somliga visa skälla henne. Tvärtom; jag älskar allt godt och skönt, äfven i dess lägre och materiella gestalter, och framför allt älskar jag hvad jag nu i synnerhet måste umbära, den peripatetiska kontemplerationen i en skön natur. Hvad jag saknar och hvad jag behöfver, är harmonien: harmonisk utbildning af mina verldsborgerliga förmögenheter, så väl dem som tillhöra denna, som dem hvilka arbeta för en högre verld, ett harmoniskt tillfredsställande af mina både teoretiska och praktiska behof. Jag känner i detta ögonblick hvad filosofen menade, när han lät sofisten yttra: *πας ὁ βίος του ἀνθρώπου ἐυρυθμίας τε καὶ ἐναρμοστίας δεῖται.*» —

Den harmoni, efter hvilken den 22-årige studenten succade, fann icke heller den mognade mannen. Hans skaplynne såsom konstnär var befryndadt med antiken, och få hafva skapat mera harmoniskt fulländade verk. Men i skaldens bröst, hvars innersta kamrar han icke visade för verl-

den, blef det icke frid förr än i grafven. Rörande har han tolkat sin längtan till

»grönskande kullar,
der i susande lindarnes frid
snart du får slumra och bida din tid».

Efter endast några få dagars sjukdom afled Bernhard Elis Malmström i Upsala d. 21 Juli 1865, 49 år gammal. En blodstörtning slutade hans lif. Hans oförmodade bortgång väckte allmän bestörtning och sorg öfver hela Sverige, och många voro de minnesblommor, som nedlades på hans graf.

T.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

ELEGIER.

www.libtool.com.cn

Angelika.

— — — *Ma tombe est verte.
Sur cette terre déserte
Qu'attends-tu? Je n'y suis pas!*
LAMARTINE.

1.

Säg mig, du doftande vind, som dansar i fröjd öfver
fältet,

såg du min lilja? o säg! såg du min rodnande ros?

Säg mig, du sorlande bäck, som rullar ditt silfver i
lunden,

såg du min kärlek? o säg! såg du min flyende brud?

Blommor, dränkta i tårarnes dagg! kanhända I kyssten
flyende ängelens fot — lyckliga, gråten och dön!

Sky, som löser dig upp i vesterns skimrande guldstoff!
var det af dig som hon bars stilla till himmelens
rand? . . .

Klaga, du sångare! fritt: ack, ingen din stämma för-
nimmer;

sucka, du flämtande bröst! — ingen, ack, ingen dig
hör!

Ingen, ack, ingen förstår den sorg, som i själarne mid-
natt

gömmer sin mäktiga rot, växer och näres af blod;

och ej irrar ändock härnere en själ, som ej hvälfver
 fröjdernas skimrande hjul rundtom en axel af qual.
 Menniskohjertat är sjukt: därför det dväljes i mullen,
 ömmar för himmelens hand, ömmar, men helas ändock.
 Icke mot jordens flygtiga lust jag byter de tårar,
 hvilka i minnenas natt stilla jag gråter ibland,
 stilla jag gråter ibland, när de blånande rymder jag
 skådar,
 dit jag förlägger mitt hopp, dit min Angelika gått.
 Ack, men hur ofta ändock mitt ensliga hjerta vill brista!
 Minnenas ljufliga tyngd trycker till jorden mig ned;
 ty jag har egt för min kärlek en vår och en ros för
 mitt hjerta; —
 stormen har härjat min vår, döden har tagit min ros.

2.

Hvila din vinge, min själ! — Dig hölj i ett töcken af
 tårar,
 gjut ur ditt innersta djup sorgens elegiska ljud!
 Klaga, som fågeln i skog, när hans bo är plundradt och
 öde,
 sucka, som vinden i säf suckar, när hösten är när!
 Tro ej det smickrande hopp, som vaggas på luftiga skyar,
 tro ej den svalkande frid, vindarne ljuga för dig.
 Men när härjaren går i höstdrägt fram öfver fältet,
 stormarne ryta i sky, vågorna brytas å strand,
 då, min själ, får du tro: det språk, de tala, är sanning:
 dödens, förgängelsens språk, kärnan af lefnadens dikt.

O! hvad drömde jag ej, hvad hoppades, egde jag icke,
 medan jag trodde ännu lifvets bedrägliga sken?
 Friden krönte min natt, min dag var fylld af triumfer,
 morgonen lyste af hopp, qvällen af minnenas fröjd.
 O, min Angelika, hör du ännu den jordiska sångens
 sväfvande, darrande ljud fjerran ur mödornas däld?
 Hör du, när natten är ljum, och på genomskinliga skyar
 vindarne vaggas i sömn, suckar ur sorgernas dal?
 Hör du kanhända en suck ur mitt bröst, en ton ur min
 lyra?

Ler i din himmelska ro? Känner kanske dem igen?
 O, min Angelika! då, då bruste mitt hjerta af glädje,
 och med en segrande sång flöge min ande till dig! . . .
 Men jag lefver ännu, jag sörjer och irrar och faller!
 Icke Angelika hör sångarens klagande röst.
 Ack! hon sitter i ljus och dricker de saligas nektar,
 änglarnes tjusande sång fröjdar dess jublande själ.
 Himlarnes svalkande luft kringströmmar dess glödande
 ande,

Edens oändliga doft gjuter sig mildt i dess famn . . .
 Icke de saligas lugn af jordiska vexlingar störes:
 sorlet af människors lif studsar mot himmelens port.
 Men kanhända likväl ett blygt, ett irrande minne
 med min Angelika smög troget till själarnes land.
 Mins du din barndom ännu, o! mins du i lindarnes skugga
 lekarnes lätta behag, fröjdernas hviskande språk?
 O! det var jag, som lekte med dig, jag, arme, som svor
 dig,
 förr'n jag förstod hvad det var, kärlek i lif och i död.

Säg mig, Angelika! är det ej så i himmelens lundar:
 saliga andarnes här älskar och älskas igen?
 Mins du din barndoms ljufliga dröm ännu i din himmel,
 bed, min Angelika, då, bed för min flämtande själ!

3.

Rusig af drömmarnes vin en qväll på den lummiga stranden
 satt jag och hörde förströdd vågornas hulda musik.
 Högt bland silfverglänsande moln satt sommarens måne,
 ängarnas blommiga bädd drack dess försmäktande sken.
 Vindarne susade mildt, och natten svälde af vällust:
 hjertat löste sitt band; kärleken diktade fritt.
 Lugn var min ande och klar: mitt hjertas tröttnade vågor,
 sorgernas svallande sjö, lade sig sakta till ro.
 Djerft jag blickade kring den ljuft inslumrade nejden;
 tänkte på seger och död, tänkte på människors lif.
 »Icke, så tänkte jag då, skall dränkt uti tårarnes töcken
 längre du dväljas, min själ! — höj dig i styrka och ljus!
 Gack till grafven och kasta en krans af evighetsblommor,
 saknadens sista, derpå! — Lemna den sedan i ro!
 Blanda dig sedan i lefnadens värf, i njutningens hvirflar,
 plocka hvar rodnande ros, smaka hvar gyllene frukt:
 sök ej att rycka ur himmelens famn hvad redan den eger:
 ingen Angelika mer blomstrar, du dåre, för dig.» —
 Så jag tänkte och knöt den första blomman i kransen,
 offret som skulle en gång smycka Angelikas graf.

Snart ur skyarnes bristande dok en tindrande stjerna
 såg jag vid himmelens rand skrida i helighet fram.
 O, min Angelika! — svara — kanske dess blinkande
www.libtool.com.cn strålpunkt
 rymmer din älskande själs hvita, odödliga lif?
 Ack, så länge jag ser bland himmelens väna gestalter
 städse din luftiga bild, väfd utaf kärlek och tro;
 ack, så länge i källornas sorl, i vindarnes hviskning,
 blommornas vårliga doft, stjernornas nattliga glans
 än jag förnimmer och hör Angelikas väsen och anda,
 vill jag med klagande sång dyrka min himmelska
 brud . . .

Men min stjerna har gömt sig i moln, och månen har
 sjunkit:

flydde du, tjusande bild, gäckande töckengestalt?
 Fläta, min darrande hand, din krans af evighetsblommor . . .
 Skynda — hon flydde ju dig — saknadens sista det är!
 Dock — på minnenas krans ännu jag binder och binder —
 ljufliga flicka, o säg! blifver den färdig en gång?

4.

Susen er grafsång, susen af sorg, i darrande aspar,
 böj dina grenar, o alm, — här är Angelikas graf!
 Klagar ej saknadens trast, du susande asp, i din krona?
 Tömmer ej natten sin gråt, heliga graf, i din famn?
 Här vill jag sitta, Angelika, här! och i skuggan af döden
 bläddra igenom med dig minnenas gulnade blad.

Dig jag ser öfverallt; hvar blad, du himmelska flicka,
 eger allena din bild, löst i en skugga till slut.
 Skepnad af oskuld och änglabehag, hur skön i din blom-

www.libtool.com.cn ning,

skön i din tyning ännu, skön i ditt lif, i din död!
 Ängel, ditt väsen sväfvade blott — det gick ej på jorden;
 ack! ty det saknade här jordiska drifternas tyngd!
 Derfor till hälften himmelens lif härnere du lefvat,
 ofta din vinge du lyft, förr'n du i höjden försvann.
 Ej på din stig jag skådar ett spår: en mask du ej trampat,
 icke du brutit ett strå, icke du rubbat ett stoft.
 Tyst lik ljuset du gick och värmdes lik himmelens stråle,
 trängde som kärlekens eld ned i den dödliges själ.
 Skärt som en fallande snö i luften dröjde ditt väsen,
 himmelens lättaste vind lyfte från jorden dig upp.
 Dock förstod ej en själ de jordiska sorgerna bättre:
 aldrig af ljufvare tröst svälde ett hjerta än ditt.
 Kärlek slog i din puls, din ande lefde af mildhet,
 böns odödliga ros blommade ljuft på din mun . . .
 Och hon hvilar ändock, du evige, hvilar härunder!
 Grafvarnas trånga gemak rymmer ditt skönaste verk:
 rymmer de hulda behag, som dagarne täflar att kyssa,
 nätternas skräckande makt fruktat att andas uppå. —
 Döden fruktade ej: han såg min lilja i dalen,
 spilde en droppe af blod tyst på dess skinande blad.
 Glödande rosor brunno alltse'n på den älskades kinder,
 rodnande ljufligt och hemskt, Gud! af det finaste blod.
 Snart dess källa var tömd: — då bleknade åter min lilja,
 slöt sin förvissnade kalk, sänkte sitt hufvud och dog, —

dog som tonen tynar å våg, som vinden i skogen,
dog som aftonens glans slocknar på tempelkupoln. —
Tyst, min klagande sång, tyst, tyst, hon slumrar här-
under,
tystna, du susande asp, — ljuf är den älskades sömn . . .
Ljufliga evighetsdröm i grafvarnes heliga tystnad,
öppna, o öppna din port snart för min ande också!

1840.

www.libtool.com.cn

Aprildagar.

1.

Himmelska purpur, gryningens glöd! hur ymnigt du
gjuter

ut öfver snöiga fält morgonens rosiga sken!

Var mig välkommen igen ur vinterns nattliga dvala,
gryning af värma och vår, rodnad af helsa och lif! — —
Dock! hvi slösar du re'n din kärleks glödande kyssar,
ack! för att väcka en jord, somnad i bäddar af snö?

Vidgas af glädje mitt bröst! Se! vårens och kärlekens
dotter,

sången, den saknade, re'n kommer tillbaka med dem!
Kom till mitt klappande bröst, du trogna, du älskade lyra!

Gjut i min frysande själ tonernas värme och frid!

Legat du har förstummad och glömd vid sångarens fötter;
liflös länge min sorg legat, som is, i mitt bröst.

O hvi lät du mig drömma med dig i minnenas himlar,
blott för att låta mig snart vakna i öknar af sorg?

Men jag förnimmer igen de smekande tonernas silfver,
åter jag vaggas som förr fri genom dikternas rymd.

Gryning af sångarens vår! hvi slösar du glödande kyssar,
ack! för att väcka en själ, somnad i bäddar af snö?

www.libtool.com.cn

2.

Sträck dina vingar med lust kring diktningens rymder,
min ande!

Bryt dina jordiska band, lyft dig ur sorgernas dæld!
Kläd dig i skinande skrud och sväfva mot himmelens
gränser,

löst uti tårar och bön, sjunk till den eviges bröst!
O, hvad är människans lif? En ensamt ljudande stämma,
hvilken i andarnes kör först sin betydelse får.
Derför slut dig, min själ, till himmelens makter med
kärlek,
men till förgängelsens barn — slut dig med kärlek
också!

Öppna din famn för en verld och känn dig mäktig att
trycka

troget till älskande bröst himmel och jord på en gång.
Lyckliga rus, hänförande dröm! Att, väpnad med kärlek,
våga, en ny patriark, kämpa med himmelens Gud!
Men hvar finner jag den? Hvar finner jag kärlekens
flamma?

Gömmer mitt hjerta dess glöd? — Aska det länge
har gömt.

Aska af kärlekens eld, för evigt slocknad — — För evigt?
»Evigt» svarar en röst djupt ur mitt väsendes graf.

Ja, mitt hjerta är isande tomt, en grift, som är plundrad:
 minnenas hemska gestalt spökar der ensam ännu.
 Bäfva, du gycklande bild! Snart jagas kanhända du äfven
 bort ur ditt ödsliga djup: då är det tomt i min natt.
 Himmel! sänd mig en strimma af ljus i mitt eviga mörker:
 sänd mig en blixtnur din höjd, sänd den till lif el-
 ler — död!

3.

Menniskohjerta! Bland dödliga ting, som röras i stoftet,
 intet — det vet jag förvisst — vexlar och skiftar
 som du.

Stundom ligger du brutet och tyst bland ödsliga klippor,
 stundom i ilande fart fladdrar din vimpel i skyn.

Stundom, ett speglande glas, du bryter himmelens strålar,
 stundom, ett glödande kol, gömmer du helvetets eld.

Säg, hvad liknar du mest? En bleklagd nordens Aprildag:
 solen och skyarne der täfla om löje och gråt.

Stod jag ej nyss på mitt väsendes brant? Framför mig
 en afgrund,
 dräktig af dödarnes natt, — mörker omkring mig
 jag såg.

Står jag ej åter i dag på hoppets grönskande höjder?
 Ser hur en verld vid min fot solas i kärlekens frid?
 Evig är kärlekens makt: dess spira döden ej bryter.

Luttradt af kärlekens eld hjertat förlorar sin slagg;
 men hvad der evigt är, förskonar den heliga flammen,
 lägger det, pröfvadt och rent, åter i quidande bröst.

Såret läkes igen, ty elden ej mera det bränner,
 lyser blott lefnadens dag, mild som en vårsol och varm.
 Så var min kärlek också: förtviflad kände jag flamman
 härja mitt väsendes rot, lägga i aska mitt lif,
 tills ur askan jag såg, ur begärens, nöjets och qvalets,
 födas ett sannare lif, renadt och rikt på en gång.
 Nu ej sörjer jag mer: låt döden behålla det döda;
 men hvad lefvande är lefvande eger jag qvar.
 Intet mer jag begär: mig kärleken lärde försaka.
 Allt jag gifva förmår: kärleken gjorde mig rik.
 Åter jag blifver ett barn: min själ, en irrande dufva,
 hoppas i villande skog träffa omsider sitt bo.
 Stanna hos mig, du lidande själ! jag känner din smärta.
 Flykta ej, leende barn! icke jag hatar din lek.
 Änskönt ofta en länk i de jordiska sorgernas kedja,
 ofta i fröjdernas krans band jag min blomma också.
 Himmel! jag bad om en blix, och du gaf mig kärlekens
 fridskyss:
 himmel! jag trodde dig ej, förr'n du mig slöt i din
 famn.
 Brottas jag ville med dig, o kärlekens furste, om fräls-
 ning;
 men du mig tog som ett barn — kufvad och frälst —
 på din arm.
 Vidgas af glädje, mitt bröst! Slå jublande toner, min lyra!
 Själén, den flygtiga, fann fädernehemmet igen.
 Dricka Guds glädje jag vill, när morgonen tänder sin
 purpur,
 qvällen, en rodnande brud, sjunker i skogarnes famn.

Dricka Guds glädje jag vill, när i jordiska dalarnes vårar
kärlekens gnista jag ser vårdas i människobröst.
Ymnigt faller igen på min lefnads vissnade lustgård
himmelska kärlekens dagg: snart skall han blomstra
på nytt.

www.libtool.com.cn

Corinna.

1.

Stolta på himmelens hvalf de strålande stjernorna dansat
redan i tusende år, kretsande hvar om sin sol.

Kärleken styr deras gång, och städse det gäckande hoppet
lofvar dem trohetens lön snart vid den älskades barm.

Gripen af kärlekens rus från fjällarnas svindlande branter
kastar i djupet sig ned floden, förvandlad i skum.

Snart han samlar likväl sitt väsens splittrade perlor,
störtar med dem till sitt haf, lycklig att dö vid dess
barm.

Der är hans längtans mål: der dör han med tusende andra;
endast hans vålnad ännu suckar i stormen ibland.

Högre likväl än stjernornas hopp, än flodernas längtan
känner mitt hjerta sitt hopp, känner sin längtan min
själ.

Du är min kärleks glödande sol, förtjusande flicka!

Du är min längtans haf, der jag vill sucka och dö.
Icke du flyr mig ändock: du sluter din barm till mitt
hjerta,

låter mig dricka med lust kärlekens kalk vid din mun.

Ofta när natten breder sitt dok kring doftande parker,
 Luna med perlor beströr slumrande blommornas bädd,
 hjertat vill sprängas af lust och orden på läpparna stappla,
 kärlekens hviskningar dö, qväfda i kyssar af eld.

Hvilka bekännelser läser jag då i ditt tindrande öga!

Himmel! hvad rusande hopp fångar jag då i din suck!
 Lifvet synes mig rikt, min längtans bana fulländad,
 lyckan har rågat sitt mått . . . Hvad skall jag önska
 mig mer?

Dock, snart är det en dröm. Då längtar jag åter,
 Corinna,

längtar att möta dig snart — möter och längtar igen.
 Icke jag undrar på stjernornas lopp: de längta förgäfves;
 icke på floden som dör: redan han funnit sitt haf.

Men på min kärlek undrar jag mer: den växer i styrka,
 lefver med tusende lif, se'n den har vunnit sitt mål.

Hoppet förunnar ej ro, och kärleken gifver ej hvila,
 hjertat, en flämtande hind, jagas och jagas alltjemt.

Sköna Corinna! Välan, hos dig jag söker ej hvilan:
 evigt jag kämpar med dig kärlekens saliga strid.

2.

Rik som en drottning du är; du är ädelmodig, Corinna,
 räknar ej skatternas mängd, hvilka omkring dig du
 strör.

Fri som en hjelte du är, eröfrar som hjelten, Corinna,
 herskar med skönhetens makt bland de besegrades
 här.

Slösa med gåfvorna fritt: det rika förrådet ej tömmes.

Segra och herska: ditt folk kastar ej oket utaf.

Mild är din spira och blomsterbeklädd den boja, hvar-

www.libtool.com.cn under

lekande, leende, öm, tusende hjertan du lagt.

Icke, förtjusande nymf, bland alla de tusende hjertan

finnes ett enda likväl, hvilket du mäktar försma.

Ej du har mod att höra en suck, som icke besvaras,

ej att förnimma en bön utan att möta den huldt.

Lyckliga slafvar du har: — vid din barm du samlar

dem alla,

kyssarnes yppiga rus ingen du neka förmår.

Paphiska väldets annaler ej känt en rikare kärlek,

ej den elegiska dikt ljufvare träldom besjüng.

Säkert af kärlekens våld ditt hjerta sprungit i stycken:

säkert, Corinna, du har tusende hjertan för ett.

Tänk dock! när du ett helt, ett enda hjerta behöfver, — —

då är det tomt i ditt bröst, då är du fattig igen.

www.libtool.com.cn

Floden.

Ack! hur lifvet drifver sitt spel med de dödligas lotter!

Floden, den vexlande, likt flyter en människas lif.
Först som en källa det ler i barndomens lyckliga nejder,
speglar sin ensliga strand, grönskande, blomsterbesådd.
Lekfull sorlar dess våg i hemmets heliga lundar,
gömd, förgäten och frisk, blott af Penaternas sedd.
Drömmande bär den och tyst i sitt sköte himmelens
stjornor,

lycklig den leker med dem utan att tänka derpå.
Småningom hoppar den fram ur löfoms slutna bassängen,
pröfvar sin styrka — och snart växer den ut till en
flod.

Hoppfull dansar han re'n med svällande ynglingaglädje,
klyfver sin brusande ström, samlar den åter till en.
Än han hvilar med lust vid stranden af saliga öar,
åter mot skummande skär brytes hans dristiga kraft.
Stundom i dimmiga träsk med sorg hans varelse sjunker,
stundom med ära och fröjd störtar i hafvet hans
lif. — —

Icke min lefnads flod till målet längtar, Amanda!

Ungdomens gäckande skär knappast tillrygga han lagt.

Lycklig svallar han än, och mjuka krökas hans vågor
runt om en blomstrande ö, hvilken han tryckt i sin
famn.

Der har han växt till en sjö: hans bana synes fulländad:
fängslad af kärlek hans våg endast i kretsar vill gå.
Hvarje hans droppe vill upp den härliga stranden att
spegla;

hvarje hans svällande våg liknar en suckande barm.
Härlig! ja härlig den ön! der mognar på kullarne guld-
frukt,

vindarne, fyllda af doft, susa sin vårliga sång.

Blygt ur ett fjerrblått dok af suckars skyar ett tempel
blottar sin hvita arkad, myrtenömskuggad, derpå.

Städse håller den ön min lefnads vårfloed omfamnad,
växande städse — men snart oöfverstiglig han är.

Då är han trygg i sin makt: ej bryggor räcka ditöfver:
styrer en seglare dit, skummar hans bölja af harm.

Du är min tjusande ö, för evigt famnad, Amanda!

Templet det rika en Gud, glädjebetagen, bebor:
golfvet af eder är lagdt, kolonnerna bygda af böner,
hvalfvet af suckar är hvälfdt: kärlekens tempel det är.

www.libtool.com.cn

Skridskogångaren.

Gryningen nalkas i prakt. Ur österns purprade skyar
 lyfter sin hjessa af guld morgonens strålande Gud.
 Ren som en sköld, polerad och blank, är himmelens båge;
 endast af rosor en rand gryningen tecknar derpå.
 Tysta å bugtande strand de rimfrosts kimrande björkar
 spegla i vikarnes stål yfviga kronornas prakt.
 Rymderna börja att simma i ljus. Den slumrande sko-
 gens
 rika juveldiadem glittra af strålarnes lek.
 Drifvorna knarra för vandrarens fjät. Det dånar i fjärden:
 fängslade vågorna hemskt sucka inunder sitt hvalf. —
 O! jag vill svalka min själ i luftens kyliga vågor,
 ut öfver blånande djup flyga med vinden jag vill.
 Helsans rostade stål de nordiska vindarne feja,
 rensa med lifvande kraft känslornas qualmiga luft.
 Se öfver speglande ban på stålbevingade fötter
 vindsnabb ilar och djerf ynglingens friska gestalt.
 Dristig han är som en sagornas Gud — som en Gud är
 han lycklig,
 öfvar i tusende språng lemmarnes smidiga kraft.

Rosor han väfver på isarnes duk och ristar i silfver
flödande känslornas bikt: älskade, heliga namn!
Än. lik en drömmande, gungar han hän i fylliga kretsar.
än som en hvirflande storm ut öfver fjärden han far.
Än som en ringlande örn han bugtar i mäktiga cirklar.
än som en svala i skyn flyger han vinden i fatt.
Men när han kretsande går, hans stålsko blixtrar mot
solen,
liksom i gungande blå ginge på strålar hans fot.
Ack. hvad drömmer han om, när han örnlikt sväfvar i
kretsar?
Åter. hvad tanke af eld jagar i flygt honom ut?

www.libtool.com.cn

Thorwaldsen.

Menskorna klagade nyss: »den heliga konsten har flyktat :
 gudarne stiga ej mer ned från sin glada olymp.
 Skopas vaknar ej mer: Praxiteles ryckte sin mejsel,
 ryckte sin hemliga konst med sig till skuggornas land.
 Hellas eger ej mer ett Athen, ej Roma en konstnär,
 gudarne, vålnader nu, sväfva kring sköflade fält;
 eller de fästas i flygtiga drag på multnande dukar,
 redo att gömma sig snart evigt i själarnes djup.
 Marmorn qvalfullt vändas i tung, i tryckande dödssömn :
 ingen i sekler förmått väcka dess slumrande lif.
 Mången försökte det väl; men det blef ett halflif allenast,
 människors ändliga lif: gudarnes tändes ej mer».
 Se! då kommer en dag med en hel olymp på sin skuldra,
 kommer med Jupiters blix, fångslad i skapande hand,
 hög, ljuslockig och stark från yttersta Thule en yngling,
 furste till ande och håg, hjelte till snille och börd.
 Hyperboreernas ljus han tänder i eviga staden:
 världen af häpnad är stum: konungar komma med skatt.
 Konsten en verkstad har fått. Se! flisorna flyga för
 mejseln,
 skönheten födes på nytt under besvärjarens hand.

Fjällarne börja få lif och stenarne längta att tala:
 nyfödd, jublande, skön springer ur klippan en Gud.
 Redan olympen är väckt: Carraras slumrande skatter
 vända sig re'n i sin graf, fira uppståndelsens fest.
Jason kommer med segrarens rof tillbaka från Colchis;
 glömde han ända tills nu der hos *Medea* sig qvar?
Muserna börja sin dans i Helikons grönskande dälдер;
 tjusande skara, ej förr lärde du dansa kanske?
 Trött ur stridernas larm *Krigsguden* vänder tillbaka;
 har *Diomedes* han mött? faller hans *Ilion* re'n?
Ilion redan han glömt: med *Eros'* vapen i handen
 ser han hur *dufvornas* par bygger i hjelmen sitt bo.
Aphrodite på nytt de smekande böljorna vagga
 sakta till födelsens strand: snäckan har öppnat sitt skal:
 fullväxt träder hon fram med perlor i gyllene lockar,
 skådar med segrande blick verlden i bojor alltre'n.
 Gudars och människors barn hon unnar kärlekens fröjder,
 doppar i helande saft vingade herskarens pil.
Eros börjar på nytt en kedja af älskliga öden,
 stinger och stinges och ler, gråter och yrar som förr.
 Teiske sångarens dikt nu öfversättes i marmor,
 kärlekens ljufva idyll läses i eviga drag.
Gracernas tretal, gjutet ihop till älskande enhet,
 höjer ur renande bad formernas nakna behag.
 Oskuld kastar sitt dok kring blomstrande lemmarnes
 fägring,
 kärleken, vittne dervid, lär sig tala i sång.
Dundrarens älskling matar hans örn i olympiska salar,
Argusdödarn i smyg blottar sitt hämnande svärd.

Hebe fyller med gudarnes dryck den fradgande bågarn.

Psyche, döfvad af qual, vaknar vid kärlekens bröst.

Bruten förtrollningen är, den tusenåriga, tunga:

gudagestalter på nytt vandra bland människors barn.

Nymferna dansa, Eroterna le och de saliga gudar

dricka i sorglös ro Hebes föryngrande dryck

Dock, hvem skådar jag främst i den sköna, den heliga
skaran?

Bland den olympiska här icke jag känner hans drag.

Annorlunda han är, dock synes han likna dem alla,

starkare, högre ändock, underligt skön i sin kraft.

Menniska mer på en gång och mera Gud än de andra,

medlande kalla han tycks menskor och gudar till frid.

Marmorn är stolt att bära så lätt den väldiga anden,

aldrig med segrande kraft bar den en, börda så ljuf.

Nu jag känner hans drag — ett under, som verlden ej
skådat,

konsten förgäfves försökt, menskorna möjligt ej trott.

Ja, förvisst, det är han! — Med frid på sin kungliga panna,

friden i signande hand, bjuder han verlden sin frid.

Himlens försonande flägt i de böljande lockarna spelar,

döden besegrad han bär, tecknad i blod på sitt bröst.

Midt i en hjeltekets, på en gång konung och broder,

färdig han står att en hvar sluta till blödande
barm. — —

Sångmön saktar sin flygt; hon stannar här vid triumfen:

konstens och lefnadens mål Mästaren hunnit i den.

Verlden sade förut: »se! konsten har hunnit det gamla»;

stoltare säger hon nu: »äfven det nya hon hann».

Döparen konsten har döpt i den nya födelsens vatten,
Kristus, uppstånden igen, kristnar en nyfödd olymp.
 Mästaren slutat sitt värf: han slumrar i ro på sin mejsel,
 skönhetens genier tyst i sörjande stån vid hans graf.
 Redan på allvar han gått att bo i den »eviga staden»,
 slagna af häpnad och sorg vännerna vinka å strand.
 Lösta i himmelska toner till slut de vaggande vågor
 gungat hans mäktiga själ bort till den främmande kust.
 Hundrade söner förvisst och hundrade blomstrande döttrar,
 sköna som gudarnes ätt, lemnar han verlden i arf.
 Nordiska konungars ättling, han blef en fader åt gudar:
 slägten, den unga, ej snart slocknar i tiderna ut.
 O, hur skönt var hans lif: en hjelkedikt huggen i marmor!
 Skön var hans död: en musik, slocknad å tröttnande våg.
 Skandiens hjelte! det arf, det sköna, du lemnat åt Norden,
 lefver så länge ännu *Lejonet* vaktar din graf.
 Lefver så länge marmorn har lif och konsten har ande,
 menskorna skönhetens makt, snilletts bedrifter förstå.
 Lemna oss ännu ett arf! O gif oss en fläkt af din andel!
 Lär oss att lefva och dö, lefva i döden som du!

1845.

www.libtool.com.cn

Till

Professor C. A. Hagberg

vid hans afflyttning till Lund.

Älskade broder, farväl! Den trogna, den vänliga kretsen,
förr'n du den lemnar i sorg, helsar dig ännu en gång.
Kanske härnäst, när du ser oss igen, vårfågeln har tystnat,
sången är vaggad till ro, bruten är vännernas ring.

Kanske härnäst, när en främling du går på stranden af
Fyris,

stöter din fot på en graf: männe den gömmer en vän?
Viktig är afskedets stund, är ett frågetecken i lifvet:

döden kanske inom kort svarar derpå med en punkt.
Dock! hvem talar om död, der i lifvets vårliga lustgård
ungdomen diktar sitt hopp, kärleken sjunger sin tro?
Lefve det eviga blott, det sköna i konsten och lifvet!

Stoftet i glömska må gå gerna i grafvarnes djup.
Lefve det sköna! Lefve dess tolk i ovissnelig ungdom,
frisk, varmhjertad och stark äfven i lefnadens höst!
Lefve han så, som lefde han blott för fäderneslandets,
konstens och vetandets sak seklers odödliga lif.

Härmed jag ropar till dig mitt lefve, min yttersta
helsning;

diktningens lifvande eld lefver, jag vet det, med dig.

Snart på den klassiska jord, der de nordiska rikenas musér
 mötas i systerlig frid, tolkande vänligt hvarann,
 der, vi minnas det än, Esaias och Adam en vårdag
 knöto med handslag ihop nordiska sångens förbund, —
 snart, snart reser du der i bokarnes skugga din boning,
 hemmet för framtid och dikt, hemmet för kärlek och
 hopp.

Snart med jubel helsar dig der en främmande ungdom,
 snart du blifver för den, hvad för den andra du var:
 lärare, ledare, vän, det gyllene låset i kedjan,
 lekarnes allvar och mærg, allvarets glada behag.

O, hur skönt är ditt kall! Som en medlare står du emellan
 lefnadens allvar och lek, jordens och himmelens kraf.
 Sjelf är du ung och är skald, du förstår förmedla dem båda
 troget som ungdomen vill, säkert som konsten det kan.
 Ty hvad är konst? Mellan himmel och jord en strå-
 lande Bifrost,

bygd af en ren fantasi, luftig men verklig ändock.

Menskelig den är, ty den hvilat sin fot på den grön-
 skande jorden,
 sträcker sitt skimrande hvalf dock genom himlarne blå.

Der du vandrar i fröjd med de store Einheriar alla:

Shakspeare, Dante och Scott, — himmelska, eviga namn!

Tag din ungdom med dig och gif den en fläkt af din ande,
 tolka Cervantes för dem, tolka allt heligt och skönt!

Dikta derjemte och sjung! På dig har fäderneslandet
 fäst en älskande blick, — sjung för ditt fädernesland!

Ack, de gamle tystnat alltre'n. De slumra i mullen,
 eller i lefnadens qväll slå de blott ensliga slag.

Hvem få vi hoppas uppå? Har svenska dikten en framtid?

Trösta oss du med ett svar, ungdomens djerfve korag!
Re'n har du vunnit ett rum, ett högt, på den svenska

www.libtool.com.cn parnassen:

rusta dig der till en strid, värdig dess minne och hopp.

Vilja barbarer storma uppå dess heliga lundar,

 hvässa din Deliska pil, bränn med din grekiska eld!

Dårarne näps! Aristophanes glad dig lånar sitt gissel:

 dikten, ett yrande barn, stundom behöfver ett ris.

Gif åt ditt fädernesland allt stort, allt ädelt du tänkte,

 allt hvad du diktade skönt, allt hvad du målade sant.

Lef i ditt hem som sångaren glad och lugn som den vise:

 sällhetens dufva må bo under ditt fredliga tak.

Gunge din lefnads julle med fröjd på diktningens vågor.

 yppigt belysta utaf skönhetens eviga sol.

Lyse hon dig på din lyckliga färd till de saligas öar,

 diktens hesperiska land, funnet af snillet allen'! — —

Glöm derunder dock ej den nejd, der du växt och har

 mognat,

 der du i kärlek dig knöt heliga band för ditt lif.

Vännernas skara ej glöm, som här du samlade kring dig.

 ack! för att lemna dem snart, sedan de lärt hvem

 du var.

Kommer en nordanstorm och skakar de sydliga lundar.

 der du har fästat ditt bo, rys ej! han kommer från dem:

 ilar en yrande vind, en vårflägt hän öfver sundet,

 smältande isar och snö, glöm ej att helsa med den.

Tyckas kanhända dig der tillgifne ynglingars hjertan

 brinna med starkare eld, rödare flamma än här;

väl: till södern de släktas också: den eld, som de nära,
brinner måhända dock ej djupare, längre än vår. — —
Men farväl! Omsider farväl! Omständlig, liksom hon
fruktade afskedets slut, tycks mig min sångmö i dag.
Nu, försmå ej den skål, som vår vänskap fyllt och kre-
densat,
töm den i vännernas ring, drick deras kärlek i den!
Drick, o min broder, drick djupt! Ej glömskans slipp-
riga perla,
minnenas trogna demant hvilar på botten deraf.

1840.

www.libtool.com.cn
Astronomi.

»Astronomi! Du Deliske gud, är sångaren galen?
Spanar hans svärmande blick stjernornas eviga lag?
Sirius bränner hans hjerna förvisst och den himmelska
kräftan
visst om hans näsa på spe knipit med glödande klo!
Har han väl tröttnat vid jorden alltre'n? Skall »sphæ-
rernas samklang»
locka till himlen en narr, hvilken på jorden ej
ryms?» — —

Ack, kalkylernas son, nog himmelen rymmer oss begge:
himmelska *våktarnes* par är tolerant som du vet.
Väl, jag vill börja min färd. Se kärlekens tindrande
stjerna
re'n öfver skogarnes rand gungar på skyar af guld.
Ej vill jag tälja de blickar af hopp, de suckar af längtan,
hvilka i skymmande stund följa dess luftiga färd.
Älskliga stjerna! nog tindrar du varm i lefnadens morgon,
tindra, o tindra också troget i lefnadens qväll!
Tyst! det susar i skog, de lyssnande vågorna darra,
rymderna bäfva af fröjd: stjernorna börja sin dans.
Örnen sin vinge har spänt: nu klingar den himmelska
lyran,

Carlarnes strålande *vagn* vändes å gnistrande hjul.
Perseus skakar sin lans: den hväsande *draken* i ringlar
 svänger sin fjälliga stjert fritt i oändelig rymd.
 Men bland alla likväl — i koret af himmelens tempel —
 strålar försoningens bild, *korset*, det heliga, högst.
Vintergatan, ett skinande dok, allt ofvan och nedan
 slår sina bländande veck, strödt med juveler derom.
 Icke, du himmelska kors, de hedniske vise dig kände:
 der du i helighet står, sågo de gamle en *svan*
 sträcka till flygt i blånande rymd två bländande vingar
 eller i dammar af mjölk* bada sin bringa af snö.
 Dock, hvart ilar jag hän mot himlens svindlande zenith?
 Icke, mitt öga, du kan reda dess skimrande prakt.
 Bada du hellre din blick i *Capellas* smekande strålar,
 när hon i vaggande våg speglar sin vänliga glans.
 Spana *pleiadernas* töckniga sken i det östliga dunklet;
 snart på din jordiska stig hjälper *Orion* dig ned. — —
 Säg mig, min vandrande själ, på din himmelska resa hvad
 fann du?
 Fann du, att rymden är tom, fann du, att stjernan är
 död?
 Fann du, att tanken det är, som himmelens rymder be-
 folkar?
 Fann du, att tanken det är, hvilken ger stjernorna lif?
 Fann du, att himmelska *lyran* är stum på det strålande
 fästet,
 om ej en vetande själ lockar dess toner till lif?

* Via lactea.

www.libtool.com.cn

Till promotionskamraterna,

då förf. af dem erhöill en guldkedja.

»Guldet är sångarens lön», så menade Pindarus redan:
 »gyllene lyrornas klang måste betalas med guld».
 Guldet må vara sångarens lön; dock är det ej sångens:
 sången, en andarnes skatt, söker hos anden sitt pris.
 Bröder! jag tager ert guld — se, ej allenast det guld är.
 smidigt i länkar förent, trohetens tecken det är.
 Gyllene kedjor riddaren bar, och gyllene kedjor —
 kärlekens dyra klenod — gaf han sin rodnande brud.
 Tagen *er* sångares tack! Med stolthet bär han ert smycke;
 troget, som guldet det höfs, följa det skall till hans
 graf.
 När, i min lefnads qväll, dess gyllene länkar jag täljer.
 kanske med skälfvande hand, kanske med blick, som
 är skum,
 då skall jag tälja i minnet igen de dyrare länkar,
 hvilka sig knöto en gång hop till en kedja som vår.
 Då skall jag tälja igen de oförgätliga stunder,
 hvilka i lagrarnes hägn svärmande vänskap oss gaf;
 minnas hvar vinskördsfest, — de bästa som Fyris har
 skådat;
 minnas hvar jublande sång, minnas hvart yrande skämt.

Minnas derjemte jag vill hvar möda; — ty mödan i minnet
 lefver som möda ej mer, lefver som vunnin triumf.
 Derför haf tack för minnenas pant, du älskade skara!
 Ej du åt skalden den gaf, nej, du den gaf åt hans
 sång.

Skalden är tonlös och tyst, som eolsharpan i qvällen,
 när uti lundarnes djup vindarne lagt sig till ro:
 först när en fläkt sig smyger hit ned från stjernornas fäste,
 rörd af en finger ej sedd, harpan begynner sin sång.
 Ej är det eolsharpan du hör, det är himmelens vårfläkt;
 ej är det skalden du hör: mensklige anden det är.
 Andens talan förde jag ock, när sist på min tunga,
 bröder! I laden ert språk, laden er andes och min!
 Lefve det helige, ännu en gång, i tanken, i sången!
 Lefve dess kämpande här! Lefve vårt brödraförbund!
 Tidens panna mulnar allt mer: till stormar det stundar;
 då kan det gälla att stå, bröder! som en man i strid.
 Dock hvart föres jag hän? — Det är fridens värf, som
 oss väntar,
 vänskap, glädje och sång, minnen och kärlek och vin.
 Sångaren lönas med guld, men sången lönas med kärlek:
 skänken mig denna — och se'n tack för båd' kärlek
 och guld!

1842.

www.libtool.com.cn

Enslighet.

Tungt det vill blifva till slut i min tysta boning att
vandra,
ensam, af ingen bemärkt, när jag af mödan är mätt.
När inbillningen lyktat sin lek och tankarne tröttnat,
ingen i verlden jag har, ingen att sluta mig till.
Ej en hugsvalande blick, ett vederqvickande löje,
ej ett förtroendets ord, aldrig en kärlekens kyss
väntar mig, när dagsverket är slut och i aftonens skugga
sorgsen jag sitter och tyst räknar minuternas slag.
Ulfven, som ströfvat på rof, dock söker sig hem till sin
maka,
söker i vintriga bo't ruggiga ungarnes tropp.
Dagkarln, dignande snart för bekymrens och arbetets
börda,
får vid sin älskades bröst somna från dagarnes nöd.
Men jag är ensam, stäld vid gränsen af lefnadens sommar,
ensam i glädje och sorg får jag förbida dess höst.
Ingen maka värmer mitt hem, min bädd och mitt hjerta,
stojet af lekande barn aftnarnes tystnad ej stör.
Yttersta länken jag är i fädrens omätliga kedja,
många årtusendens blod släcker sin gnista i mig.

Syndare är jag förvisst, men hvad gjorde jag dock att
förtjena
mera än mången, o Gud! sådan förbannelses dom?
»Sådan förbannelse», svarar du mig, »har tusende drabbat,
hvilka med renare dygd sökte min kärlek, än du.»

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

ROMANSER OCH VISOR.

www.libtool.com.cn

Hvi suckar det så tungt uti skogen?

Och liten pilt han sitter en kulen hösteväll
 och leker tyst inunder gula linden;
 han ser, hur ljusen brinna uti Guds Faders tjäll,
 och hör, hur löfven prassla under vinden.
 Men huru länge pilten i sina drömmar satt,
 allt mörkare blef lunden uti September-natt.
 Då suckar det så tungt uti skogen.

Och liten pilt han lyssnade, blef hemsk uti sitt mod
 och började att springa utåt leden.
 Han tänkte stygga tankar och skrämde upp sitt blod
 och vilsegick på ljungbevuxna heden.
 Han tänkte uppå fader, på mor och syskon kär':
 »Gud nåde mig, som liten är, om väl jag vore der!»
 Då suckar det så tungt uti skogen.

Men månen träder stilla ur sönderbrusten sky
 och kastar silfvertäcket öfver jorden.

Och skuggorna förskräckta till bergens fötter fly,
 och trollena de flyga upp åt norden;
 och bergens toppar glimma; men skogen han är mörk.
 och ufven sjunger sorgesång i regnbegjuten björk —
 Då suckar det så tungt uti skogen.

Och liten pilt han löpte utöfver vidan hed^{mo"}
 och tänkte uppå mången gammal sägen.^{... ..}
 Och himlens stjernor skred^{skred}o, och natten led^{led} och led,^{... ..}
 men ej så träffade han rätta vägen.

»I blida stjernor alla uppå den höga stig,
 I vissnade små blommor, o! sägen, sägen mig,
 hvem suckade så tungt uti skogen?»

Men alla stjernor tego, och liten blomma teg,
 och pilten många bittra tårar fälde.
 Så kom han till små elfvors tjäll. — Med vingesnabba steg
 han midt i deras lätta ring sig stälde.

»O! I, som träden dansen på ljungbevuxen stig,
 I skönaste små syskon, o! sägen, sägen mig,
 hvem suckade så tungt uti skogen?»

Och liten elfvadrottning med fagra läppar log
 och smekte liten pilt på röda kinden.

»Gråt icke, vackra gosse, fastän du vilse drog,
 fastän du blef så hemsk inunder linden.
 Men sätt dig här på tufvan å ljungbevuxen stig
 och torka dina tårar, så skall jag säga dig,
 hvem suckade så tungt uti skogen.»

»När natten sakta stiger utöfver land och sjö,
 och dagens ^{is} ~~is~~ begynner att försvinna,
 och vågen går till hvila inunder grönan ö,
 och alla vackra stjernor börja brinna;
 då blifver himlens båge så ren och spegelklar,
 en här af goda änglar så tyst derunder far
 och gråter silfvertårar öfver jorden.»

»Då ser i himlens spegel sin bild den arma jord
 och finner sig så dyster och förkastad;
 hon täljer alla synder, all lögn och flärd och mord,
 hvarmed hon är se'n tusen år belastad.
 Då far en dödens rysning igenom hennes mærg,
 då bedja alla dalar, då bikta alla berg,
 då suckar det så tungt uti skogen.»

»Haf tack, du elfvadrottning! — det glömmer jag ej mer,
 ej heller fruktar jag att hemåt vandra.
 Se der! i månens strimma min rätta stig jag ser:
 farväl! vi glömma icke brådt hvarandra.
 Vål är jag mycket ringa, ej har jag gods och gull,
 men Herren vill jag lofva, att aldrig för min skull
 det sucka skall så tungt uti skogen.»

www.libtool.com.cn

Stafkarlen.

Från hemmets tomter fjerran jag vandrar världen kring
 och släpar tungt min nötta staf i handen;
 för mig en öken vorden är jordens vida ring,
 för mig ej blommor upp en ros ur sanden.
 För mig är mörk den dag, som är, den dag, som komma
 skall,
 för mig är jorden brännande och himmelen är kall,
 ty ingen vet, hvad fattigmannen lider.

Jag måste bittert gråta, hvar gång jag tänker på
 den dag, då än ett eget hem jag hade;
 då än vid egen härd jag satt och kunde hvila få,
 och än på egen bädd hvar qväll mig lade.
 Tungt är, när bättre dar man sett uti sin ålders vår,
 att skylä under tiggarns hatt i nöd sitt gråa hår,
 när ingen vet, hvad fattigmannen lider.

Du mildaste Gud Fader, som är de ringes Gud,
 hur tung du lät på mig din börda falla!
 Vål har jag ofta brutit mot dina helga bud,
 men synden är gemensam dock för alla.

Mig syndare från hus och hem, från slägt och barn du dref;
den andre sitter än i ro, der han sin synd bedref,
och ej han vet, hvad fattigmannen lider.

www.libtool.com.cn

Hvart skall jag taga vägen? Hvart skall jag usle fly?
För hvem skall jag min bittra nöd beklaga?
Rätt liknar jag ett tröskadt agn, jag liknar höstens sky,
som himlens vreda vind skall sönderjaga.
Ej fäste åt min trötta fot den hala jord mig gaf:
på eget blod, lik sårad hind, jag halkar till min graf;
men ingen vet, hvad fattigmannen lider.

De rike och de mäktige de duka upp sitt bord
och lasta det med vin från fjerran länder,
men spara dock för uslingen det minsta trösteord
och väga tiggarns slant i hårda händer.
Nyss kom jag till en herreman — han skälde mig en
stund,
men gaf mig dock en fyrk och gick att mata se'n sin
hund! —
Ej visste han, hvad fattigmannen lider.

Är intet hjerta öppet? Är ingen ande varm?
Ack jo; men mest jag klaga kan deröfver,
att ingen vet, att tiggarns själ kan äfven vara arm,
att det är ofta den, som mest behöfver.
Den ene är förnäm och hård, en ann' förnäm och mild,
en tredje ryser, hjertans god, ändock för qvalets bild:
ej vet han rätt, hvad fattigmannen lider.

Ej vill jag mera klaga, fastän jag hopplös går:
ty ingen hör min svaga röst i tiden.
Jag gömma vill den hjertats bön, som ingen man förstår;
snart är väl ock min prøfvodag förliden.
Den Gud, som matar ulfvens barn och vattnar minsta
strå,
han skall väl ej i evighet den ringes bön försmå;
ty han vet nog, hvad fattigmannen lider.

På honom vill jag trösta i denna sena stund,
då jag på drifvans kalla bädd mig sänker;
jag bedja vill, att själens ro, att ögats ljufva blund,
att glömskans rika gåfva han mig skänker.
Nu vill för den jag bedja först, som tog min sista skärf,
och somna se'n att vakna upp till bättre dagars värf —
hos den, som vet, hvad fattigmannen lider.

www.libtool.com.cn

Till Oehlenschläger

å Upsala studenters vägnar.

Oss sagan har berättat: i söder är en ö,
der sången fäst sitt bo på fagra stränder:
den andas der i vinden, som susar öfver sjö,
den ler i hvarje stjerna, som sig tänder;
den vakar der så troget bland minnets skatter än
och tyder fädrens visdom ännu för frie män: —
dit bort, dit bort vi ile öfver vågen.

Men främst i skaldekretsen en åldrig kämpe slår
med himmelsk kraft sin harpas gyllne strängar.
Han manar våren fram i nord med sina sångers vår:
då börja blomstren gro på gröna ängar,
då tystnar menskors klagan, då tiger stormens hot,
och sundets bölja lägger sig stilla vid hans fot
att lyssna få till siaren i Norden.

Hans sång och saga lyfta alltjemt från kust till kust
på starka vingar fordomtids bedrifter.
Och yngre slägter skåda med undran och med lust,
hur fädren vandra fram ur sina grifter,

hur forntid sina armar mot framtid sträcker ut,
tills bröst vid bröst de hvila, försonade till slut,
af sångens makt och minnenas besvurna.

www.libtool.com.cn

Ditt verk det var, o skaldekung! Med snilletts tillförsigt

vidtfrejdad har du gjort Norræna tunga.

Si! Hela världen lyssnar med häpnad på din dikt;
men hvem förstår också som du att sjunga?

Skön *Walborg* evigt lefver, kung *Helge* aldrig dör:
åt evigheten viges allt hvad siaren berör
med diktens eld, med flammen af sin anda.

Så sutto vi derhemma och hörde länge på,
hur hjelteharpan ljöd från Seelands lundar.
Men blodet börjar sjuda och hjertat börjar slå
för tid, som flytt, och för den tid, som stundar:
dit bort till diktens öar, der *Oehlenschläger* bor,
dit skynda vi — enhvar af oss, som på en framtid
tror — —
dit bort, dit bort vi ile öfver vågen.

Och färden blef ett underbart, ett ljufligt äfventyr,
som nordens trogna folk ej brådt skall glömma.
Derom skall hemma talas, när arla dagen gryr,
derom skall serla månet hjerta drömma.
Ja, länge skall man tänka der på den midsommarqväll,
då Sveas söner helsade den danske skaldens tjäll
med hvad de bäst af sång och kärlek egde.

En helsning vi dig bringe från våra fäders land,
der vårvind nu i dunkla skogar susar. — —
Tag eld uti ditt sinne, tag harpan i din hand,
och sjung den sång, hvarmed din nord du tjusar:
om hopp som aldrig sviker, om tro evinnerlig,
om forn- och framtid . . . Patriark! vi släppe icke dig,
förr'n fädrens ätt du har i oss välsignat!

1845.

www.libtool.com.cn

Midsommarnattsdröm.

Der borta i söder, der svallar ett sund
emellan två grönskande stränder,
deröfver om sommaren Leire till Lund
sin helsning med svalorna sänder.

Der sågo de gamle väl fordom ibland
en underlig hägring i natten,
när dimmor, som drömmar, uppstego vid strand
ur vikarnes slumrande vatten.

Då börja der skepnader sväfva i sky,
och vattnet af fasa att brusa:
de skuggor de mötas och kämpa och fly,
men ängsliga vindarne susa.

Från furornas fjällar, från bokarnes ö
sig samla de töckniga skaror.
De mötas i skyarne högt öfver sjö
i strid utan dödar och faror.

Der rida de vålnader, gammal och ung:
 Sten Sture och Norrby och Blenda,
 och Absalon biskop och Waldemar kung
 och Carlar förutan all ända.

Och vindlös der seglar en flotta med hast
 på sundets omtöcknade spegel.
 Kung Christian der står vid sin knakande mast,
 omfladdrad af blodiga segel.

En drabbning der ståndar vid midnattens tid:
 standaret det sjunker och häfves.
 De kämpa så hård och så mödosam strid;
 men kämpa de måste förgäfves.

Ty sådan var domen, som Herren dem gaf,
 i döden om strider att drömma,
 när hjeltarne stego med hat i sin graf:
 det hatet de kunde ej glömma.

Det skräcker dem upp ur sin saliga ro:
 de äro till fullo ej döda.
 Men städse förgäfves på seger de tro:
 ej ära de vinna, men möda.

Så höllo de ofta sin fåfänga strid,
 när sommarens vänliga måne
 sig höjde derofvan och lyste sin frid
 utöfver båd' Seeland och Skåne.

En gång de så stridde en midsommarnatt,
när morgonen redan var nära,
och segren var ingens och striden var matt:
men solen gick upp i sin ära.

Tillbaka det dimmiga svärdet igen
de stötte i dimmiga skidan.
Dock trötta af striden de väntade än
och stodo i ängslig förbidan.

Men plötsligt de sågo på Absalons stad:
i glädje de sågo den simma.
Och tårar de sågo på bokarnes blad
och purpur på morgonens dimma.

Tillredas de sågo så ljuflig en fest,
hvars like väl aldrig de skådat.
Det skulle der komma så sällsam en gäst,
som länge sin ankomst bebådat.

Den gästen man vill efter fädernas sed
ett tre dagars gästabad gifva.
Ty komma han vill för att sluta den fred,
som evig i nordens skall blifva.

De skepnader höga, de vålnader grå
förundrade skåda den gamman; —
men sönerns mening de börja förstå
och slå sina händer tillsamman.

Då vaggas de skuggor af vindarnes sus
i drömmar om eviga vårar:
omsider den festliga morgonens ljus
dem löser i kärlekens tårar.

Den morgonen föll der så ljuflig en dagg
på sundets välsignade stränder.
Men nordiska kämpen af qväljande agg
ej mera i grafven sig vänder.

Ty slutad är skuggornas fåfänga strid,
när sommarens vänliga måne
på himmelen vandrar och lyser sin frid
utöfver båd' Seeland och Skåne.

1845.

www.libtool.com.cn

Jungfrun i det gröna.

Det var en gång en jungfru — hon satt i rosengård:
de rosorna hon hade jemt så kära:
och hvarje litet blomsterstånd hon tog uti sin vård;
ty städs hon ville friska kransar bära.

Och hennes moder varnade sin unga dotter så:
»det smyger ormar under blomsterstänglar!»
Men unga dottren aktade ej mycket deruppå:
»för ormarne nog vakta mig Guds änglar».

Den jungfrun hon var fager, ja fager som en dag,
och ren hon var och hvit liksom en lilja.
Så fann hon på ett rosenstånd utaf så dejligt slag,
att derifrån hon aldrig sig månd' skilja.

Hon blef uti sitt hjerta så underlig och varm,
hon tog den rosen ut åt sig bland flera,
och gömde den så noga, så noga vid sin barm:
se'n bar hon andra blommor aldrig mera.

Att ormen låg i rosenstånd, det säger icke jag;
men nog var rosen giftig ibland flera;
ty sköna jungfrun tvättar sig i tårar natt och dag.
men hvit som förr hon blifver aldrig mera.

www.libtool.com.cn

Brudsmcket.

»Guds fred, god dag i detta hus och tack i himlens höjd,
att åter här jag träder in med helsa och med fröjd!

Nu har jag vandrat världen kring och hamrat guld på städ,
men hemma är jag då till slut och mästarbrevet med.

Ännu du lefver, gamla mor! Ditt garn du spinner än,
men säg, hvar har du dottren din? Hvar är mitt hjer-
tas vän?

Ty nu jag vill som borgersman mig sätta ned i ro,
och bygga med min ungdomsbrud i denna stad mitt bo.

Min flicka lefver nog ännu? Hon såg ej ut att dö.
Hon tjenar borta väl sitt bröd som annan ärlig mö.

Men, Herre Gud! hvem kommer der, i skir och silke
klädd,
med stolta later, säkert skick och blick så litet rädd?

Är det din dotter, qvinna, säg? Är det mitt hjertas mö?
Hon lefver då ej mer, fastän hon ej såg ut att dö.

Ty nu jag ser, hur det står till, hvad klockan slagen är:
förgäfves detta snöda prål ej enkans dotter bär.

Förgäfves ej omsider nu sitt öga ned hon slår,
och ömsom röd och ömsom hvit med harm och blygsel
står.

Förr kom hon städse till mitt bröst så glad och god och
varm,
när bomullsduken höljde än en kysk och sedig barm.

Nu står hon blygselhöljd och stum och söker ej min
famn;
min tid är slut, nog ser jag det, jag gått i vilse hamn.

Så får jag kasta seglet om och lägga ut i sjön.
Men ack! så var mitt lif en dröm, min möda utan lön.

Du arma qvinna, nedrigt var att sådant svek begå,
och aldrig trodde jag, att du mig skulle löna så.

Väl har jag fruktat vågors svall och fruktat stormars gny,
jag fruktat elden under jord och elden ofvan sky:

jag menskors ondska fruktat har och verdens undergång,
för skalkars list jag fruktat har och för tyranners tvång;

men aldrig har jag fruktat än, att guldet blifver slagg,
och att det kunde blifva gift af liljors morgondagg.

Med stadig tro och säkert hopp jag gick från bygd till
bygd:

min första tro var på Guds nåd, min andra på din dygd.

Och städs' jag tänkte då: min tro skall snart slå ut sin
knopp,
snart kysser jag min troгна brud: det är — det var
mitt hopp.

Snart skall hon räcka mig igen med huldt och trofast
sinn'
en hand, af flitens möda hård, men ren och varm som min.

• Nu är den handen mjuk som dun, den handen hvit som
snö,
med gyllne ringar rikt besatt — den tillhör ej min mö.

Med dig allena i min håg jag sträfvat dag och natt:
så fick jag enkom ock åt dig tillreds en ringa skatt.

Till gyllne smycke, till en ked jag fogat länk i länk:
den skulle hvila kring din hals en dag som bröllopsskänk.

Af oförfalskadt guld den är. — — Hvad skall jag nu
med den?

Jag dig förlorat har och får ej någon annan vän.»

Så tog han kedjan i sin hand — en tår ur ögat bröt —
och slängde smycket med förakt uti den fallnas sköt.

»Du falska tärna, tag mitt guld, så väl som mången
ann's;
det var ändå det bästa guld, det renaste som fanns.

Det kan dig pryda på en dans, om du dertill har mod;
det kan din moder passa väl, som sålt sitt eget blod.

Och nu farväl, I snöda två! Må Gud förlåta er,
och må han evigt straffa mig, om jag er återser.»

Han tog sin hatt och så sin staf och så han tyst för-
svann:
men ej han såg den mörka eld i flickans öga brann.

Hon satt som höstens måne blek, hon satt som natten tyst,
och vägde kedjan i sin hand, se'n hon den sakta kysst.

Så drog hon af sin rika dräkt och sina ringars skatt,
och snart i flärdlös klädnad hölj'd hon hos sin moder satt.

Men sist hon sade: »moder min, i arbete och nöd
från denna dag jag tjena skall en ärlig qvinnas bröd.

I ångrens bittra tåresvall jag bada skall min själ.
Må Gud förlåta, hvad du gjort — jag kan det knappt,
farväl!»

I vida verlden ut hon gick; hon gick med tunga fjät,
och tjente troget, tjente tyst, och troget, tyst hon grät.

Men när af sorg och ånger mätt hon lades ned i mull,
för första gången då hon bar den trogna kedjans gull.

www.libtool.com.cn

Löftet.

»I världen ut jag drager
 på djerfva äfventyr.
 Ej vill jag längre dröja,
 förty min tid är dyr.
 Ännu jag modig är och ung
 och lyder ärans bud,
 när jag i strid för land och kung
 förtjena vill min brud.

Den veka mö, som fäster
 vid svennen sitt behag,
 när trög han hemma sitter —
 den likar icke jag.
 Min mö mig dubbelt älska skall
 en gång i hemmets frid,
 när jag har pröfvat böljors svall
 och vapens vilda strid.

Farväl, min fagra blomma!
 Farväl, mitt hjertas vän!

När snart jag kommer åter,
jag finner dig igen.
Då blommar du, som förr så skön,
för den, som dig är kär:
och han, som pröfvat mannarön,
dig mera värdig är.

Och när han åter stödjer
mot fredlig vägg sin lans,
sin lager skall han fläta
uti din myrtenkrans.
Då skall han åter kyssa röd,
han vet väl hvilkens mund,
fast blek den är af sorgens nöd
i denna afskedsstund.»

Och ungersvennen drager
på djerfva äfventyr.
Han vill ej längre dröja,
förty hans tid är dyr.
Och glad och modig, stark och ung,
han lydde ärans bud;
men när han stred för land och kung,
han tänkte på sin brud.

Men bäst han stred och tänkte
på hemmets trogna mö,
och bäst han lagrar sökte
i hennes famn att strö;

och bäst han drömde om den frid,
som segren inneslöt,
hans dröm om frid, hans lif i strid
en kula genombröt.

Ej skall han åter stödja
mot fredlig vägg sin lans,
ej skall han lagrar fläta
i ungmöns myrtenkrans.
Kring hennes mörka lockars svall
ej mer en myrten ler.
På hennes bleka läppar skall
en kyss ej brinna mer.

Ej allt hvad hoppet lofvar
en framtid hålla kan,
ej lyckans röda blomma
slår ut för hvarje man.
Men tröttna ej att lofva godt,
mitt hjerta, varmt och fritt!
Gud drager väl ditt ödes lott;
men löftet — det är ditt.

www.libtool.com.cn

Blomman.

Dofta, dofta, blomma min!
under höga lindar.
Gjut din milda vällukt in
uti vårens vindar:
akta dock, att solens bad
icke bleker dina blad,
ej din syn förblindar.

Dofta, dofta, blomma min!
uti sommardagar.
Le och älska, bed och brinn:
ingen sorg dig jagar.
Njut din sommar — tiden går:
snart kanske du ensam står
i din höst och klagar.

Må ej nattens frost dig nå,
dagens glöd dig skona!

Må en blick så himmelsblå
 vredgad vind försona!
 Men när dagen slocknar ut,
 lik konvolveln sammansluten
 bedjande din krona.

Ej, o blomma, vet du hvad
 världens öga fägnar,
 ej hvarför hvar fjäril glad
 dig sin hyllning egnar.
 På dig sjelf du ger ej akt,
 och din oskuld är den makt,
 som din fägring hägnar.

O, hur gerna till mitt bröst
 ville jag dig trycka!
 Undan livvets sorgsna höst
 ville jag dig rycka.
 Lära dina ögons språk,
 tröstas efter dagens tråk
 af ditt hjertas lycka.

Men ditt milda väsens frid
 vågar jag ej störa.
 Vakna, somna, blyg och blid!
 Ingen skall dig röra.
 Men din ljufva andedrägt
 må till mig hvar vänlig flägt
 på sin vinge föra.

Ej din fågring hösten når,
tiden ej försvagar.
Hjertats oskuld har en vår,
nyfödd alla dagar.
Dofta, dofta, blomma min!
Le och älska, bed och brinn
uti sommarkvarn!

www.libtool.com.cn

Perlan.

Det var en gång så grön en ö:
 der suto ungersven och mö,
 der sjöngo trast och siska;
 der lektes kärleks ljufva strid
 utaf två hjertan friska;
 när dunkla ord vid midnattstid
 två röda läppar hviska:

»Ja, vill du hafva mig till vif,
 du störta skall ditt unga lif
 i outsäglig fara.
 Ur hafvets djup — ditt enda hopp —,
 i strid mot böljors skara,
 du hemta skall en perla opp,
 den klaraste bland klara.

»Med den du vinna skall din brud,
 med den hon smycka vill sin skrud

en gång vid altarrunden:
 med den hon följer dig i tro
 intill den sista stunden;
 men utan den i lust och ro
 hon gifver sig ej bunden.»

»För dig, för dig, mitt unga vif,
 jag störta vill mitt unga lif
 igenom eld och lågor.
 Snart perlan gifva skall ett svar
 uppå ditt hjertas frågor;
 ty förr en gång jag skatter bar
 ur havvets vilda vågor.»

Till vågomsköljda klippans topp
 berusad, svindlande han lopp
 att ned i djupet ila.
 Men plötsligt stannar han: ej alls
 han vill sig öfverila;
 ty se förtroligt om hans hals
 två hvita armar hvila.

Och från två milda ögons par
 en blick så varm och underbar
 med hans sig sammangjuter,
 att blodet sjuder, morgonglöd
 hans väsende omsluter,
 och salighet på lif och död
 hans druckna hjerta njuter.

»Nej, nej — mitt hjerta är det haf,
som skatter tog och skatter gaf —
din lefnads ljufva fara.

Utur dess djup — ditt enda hopp —
min kärlek skall mig svara:
den perlan re'n du fångat opp,
den klaraste bland klara.

»Med den du vunnit har din brud,
med den hon smycka vill sin skrud,
ack! snart vid altarrunden,
med den hon följer dig i tro
intill den sista stunden:
och tryggt med den vi bygga bo,
som fåglarne i lunden.»

www.libtool.com.cn

Svanen.

Ensam öfver oceanen
stum och hopplös simmar svanen:
vågorna, som barmen skölja,
svalka ej hans hjertas brand.
Ej han aktar, hvart han seglar,
endast samma jag han speglar
uti samma kalla bölja,
som ej känner någon strand.

Ej han knotar, ej han klagar,
endast jagar, evigt jagar
vattnets skuggor, hafvets hägring
rastlöst ifrån våg till våg.
Ingenstädes vill han landa,
djupets tomma enahanda
fängslar mer än all den fågring,
som vid stranden förr han såg.

Stundom längtar han tillbaka
till sitt hem och till sin maka.

till de evigt gröna lundar,
som omkransade hans sjö.
Men förgäfves nu han brinner,
lifvets mål alltmer försvinner:
snart han yrar, svindlar, blundar,
kan ej lefva, får ej dö.

För hans blickar, dimomgjutet,
utaf ingen gräns omslutet,
ett oändligt rike glänser
uti tusen färgers prål;
men det kan i bild ej fattas.
Kärleken och ögat mattas,
hjärtats längtan söker gränser,
tankens riddarfärd ett mål.

Gäckad, ångerfull kanhända,
från sin längtans tomma riken
skall en gång han återvända
till den strand han öfvergaf.
Vilsne seglarn då skall finna
i den strandomslutna viken,
hvad han aldrig skulle hinna
på ett ändlöst öde haf.

www.libtool.com.cn

Flickans födelsedag.

Mild belyser dagens Gud
dessa blomsterslätter,
der vi bundit för din skrud
kransar och buketter.
Skön du blommar i din vår,
skön i dina sexton år!

I ditt Eden står du qvar
än, det blomsterrika;
sexton år du plockat har,
sexton rosor lika.
Trogen kärlek bandet slår
kring de sexton blomsterår.

Men en krans, så skön och from,
lifvet sällan knyter.
Dock ej tryta blad och blom,
der Guds dag ej tryter.
Och ditt hjertas oskuld sår
jemt sitt solsken i din vår.

Många blomsterdagar bind
än till många kransar!
Ännu blåser morgonvind,
lifvets bölja dansar:
öfver den din julle går
lätt med sina sexton år.

Segla mellan alla skär
tappert, men försigtigt:
hvarje klippa farlig är,
hvarje vindkast viktigt.
Glöm ej, att af sexton år
du en ringa barlast får!

Kommer aftonen en gång
med sitt rika minne,
då haf saga och haf sång
i ditt hjerta inne.
Kom ihåg på gamla dar,
huru god och skön du var!

www.libtool.com.cn

Biet.

Nyss mitt hjertas blomma
låg och drömde i sin knopp,
gömde än sitt fromma
omedvetna hopp.

Blomman slagit sedan
i sin fulla fågring ut;
men dess frid är hädan,
och dess lycka slut.

Kärlekguden flyger,
under skepnad af ett bi,
kring dess kalk och smyger
fina stygn deri.

Som en fjäsk han springer,
fladdrar som en kavaljer:
som ett bi han stinger,
som ett barn han ler.

I min harm jag gråter,
att jag icke hata kan.
Jag alltjemt förlåter:
han är likadan!

Kärleks gud, du gamla
skadedjur, som härjar så!
Säg, om du kan samla
som ett bi också?

Följ ditt grymma tycke,
fritt mig plåga alla dar:
blott du mycke, mycke
honung sammandrar!

www.libtool.com.cn

Höstvisa.

Till henne.

Se! Nakna alla lundar stå,
och alla ängar gulna,
och alla dagar äro grå
och alla nätter kulna.
Men ack! hos dig en yppig vår
ännu i all sin blomma står.

Hvart flydde höstens skarpa vind
med rosens prakt i lunden? —
Uppå din mun, uppå din kind
är rosens fågning bunden.
Ty blott hos dig en yppig vår
ännu i all sin blomma står.

När regnet slår uppå ditt tak
och aftonvinden tjuter,
uti ditt ångande gemak
jag vårens dofter njuter:

ty ack! ännu en yppig vår
hos dig i all sin blomma står.

När under köld och vintersnö
så månet hjerta ryser,
hvars ljufva drömgestalter dö,
hvars väna hopp förfryser:
hos dig ännu jag svärma får,
du mina tankars unga vår!

När våren ack! en gång igen
sin blomsterfest bereder,
för dina fötter lägger den
sin förstling ödmjukt neder,
ty först af dig sin prakt den får,
du vårens yppigaste vår!

www.libtool.com.cn

Vårsång.

Re'n vårens vind den boja spränger,
som länge fängslat berg och dal,
och blåa himlapellen hänger
utöfver jordens bröllopssal.
Välkomna, blomsterrika ängar,
som grönskat upp ur torfva varm!
Välkomna, ljud från harposträngar,
som tysta frusit vid min barm!

Hur varmt, natur, ditt hjerta klappar,
mitt eget hjertas aning hör.
Hvar hviskning upp mitt öra snappar,
närhelst du dina läppar rör —
när tusentungad genom lunden
din späda dikt sin ande drar —
när tusenvingad öfver sunden
din dufvopost med vinden far.

Mitt öga ler, min tanke klarnar,
och rosor knoppas i mitt bröst,
och ingen enda aning varnar,
att än en gång skall blifva höst.

Hvad rör mig framåt och tillbaka?
 Den dag, som är, hör nordbon till.
 Om han oändligt kan försaka,
 han ock oändligt njuta vill!

Hvad höjd af lust, hvad djup af smärta
 kan rymmas i ett menskobröst!
 Hvad väl, hvad ve i samma hjerta
 kan tolkas utaf samma röst!
 Ty liknas hjertat vid en klyfta,
 hvarunder vilda böljor gå,
 men parker sina kronor lyfta
 och fåglar sjunga ofvanpå.

Hur ljuft att svärma och att hoppas, —
 när hjertat hviskar: det är vår —
 att denna blomsterverld, som knoppas,
 en gång i all sin blomma står:
 att hvarje hjertats bön, som lycker
 halföppna läppar blygt igen,
 med hvarje vårdag närmre rycker
 till sommarn och bönhörelsen!

Hur ljuft att tro, att minnets rosor
 snart skola få en vår på nytt!
 Att fröjderna från tusen kosor
 tillbakavända, som de flytt!
 Att själens puppa nya vingar
 och nya färger återfår,

när hjertats malm tillbaka klingar
hvar sång om kärlek och om vår.

O yngling, du, som eldigt svärmar
i vårligt-gröna skogars skygd,
och till naturens bröst dig närmar
och drömmer kärlek, tro och dygd!
O hoppas, du, att lunden vrider
åt dig sitt löfverk till en krans,
när hem du bär ur vunna strider
en bruten, men en rostfri lans.

Och flicka, du, som dig berusar
af tonerna i nordens vår,
och i den vår, som dig förtjusar,
en majbrud sjelf, en ljusalf går!
O lyss på fåglarne, som gunga,
likt dig, på egna sångers ljud, —
som nu, just nu, sin brudsång sjunga: — —
snart, snart skall äfven du stå brud!

Och du, o sångare, som ilar,
lik vårens bi, från ros till ros,
och ingenstäds din vinge hvilar,
och jagar fröjd, som flyr sin kos!
En måttlig lott gör menskor sälla:
ej högre vårförhoppning hys,
än lutan, Laura och en källa,
lik svärmarens uti Vaucluse.

www.libtool.com.cn

Sång för Södermanlands nation.

Känner du landet, det härliga, rika,
badadt af Mälar- och Östersjö-våg,
hemmet för skördar och minnen tillika,
fredliga bragder och vikingatåg?
Mins du den stranden, der Mälarens bölja
suckar af kärlek och dansar af lust?
Lyckliga minne, o får jag dig följa
hem till den sköna, den älskade kust?

Der var vårt hem i de doftande lundar,
der var vårt hem vid den glimmande vik,
icke oss brydde den dagen, som stundar,
dagen, som njöts, var lycksalig och rik.
Verlden var rymlig och lugn var vår hydda,
friskt var vårt lif vid de skummande skär!
Tusende fröjder — nu äro de flydda —
sjöngo sin dikt genom lundarne der.

Hembygd för minnet och sången! Besökas
än dina fjärdar af Hjorvard ibland?

Sitter ej troget, när skuggorna ökas,
 Ingeborg än uti sorg på sin strand?
 Drömmer ej än på sin ensliga kulle
 skalden med gyllene harpan i hand?
 Bor i hvar dal, i hvar fiskarejulle
 sången ej qvar uti Södermanland?

Vänliga hembygd! Solen ej skådar
 skönare land på sin ensliga färd.
 Skönare morgon hon aldrig bebådar
 än öfver dig och din dal och din fjärd.
 Vänare ej öfver land, öfver sjöar
 aftonens trånande skimmer hon göt,
 än när för dig, dina skär, dina öar
 sorgsen sitt gyllene öga hon slöt.

Vårliga vindar, tågen, o tågen
 hem för att helsa den älskade bygd;
 helsen den trogna, den suckande vågen,
 helsen hvar boning för kärlek och dygd!
 Helsen hvar lund, der vi drömde så gerna,
 helsen hvar hängbjörk, der trastarne slå!
 Sitter derunder en älskande tärna,
 helsen, o helsen den hulda också!

www.libtool.com.cn

Dryckesvisa.

Vinet fradgar. Ögat glinmar,
tanken spritter djerf och fri.
Nattens vallmokrönta timmar
sväfva yrande förbi.
Murgrön fläta kring din tinning,
bada dig i Lethes ström,
och ditt glas med lätt besinning
töm, o töm!

Om en sorg ditt hjerta trycker,
med ditt glas den tryck igen.
Om du världen ödslig tycker,
odla drufvor då på den.
Molnet, som din framtid skymmer,
det förflutnas falska dröm,
det närvarandes bekymmer
glöm, o glöm!

Lyckan är en flyktig tärna,
lemnar ingen man i ro,

leker med dem alla gerna;
 ingen ger hon dock sin tro,
 njutas vill hon för minuten,
 går och kommer som en dröm — — —
 broder, om du är förskjuten,
 glöm, o glöm!

Om dig hopp och minne smeka,
 om din himmel än är blå,
 ljumma vindar kring dig leka, — —
 broder, töm ditt glas också!
 Glömskans dryck ej du behöfver,
 vinets vakna drömmar töm!
 Saliga de fradga öfver — —
 dröm, o dröm!

Om din kärlek, än i knoppning,
 blygs att slå i blomma ut,
 slut dig då med din förhoppning
 i ditt hjerta in och njut;
 vinet löse ej din tunga, — —
 drick för henne, tyst och öm!
 Och ditt hopp, det blyga, unga,
 göm, o göm!

Hur dig ödets lotter skickas,
 bär ditt öde som en man!
 För så vidt som den kan drickas,
 lyckan du betvinga kan.

Se! Af vinets Gud besvurna,
lifvets fröjd och lyckans dröm
samlas i ditt ödes urna — —

glaset töm!
www.gutenberg.org

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

EROTISKA DIKTER.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Hemlig lycka.

När rosig morgonens strimma blänker,
ack säg, hvem tänker
din själ, o hulda, väl först uppå?
När dagens öga sig sammansluter,
o säg, hvem njuter
din dröms förtjusta omfamning då?

Kring dina läppar när löjet leker,
o säg, hvem smeker
din tankes vingade kärleks gud?
När dina läppar, de morgonfriska,
om kärlek hviska,
hvem sönderkysser de kära ljud?

Du ljufva, tjusande mö! Förklara
det underbara,
som i ditt öga jag ofta såg:
när än det tycktes om himlar drömma
och än sig gömma,
som om ett sorgflor för tanken låg.

Hvem är, o säg mig, den lyckofulle,
 som ega skulle
 din själs klenod och ditt hjertas skatt?
 På den du tänker, när ögat blänker,
 och när du sänker
 i handens snö dina lockars natt?

Ack, om den sälle jag nämna finge,
 som utan vinge
 dock sväfvar rymderna djerft omkring,
 af dig, du svärmiska flicka, buren,
 af dig besvuren
 inom din fägrings förtrollningsring!

Dock tyst, mitt hjerta, var stumt som natten:
 den bästa skatten
 sig gömmer städse i mörkrets famn.
 Jag vet det namn, som hon ömt tillbeder;
 men tyst jag breder
 en rosenlöja kring detta namn.

.

Nej aldrig skall min mun förråda
 det skönaste mitt hjerta vet,
 och ej skall verdens öga skåda
 två unga hjertans hemlighet.
 Nog af! jag vet, att när du tänker
 på livvets fröjd, du tänker mig,

och när din själ sin vinge sänker,
det är till mig han sänker sig.

Och när min egen själ vill flyga
en gudoms öppna famn emot,
på jorden stannar den att smyga
med sina offer till din fot.
Der vill han dröja, evigt dröja
uti din kärleks blomsterband
och rycka bort den glesa slöja,
som skymmer än hans löftes land.

Med verlden re'n jag brutit bandet:
jag draga vill på äfventyr.
Till kärlekens, det helga landet,
med dig, med dig min färd jag styr.
Ej längre skall mitt hjerta hvila
bland verldsbestyrens qvalm och köld:
en ny Tancred jag ut vill ila
med din devis uppå min sköld.

Hvad tusen gånger, tjusarinna,
du re'n mig sagt, säg om igen!
Din låga tröttne ej att brinna,
jag tröttnar ej att vårda den.
En kyss från dina läppar stulen,
utaf din röst ett hviskadt ljud
till klarnad himmel gör en mulen
och gör mig dödlige till Gud.

Hör! Nattens vind sig reser sakta
 att höra hvad mitt hjerta svär,
 och himlens stjernor mildt betrakta
 den fröjd, som hjertat kärast är.
 Re'n sömnens Gud sin vallmo tömmer,
 om himlar drömmer man på jord;
 men jag om ingen himmel drömmer,
 jag har min himmel verkliggjord.

Jag lycklige, som här du skådar,
 hvarmed har jag, o Gud, förskylt,
 att mig du himlars morgon bådard,
 att du med dem min verld förgylt?
 att allt det käraste jag anat
 du sjelf i mina armar bar?
 det skönaste jag efterspanat
 i hennes famn jag funnit har?

Du hulda, som förtroligt lutar
 ditt sköna hufvud mot min arm,
 o bed, att denna kärlek slutar,
 som den begynt, så ren och varm.
 Då måste den vår egen blifva,
 att ingen giftig imma når
 vårt hjertas spegel: — på dess skifva
 ej verdens afund andas får.

O! göm uti ditt hjertas kammar
 din kärleks tysta, troгна val.

Den känslas eld inom dig flammor —
 o, sitt vid den som en vestal!
 Ack, hvad är verdens kärlekslexa,
 på tungan buren städs, emot
 de böjelser, som sammanväxa
 med själens lif invid dess rot?

O, måtte så vår kärlek låga
 med stilla, med gemensamt sken!
 När lifvets stunder återtåga,
 må än han flamma stark och ren! — —
 God natt! När nästa qvällvind susar,
 och näktergalen med ditt namn*
 min kärleksfulla själ förtjusar,
 du hvilar åter i min famn.

.

Var tyst, mitt hjerta, var stumt som natten:
 den bästa skatten
 sig gömmer städs i mörkrets famn.
 I bästa tonen jag hör ur dalen
 af näktergalen
 sig gömmer troget den huldans namn.

* *Her name is in a note of the nightingale.*

Forn-engelsk visa.

www.libtool.com.cn

Härnäst.

Leende, tjusande mö!
Säg, hvi skyndar du så?
Kärlekens svallande sjö
icke till hvila vill gå.
Vindarne gunga och vaka
än på sin luftiga led;
doftande rosor de skaka
öfver din lockiga hjessa ned.

Stanna, ljufva! Natten stundar:
ingen dödlig här dig ser;
stjernans milda öga blundar,
räknar ej hvar kyss du ger.
Vrånga blickar dig ej skåda,
ingen tungas gadd sig rör:
lundens trast skall ej förråda,
hvad han ensam ser och hör.

Aftonrodnans lågor glimma,
slocknande vid vesterns rand,

men en ljufvig morgonstrimma
 gryr uti mitt hjertas land.
 Solar utaf kärlek våga
 tändas i dess paradis.
 Flamma högt, du ljufva låga,
 tänd hvar ros och smält hvar is!

»Säg, hvi du pröfvar mig så?
 frestar mitt hjertas frid?
 Natten, den skymmande blå,
 icke är kärlekens tid.
 Älskade! låt mig få ila
 åter till skyddande hemmets hamn,
 der jag mitt hjerta får hvila,
 der jag får vagga i drömmarnes famn.

»Farligt är i fejd att skrida
 mot sin känslas segerhär,
 farligt, farligt är att strida,
 ack! der kärlek vapnet är.
 Låt mig fly, — dig följa tusen
 mina tankar, hvart du går,
 trogna, såsom himlaljusen,
 varma, som mitt hjertas vår.

»Våra hjertans englar nicke
 vänligt åt hvarann godnatt!
 Sansa dig — de glömma icke,
 hvar härnäst de möte satt.

Bjud nu dina kyssars skara
rusta sig till hvilans fest;
kärleks nu är kärleks fara,
kärleks lycka är härnäst.»

Borta! försvunnen alltre'n,
liksom en drömmarnes bild — — —
Åter i natten allen'
står jag, från himmelen skild.
Himmel! hvi smyger du åter
bort ur min gäckade arm?
Saknadens börda du låter
falla igen såsom snö på min barm.

Som från solen rosenknoppen,
under nattens kyla skild,
som i mullen arladroppen,
från sin egen himmel spild,
tynar jag som rosenknoppen,
förr'n han sina blad slår ut,
löses jag som arladroppen
i en dimma upp till slut.

Hennes midnattslampa vakar,
vinkande från fönstret ned.
Milda sömn, som jag försakar,
vingen öfver henne bred!
Må hon drömma ljuft, den ömma,
om min lyckas segerfest:

må hon glömma att sig gömma
för min famn i ett härnäst.

Slumra, min älskade mö,
svärma i drömmarnas land!
Hvila i handens snö
kindernas purpurbrand!
Gerna med dig vill jag strida,
drömmande engel, i kyssars fest,
gera besegras och bida
tusende, tusende ljufva »härnäst».

www.libtool.com.cn

En gammal flamma.

Naturen står uti sin morgondrägt,
jungfruligt späd och blyg, och ler och tjusar:
uti dess barm är lifvets känsla väckt,
och diktens ambrafyllda sommarflägt
uti mitt hjertas eolsharpa susar.

Amanda! Väl ej mer din vän är ung,
och allt han ser omkring sig annorlunda.
Men årens börda ej han känner tung;
ty än han hör en röst, som ropar »sjung»
om fröjd som flytt, förhoppningar som stunda.

Hur tiden vexlar, är det ljuft ändå,
när minnets trogna murgrönsranka blommor
omkring ruinerna, de dystra, grå,
som sorgsna än, men fasta, återstå
af lifvets forna rika helgedomar.

Det var en tid, då än uti mitt blod
 en eld jag kände, som förbrunnit redan,
 då lifvet än uti sin blomning stod,
 då hjertat hade än sin ebb och flod
 och kärleken sitt lilla ny och nedan.

Vid dessa blomsterfester äfven du
 ett altar hade som min huld-gudinna,
 o min Amanda! — Men hvad är du nu?
 Ehuru skön och tjusande ännu,
 du är för mig en vanlig älskvärd qvinna.

Hur ofta ser jag ej, af längtan tård,
 tillbaka på den forna, kära flamma,
 som brunnit ned uppå sin offerhärd!
 En nytänd låga vore mycket värd;
 men ack! den blifver ej ändå densamma.

Ja, mina gudar glesna mer och mer,
 gudinnorna ty värr exemplet följa,
 och mannen snart åt forna drömmar ler,
 när idealet han försvinna ser
 i tidens mörka allvarsamma bölja.

För ynglingen är jorden evigt grön,
 blott älskogsstjerner på hans himmel tåga,
 och milda gudar lyssna till hans bön,
 och hvarje flicka är en engel skön,
 som ömt besvara vill hans första låga.

Med honom suckar bäckens silfvervåg,
 med honom klaga skogens näktergalar;
 hans tanke följer aftonvindens tåg
 till länder, dem hans öga aldrig såg,
 med blåa berg och blomsterhöljda dalar.

Åt honom stjernan blinkar ömt hvar qväll,
 för honom blomman hvarje morgon niger,
 åt honom lunden bygger bröllopstjäll
 med gröna kuddar, himmelen till pell,
 der natten står högtidligt stum — och viger.

Att kyssas blott är hvarje rosenmund,
 att sucka blott hvar liljebarm är ämnad,
 hvar afton ämnad är till herdestund,
 till kärlekstempel hvarje doftrik lund,
 åt nattens trogna skuggor öfverlemnad.

Men nej, jag blifver åter varm och öm
 vid minnet af den fröjd jag länge saknat.
 Jag hämma vill mitt minnes ljufva ström . . .
 Men säg, Amanda, är då allt en dröm,
 hvaråt vi le, se'n vi en gång ha vaknat?

Vi träda under verklighetens ok
 och drömmarne med tårars dagg bestänka . . .
 Du ler: nå väl, jag ock har blifvit klok;
 nu ser jag nog, att förr jag var en tok — —
 men du var så förständig, du, kantänka.

När du var sjutton år, hur späd och yr
 du än med livvets första fjärlar lekte:
 enhvar af dem var dig ännu så dyr,
 men den förståndiga nu mer ej skyr
 att sönderplocka, hvad hon fordom smekte.

Du älskat har — och nu du ler deråt,
 du lycklig var — hvad är du nu, Amanda?
 Du löjen hade, om ock stundom gråt;
 nu går du lugn och kall din jemna stråt:
 du har ej sorg och fröjd att sammanblanda.

I mogen fågring, skön, men kall som is,
 som dagen kommer, ock du tager dagen.
 Du älskar ej, men fordrar verdens pris:
 ej solen glöder i ditt paradys,
 och intet hjerta klappar bland behagen.

Amanda! nej... Helt visst ett hjerta slår
 inunder silket, som din barm omsluter:
 uti juveln, som blixtrar i ditt hår,
 jag ser ej annat än en stelnad tår
 bland dem, du öfver hjertats minnen gjuter.

För verklighetens dröm väl mången gång
 du dina drömmars verklighet kan glömma.
 Men hjertat står väl ofta ock på språng
 att störta ned från livvets smala spång
 uti det djup, der diktens böljor strömma.

Du röres. Väl, behåll din sköna ro!
Du är ändå, i hjertats djup, densamma.
Ännu vi ha en verklighet att tro:
ännu på jorden milda gudar bo,
i nya vårar nya blomster gro,
och gerna flammar upp en »gammal flamma».

www.libtool.com.cn

Kärlekens dialektik.

När mannen säger: jag är jag,
säger qvinnan: jag är min man.
TÖRNEROS.

Bind på nätet, vackra barn!
Du är född att binda:
huru listigt garn i garn
du förstår att linda!
Dock jag vet af dig ett nät,
bundet hårdare än det.

Trådarne deri, blott två,
fast i zigzag brutna,
i hvarandra sammangå
ouplösligt knutna:
ena tråden är blott jag,
men den andra — annat slag!

Du och jag och jag och du
oss till två addera;
hellre dock som man och fru
vi multiplicera.

En gång ett gör ett: välan,
en gång blott vi ta hvarann.

Två i ett: en flamma skön,
som två offer tänder,
knäppta hop till samma bön
tvenne fromma händer,
tvenne ögon, som likväl
spegla af en enda själ.

Samma fågel, glad och fri,
lyfta tvenne vingar:
samma milda harmoni
i två toner klingar.
Hvad jag tänker, känner du:
hvad jag vill, du anar ju.

Tänk dig saken blott så här,
när som mest du brinner:
kärlekslågan oss förtär,
hvardera försvinner.
Ej vi finnas mer som två,
men — ack jo! som ett ändå.

Jag ej galler mer som jag,
du som du ej galler;
du är icke heller jag,
jag är du ej heller.
Men oss båda sammantag:
jag — är endast du och jag.

Knyt på nätet, vackra barn!
Lifvets nät du knyter
af den kärleks fina garn,
som dig aldrig tryter.
Kärlekens dialektik
gör du lefvande och rik.

www.libtool.com.cn

Kom tillbaka!

Bjud ditt hjerta här att stanna
uti dessa dalar qvar,
der du ofta på din panna
längtans ljufva vemod bar;
der så ofta suckar trängde
ur ditt bröst med lust att dö,
när en ljusblå vårnatt hängde
lätt som gas kring land och sjö!

Säg, om vi ej sälla voro,
när du stöddes af min arm,
och en nyfödd kärleks oro
vaggades uti din barm? —
Längtar du ej hit tillbaka,
vackra fånge, som mig flytt,
med din riddare att vaka
kärleks vapenvakt på nytt?

Lunden har ej gulnat redan;
gröna än dess kronor stå.

Nattviolen och resedan
dofta som de gjorde då!
Höstens bleka måne tågar
genom vattens himmel än;
men hans blick med vemod frågar
om jag mistat har min vän.

Bäckens glada vågor brusa
utanför vår hyddas dörr,
almens rika grenar susa
vid ditt fönster än som förr.
Qvällens vind de blå gardiner
ängslig fram och åter drar,
och en ödslig måne skiner
på den tilja förr dig bar.

Sorgsen jag mig innesluter
i ditt rum. Hur kärt det är
flydda, saliga minuter,
ack, att återkalla der!
Hvarje föremål derinne
tyder på en lycklig stund
utaf oförgängligt minne
i två hjertans trosförbund.

Än derute? Ingen blomma,
som ej har sin lilla dikt!
Inga lundar (nu hur tomma!),
som ej hört en eldig bikt!

Vackra flykting! kom tillbaka!
Mina blommor vissna bort,
om af svärmarns egen maka
de ej vattnas inom kort.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Sköna flicka.

Sköna flicka! Hebe är en skalk:
endast gudar evig ungdom dricka;
snart förfalskad är den nektarkalk,
som i dag du tömmer, sköna flicka!

Lik en fjerrblå kust är än din värld;
ej dess bränningar du än hört svalla.
På ditt hjertas fromma offerhård
himmelsk kärleks hekatomber falla.

Lifvet, sammanslutet i sin knopp,
ligger än uti din barm och drömmar.
Än du noga gömmer tidens hopp:
evighetens ring ännu du gömmer.

Lifvet snart i all sin blomma står,
verkligheten sina blad utbreder.
Evighetens ring du lägga får
uppå tidens altar ödmjukt neder.

Såsom maka går du lätt och tyst,
vemodsfull kanske ändå, din bana:
hvar är ängeln, som du fordom kysst?
Hvar är himlen, som du vågat ana?

Med ditt öde var ändock tillfreds,
låt ej tvifvel din förtröstan skaka:
när du lagt till rygga lifvets krets,
evighetens ring du får tillbaka.

Du får åter ängeln, som dig flytt,
som din egen ängel — endast bida!
Du blir dubbelt ung och skön på nytt
i en telning vuxen vid din sida.

Evig ungdom lifvet bär i sig:
mot en ändlös framtid skall du blicka,
när du hör — såsom nu till dig —
till din dotter hviskas: »sköna flicka!»

www.libtool.com.cn

Den femtonåriga.

I vestervågor sänker sig dagens sol,
och qvällen sjunker tyst öfver berg och dal:
 hvarthän, Armida? — Männ' dig lyster
bada din själ uti nattens böljor?

Du ler i tårar, ler som en lycklig brud;
ditt öga, ljufva! glänser af dunkel eld;
 på dina läppars friska rosor
darrar en dagg af förstulna smärtor.

Är du ej lycklig? Simmar ej fridens svan
i dag, som fordom städs', på ditt hjertas våg?
 Är du ej lycklig? Har prestinnan
lemnat sin plats vid din Vestas altar?

Nej, jag förstår dig — o! du är femton år:
ditt hjertas lustgård burit sin första blom:
 din barm, som höjs i blyga vågor,
röjer din vaknande känslas vingslag.

Hur ljuft du rodnar! — Lockarnes mörka skrud
förmår ej dölja kindernas purpurbrand:

ditt öga söker, ack, förgäfves
gömma den blick, som din själ förråder.

www.libtool.com.cn

Du ser på månen, blickar mot stjernors höjd,
och fångar vindens tynande aftonsuck,
och lyss på vågens milda susning,
när den sig rullar mot strandens snäckor.

Är månens skimmer skärare nu än förr?
Var nattens vällukt fordom ej lika ljuf?

O min Armida! du är qvinna:
månen gått upp i ditt hjertas vårnatt.

Du qvinna blifvit. — Hela ditt väsen är
en mogen drufva, rusig af egen eld:

du älskar, fruktar, tillber, brinner,
gråter och ler, och du vet ej hvarför.

Du älskar, hulda! — — Kufva din täcka harm
fastän jag vågar lyfta din kärleks dok!

O harmas ej, fastän mitt öga
skådar ditt innersta väsens perla!

Välan, Armida! dagen gått upp i glans,
din segerbanas, dina triumfers dag:

haf mod, Armida! mod att bida
qualmet af dagen och qvällens mörker.

Haf mod ej blott att kläda din själ hvar dag
 i ny, i snöhvitt-skinande högtidsskrud; —
 men ock att bland förslitna kläder
 lägga hvar gäckad, hvar kär förhoppning.

Den tid skall komma, då du ej mer är ung,
 då morgondaggen lemnat din lefnads ros,
 då färgen bleknat, — kalken, vissnad,
 hänger med sorg på en bruten stängel.

O, min Armida, skulle ej ljuft det bli,
 att, när du vissnar, vissna med doft af frid,
 ditt hufvud gömma glad emellan
 grönskande blad utaf rena minnen?

Du söker nattens heliga, dunkla ro:
 ditt unga hjerta flödar invid dess barm;
 ditt öga vidgas — — — hör! hur vågen
 brytes och suckar vid öde stränder!

O min Armida! Suckande unga våg!
 Gack du till stränder, der du ej bryts af skär —
 men ack! der gudars helga tempel
 spegla sin hvithet uti ditt sköte.

Förskräcks ej, unga! Här äro graf och natt
 och vår och kärlek, stjernornas glans och du!
 Förskräcks ej, unga! — Skön är döden,
 skön, när den blott är en fortsatt ungdom.

Hör, vinden susar sakta i lundens djup,
se! månsken darrar stilla på aspens löf:
är det ej ljufligt — ack! der linden
kastar sin skugga på tysta grafvar?

Förstå, Armida, längta ej blott att dö!
Hur öfverdådigt svärma ej femton år!
Må livvets långa, lugna pröfning
lära dig grafvarnes runor läsa.

Att älska, älska, detta är livvets lek,
att dö, Armida! lefnadens allvar är.

O, må du älska så, att döden
adlar din lek till ett himmelskt allvar

www.libtool.com.cn

Odaliskan.

Morgonlandets sköna dotter!
Huru synas Harems murar,
när du ensam bland de tusen
vandrar genom Odas salar?
Huru synas Harems murar,
när du ser, hur fågeln gungar
högt i sky på fria vingar?
Huru synas Harems murar,
när ditt hjertas Bulbul lyfter
klagande sin klippta vinge?

Huru synas Harems murar,
när du ser ett segel svälla
på Bosporens fria böljor?
Huru synas Harems murar,
när din längtans segel fyllas
af förgäfves qväfda suckar?

Morgonlandets sköna dotter!
 Tänker du på Persiens rosor,
 tänker du på Bulbuls toner,
 tänker du på österns himmel,
 ack, när dina kinder glöda
 fuktade af tysta tårar,
 såsom Propontidens kullar,
 kyssta utaf morgonrodnan,
 glittrande af daggens perlor?
 När ditt mörka öga glimmar
 såsom minaretens måne,
 träffad uti qvällens timma
 utaf solens afskedsblickar?

Icke uppå Persiens rosor,
 icke uppå Bulbuls toner,
 ej på österns himmel tänker
 morgonlandets sköna dotter!
 Intet manligt öga ser dig,
 ej du ser ett manligt öga,
 utom hans, den ålderstignes,
 i hvars blomstergård du vissnar:
 hans, den grånades, som fruktar
 glöden af din sommarvärma,
 att den smälta skall hans vinters
 kalla, ofruktbara drifvor.
 Såg du kanske i ditt hemland
 strålen från en ynglings öga?
 Kanske minnes du gestalten

af en man i kraftfull mognad,
innan hjessans skuggor bleknat,
innan ögats löjen slocknat?

www.libtool.com.cn

Arma ensling! Fattig är du
med din skönhets rika skatter:
ingen är, som dem förvaltar,
ingen ynglings öga strålar
inom Harems dystra murar,
ingen flamma är, som möter
dina ögons heta flammor,
ingen kärleks blickar smeka
dina mjuka liljelemmar,
när du, lätt som morgondimman,
sväfvar genom Odas salar; —
ingen, ingen är, som plockar
dina kyssars mogna drufvor,
när din suck förgås af vällust
uppå morgonfriska läppar;
ingen, ingen är, som räknar
tyst din varma kärleks vingslag
i ditt hjerta, när du vakar
sofvande och drömmer vaken.

Morgonlandets sköna dotter!
Endast solens strålar kyssa
dina kinder rosenröda,
när du spritter upp från drömmens
ljufva, yrande gestalter,

och ditt öga ler i tårar.
Endast nattens kalla skuggor
dig omarma, när du lägger
dina ögons pilar samman
uti sömnens lätta koger.

Morgonlandets sköna dotter!
Spräng ditt fångsel, bryt din boja!
Låt ett okänt ödes armar
bära dig till fjerran kuster
eller sänka dig i vågen!
Lundar ligga uti norden,
der ej kalla murar gömma
himmelska behag för verden.
Qvinnan der ej ifrigt sparar
skönhetens juveler samman,
att dem ösa bort, försmådda,
uti famnen på en enda.
Der hon vandrar fri bland fria:
som en drottning rik hon delar
af sitt hjertas ljufva skatter
nådens gåfvor ut åt tusen
lyckliga, om henne lyster.
Icke der sitt knä hon böjer
för en herskare, som gäspar
under hennes heta kyssar.
Sjelf hon ser en krets af slafvar
böja knä vid hennes fötter,
tiggande en blick, ett löje.

En sultan ej der man känner,
 men hvar skönhet är sultana,
 en seralj man der ej känner,
 bilor ~~ej~~ och silkessnören
 ynglingar man der ej spetsar,
 dränker icke sköna qvinnor.
 Ingen glödhet sol förbränner
 pannans eller skuldrans liljor,
 inga dofva ökenvindar
 qväfva andedrägtens ambra,
 inga lömska tigrar lura
 uti lundens svala skuggor,
 inga hala ormar ringla
 genom ängens blomsterbäddar.
 Der är himlen sval och hjertat
 brinner icke upp af längtan.
 Männen der sig fria kalla,
 qvinnorna sig kalla trogna.

Morgonlandets sköna dotter!
 Hellre än att så förkolna
 inifrån utaf de lågor,
 som du fruktlöst sammanpressar
 i ditt hjertas tysta elddjup;
 spräng ditt fångsel, bryt din boja,
 fly till norden, österns dotter,
 fly till folk, som qvinnan dyrka,
 fly till dem och — frys till döds!

www.libtool.com.cn

Hjertklappningen.

Om öfver dig jag skulle klaga,
mitt hjerta, ingen undra bör,
och därför nu jag vill dig taga,
förräderska, i strängt förhör.

Du vågar minst en gång om dagen
att slå revelj uti mitt bröst.
Det är likväl bestämdt mot lagen,
som du skref under i fjol höst.

Du mins, — då var det ej så farligt,
men du for fram på samma sätt.
Till slut du svor att klappa varligt,
blott då och då och tyst och lätt.

Det är dock hårdt i ensligheten
att jemt ha dig att frukta för.
Blir du ej bättre, i förtreten
en vacker dag bestämdt jag dör.

Tror du, att jag dig kan förlåta,
att du mig narrar dag och stund,
att rodna, skratta, dansa, gråta
förutan wall förnuftig grund.n

Får jag ej bannor jemt och ständigt,
fastän det icke är mitt fel,
om någon gång jag syr eländigt,
förföljd utaf ditt gyckelspel.

Om någon gång en nål jag tappar,
om jag en maska faller ner . . .
O du min Gud! när hjertat klappar,
och hela verlden se'n det ser.

Nej, falska hjerta, du min plåga!
På dig jag aldrig mer skall tro;
ty du har satt i eld och låga,
hvad fordom var ett fridens bo.

Och allting ut och in du vänder,
åskådliggör min sorg, min harm.
Du kinden målar, ögat tänder
och väcker suckar i min barm.

Att lefva i en ständig våda
för vittnen i min inre verld,
som veta allt — och allt förråda —
Gud! hvad jag är beklagansvärd!

Kanske vi blifva dock förteguna,
se'n vi förtrott hvarandra allt,
se'n dessa känslor innerst egna
arbetat ~~ut sig till~~ gestalt.

Välan! Vi älska då, mitt hjerta!
Åh ja — det är vår gamla trall.
Men hvem? och hur? Om ock med smärta
du detta dock förtiga skall.

Bevara väl den kära fången!
ty flög den ut, då blef jag vred.
Och vet, mitt hjerta, denna gången
vi älska riktigt med besked.

Ack, åren komma, åren fara:
snart är jag tjugu — tjugutvå.
Väl är det bra att flicka vara,
men bättre vara fru ändå.

Nog är mig ensamheten bitter
på tu man hand med dig ibland,
när mamma länge borta sitter
hos fruarna med kort i hand.

Att vara god, att vacker kallas,
min Gud! hvad tjenar detta till,
då det är ingens eller allas,
hvad man den ende egna vill?

För honom blott jag ega ville
 allt ädelt af en menskas lott,
 för honom dygd, för honom snille,
 behag, talanger utanom mått.

Med honom — Gud! — jag ville gunga
 som fågeln glad på samma gren,
 och sjunga, älska — älska, sjunga,
 tills lifvets sista qväll blef sen.

Då skulle jag mitt hufvud sänka
 emot hans bröst med trofast mod;
 då skulle han med kärlek tänka:
 för mig hon varit skön och god.

Dock, ack! jag fjolla, har ej åter
 mitt hjerta sprungit re'n itu.
 Det är ju löjligt, att jag gråter
 så der för ingenting som nu.

Tst! — Mamma kommer — — Akta, akta,
 jag hör i trappan hennes fjät.
 Ack, kära hjerta, klappa sakta,
 du stannar nog ej af för det.

Att jag af bäfvan så skall stamma!
 Gud! — om det vore någon ann' . . .
 I himlens namn! det är ej mamma,
 du vilda hjerta, det är — han!

www.libtool.com.cn

Den öfvergifna.

Hvi har du från mig vikit
och kommer ej igen?
Hvi har du så mig svikit,
mitt hjertas enda vän!
Min enda fröjd i dagens id,
min dröm i nattens frid!

Jag vill dig än förbida,
fastän du från mig går;
för dig jag än vill lida,
fastän du mig försmår:
ty minnet bor i hjertat kvar,
den enda skatt jag har.

Städs i mitt sorgsna sinne
jag tänker på den qväll,
då sist du satt härinne
uti mitt ringa tjäll
och med din kärleks ljufva tal
mitt arma hjerta stal.

Ej glömmet jag den stunden,
då först min hand du tog:
hur doftande var lunden!
Hur ljufligt solen log!
Hur hjertat slog, hur ögat brann! — —
Vi suto hos hvarann!

Hvad eder du lät falla
om evig tro med mer! —
Jag skulle trott dem alla,
om än du svurit fler.
Ty redan högt min kärlek brann,
när månen mildt upprann.

Jag såg ett lif af vårar
och somrar utan höst — —
Jag brast i varma tårar
och sjönk intill ditt bröst,
jag svor min ed: jag höll den, jag!
O himmel, hvilken dag!

Men hvad är värdt, jag tänker
på glädjen, som gått bort?
Hur mången stjerna blänker,
som slocknar innan kort!
Hur ljufligt doftar mången ros,
som går i natt sin kos!

Likväl jag städse tänker
på hvad jag glömma bort;
en lisa dock det skänker,
om det lej båtar stort.
Och tanken aldrig bitter var,
ty jag förlåtit har.

Hur i min själ jag glöder,
fastän jag synes kall,
hur i mitt djup jag blöder,
slätt ingen veta skall:
sin klagan hviska blott helt tyst
de läppar, som du kysst.

Fastän till intet gången,
jag yppar ej mitt qual:
hos dig för evigt fången
jag eger ej ett val.
Ty aldrig mer det blifver fritt
det hjerta, som var ditt.

Väl är det ljuft att lida
för den, som man har kär;
men bittert är att bida,
då intet hopp är när,
till evig väntan vara dömd,
när man sig vet förglömd.

Fastän jag dig förlåter,
jag känner hjertats sår:
jag gråter än och gråter
i dag liksom i går.
Den sorg, som härjar i mitt bröst,
är sjelf sin enda tröst.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

M I N N E N .

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Konung Oskar.

Frid öfver dig, du fridens kung! I frid
ditt stoft må hvila vid din faders sida!
Frid löne dig, som här i livvets strid
förstod ej handla blott, men ock att lida.

Som du, hvem kunde under mildhets sken
en mångbepröfvad manlig styrka gömma?
Som du, hvem kunde, rättvis sjelf och ren,
förlåta svaghet, oförrätter glömma?

Hur lugn och stark din hjessa högt du bar,
med krigets ljungeld i den säkra handen:
ehuru fridens skördar än du skar,
beredd du stod att möta örlogsbranden.

Så blef du kallad ock till medlarns värf,
att gräns för krigets vilda flammor sätta;
ty du var vis med mod, med klokhet djerf,
det sanna sökte du och såg det rätta.

Med Skandiens väpen på din blanka sköld
din lugna blick du vände mot Europa,
med furstens oro, men med krigarns köld,
du molnen såg kring Sveas skär sig hopa.

Men krigets åskor tystna på en gång:
på forna slagfält fredlig måne skiner,
och saga diktar re'n sin hjeltesång
i dödens natt på Tauriens ruiner.

Till ostörd fredlig idrott dina folk
sig vände åter, fädrens vanor trogna.
Af deras önskningsar sjelf högste tolk,
du såg omkring dig fredens frukter mogna.

Välsignelsen gick tätt i dina spår:
ej nöd, men vinst oss gaf den stora striden.
Gud gaf oss lycka, gaf oss goda år,
ännu en gång han gaf oss Frodefriden.

Och hvad han gaf, han gaf oss genom dig,
han gaf dig framgång i din trägna möda,
lät fridens rosor växa på din stig,
och, hvar du framgick, klara källor flöda.

Ej Svea minnes lyckligare tid,
än då hon lydde dina milda lagar.
Och länge skall hon under framtids strid
med suckar tänka på kung Oskars dagar.

Hur mildt du mensklighetens röst har hört
vid allt du verkat för de små, de svaga
och dem, som frestelserna vilsefört!
Det är den skönsta sidan af din saga.

Men ack, hur kort den sälla drömmen var!
Tyst döden kom och slöt den sköna sagan,
din lifstråd lömskt till hälften genomskar
och lemnade ditt folk åt namnlös klagan.

Hur djupt det sörjde dina dagars natt,
hur ömt begrät det dina bittra öden,
då du i dödens skugga redan satt,
förgäfves bedjande till Gud om döden.

Ty än du satt uppå din kungastol,
men i den dvala, hvarur ingen väckes,
lik aftonrodnan af en sjunken sol,
som långsamt tynar af förrän den släckes.

Förlossarn kom en sommarmorgon blid,
så blid den tändas kan vid Mälarstranden,
han tog din trötta själ till evig frid
och bar den hem med sig till stjernelanden.

Der sitter du invid den Högstes fot,
som allt belöna kan och allt försona:
utur hans händer har du tagit mot
ett högre rike och en bättre krona.

1859.

www.libtool.com.cn

Prins Gustaf.

Det blef höst i Nordens dalar, höst det blef i menskors
bröst;
grymmare än förr var härjarn: Svea sörjer utan tröst.
Himlen gråter, vinden klagar, vågen suckar i sin sorg,
och en sky af tårar hänger öfver Sveas kungaborg.

Hvad betyder denna klagan, som nu går från strand till
strand?

Dessa tåruppfyllda blickar, riktade mot himlens rand?
Söderns Linus, nordens Balder — allt hvad skönast lifvet
gaf,
i sin högsta blomningstimma sjönk i en förtidig graf.

När så hände, säger sagan, en oändlig sorg betog
all naturen, tills med stumma tecken den fått klaga nog.
Men ur menskors bröst en namnlös jemmer steg mot
himlens höjd
öfver livvets falska glädje och all skönhets korta fröjd.

Så är meningen af sagan: det en vårlig fågring gifs,
 hvilken, ren och skär som himlens, ej bland jordens
 stormar trifs:
 tidens herre vill den sköna från att härjas i sin höst,
 och han tager vårens späda blomma till sitt eget bröst.

Så du, ädle fursteyngling, under världens sorg och lust
 byggde dig evinnerliga hyddor på en bättre kust,
 undan lifvets vinterstormar flög du dit uti din vår: —
 och en ny, en sorglig saga genom nordens häfder går.

Länge skall den sagan lefva hos det folk, som höll dig
 kär,
 den skall skänka sina minnen åt den slägt, som
 ofödd är,
 talande om kungasonen, som med himlen i sin blick
 lik en tröstens, fridens ängel i sin faders salar gick.

Den skall minnas kungasonen — hur han väg till hjertan
 fann
 med den hjertats milda låga, som uti hans öga brann, —
 hur han, ödmjuk i sin höghet, flärdlös i sin härlighet,
 kände hvad den ringe känner, visste hvad den vise vet.

Den skall minnas, hur han troget älskade sitt fosterland,
 hur han från den rika södern längtade till hemmets
 strand;
 hur, för nordens stora minnen lågande, hans unga själ
 ur dess häfder sökte lösa frågan om dess ve och väl.

Hur han, ung ibland de unga, delte deras framtids hopp,
 delte deras ädla mödor, deras vädjobana lopp;
 hur i sånggudinnors tempel furstligt hög och mild han
 stod,
 vördande de gamles läror, lifvande de unges mod.

Hur med hjertats ursprungskänsla ömmande för livvets nöd
 han den svage handen räckte, gaf den vacklande sitt
 stöd, —

hur från sina ljusa höjder han i dälderna såg ned,
 der han sträfvandet belönte, der med lidandet han led.

Hur hvart öga, hvarje hjerta fästes vid den furste god,
 som så väl hvart hjertas längtan och hvart ögas bön
 förstod, —
 som försoningsfull och tålsam, i sitt allvar lugn och blid,
 bäst af alla kunde fatta medlarns kall i farans tid.

Hur i nordens höst en morgon sist, flyttfågeln lik, han
 drog
 till en annan nejd, der högre ljus emot hans öga log.
 — — — Men han kommer ej tillbaka: Svea från sin
 älskling skild,
 gömmer med en moders smärta i sitt bröst hans bleka bild.

Högt till stjernorna han svingar, ofvan skyarne han går,
 vid hans skuldror växa vingar, rosor växa i hans spår,
 och en krans af stjernor slingar sina strålar om hans hår,
 och en ängels lyra klingar på hans arm i himlens vår.

Sälle ande, från din himmel sänk dig ned till livvets dal,
torcka fadersögats tårar, trösta modershjertats qual:
bed de himmelska bevara hvad oss än är dyrt och kärt,
hvad millioners ängslan värdigt och en ängels bön är
värdt.

1852.

Carl Fredrik af Wingård.

Han är ej mera. Eken fallit har,
som nyss så högt sin stolta krona bar:
dess jättegrenar, nyss mot stormen knutna,
till jorden sänkas, vissnade och brutna.
O menskors barn! Hvad är er kraft? En rö,
som vindens vrede under vågen trycker.
Hvad är ert mod? Med lugn att kunna dö.
Er höghet? Flarn, som vädren snart förströ.
Ert hopp? Ett mål, som städs' allt fjärmre rycker.
Stod han ej kraftfull nyss, af mitran prydd,
och sammanhöll sin hjord med herdestafven?
Och nu är re'n den starke anden flydd
ifrån ett stoft, som längtar ned i grafven.

Han var en man för sig. Ej, hopen lik,
för dagens gudar han sitt hufvud böjde;
på mensklig klokskap mer än mängden rik,
till evig sanning han sin tanke höjde.

Orubbligt fast i dagens meningsstrid
han kämpade mot tidens nya lära;
men stridens mål var fosterlandets frid,
på forntids seder byggd och forntids ära.
Och stridens vapen var ett kraftigt ord,
som, tungt af trängda tankar, skar som stålet —
en svada, ej för veklig välklang gjord,
som städse söker, städse träffar målet.
Och kämpens lösen ifrån år till år
i segrens dag, i farorna och nöden
var städs' blott en: »ståndaktig intill döden
i strid för lag och ordning, som består».
Så höll han, ifrande för stat och kyrka,
för bådas fortbestånd en trogen vakt,
och aldrig trött på bådas rätt att yrka
han gaf på tidens alla tecken akt.
När för de två han såg en våda vara,
till varning ljud från Zions höjd hans röst:
ej högst i ära blott, men främst i fara
han mötte fiendernas slutna skara
vid hvarje anfall med sitt eget bröst.
Sitt öde vuxen städse — lugn i smärtan,
i lyckan vis — hvar pröfning honom fann:
och så han vann ej blott de sinas hjertan,
sin oväns aktning ock till slut han vann. —
Så stod han, klippan lik, som vågen bryter
och tager lugnt dess vilda svall emot:
kring hennes hjessa skummar den med hot,
kring hennes sidor den med vrede ryter,

men somnar sist förtröttad vid dess fot.
 Så hugstor kraft en efterverld skall värda,
 hur än dess domar eljest falla må:
 bland tusen meningar, af vinden förda,
 hans dom, den pröfvades, skall dock bestå.
 Klart fattande sitt mål, med upprätt panna,
 med tysta, fasta steg framåt han gick:
 han ej förstod att vika eller stanna,
 och hindren skärpte blott hans snilles blick.
 Ej allom klar var arten af hans snille,
 ej allom kär hans stränga lära var:
 men i en tid af frågor utan svar
 hans styrka var att veta hvad han ville.
 En menskoätt, af split och oro tärd,
 af strid och äflan utan säkert syfte,
 det tunga ansvar på sin skuldra lyfte
 att hugga tidens frågor af med svärd.
 Han stod i deras led, som sökte värja
 från forntids helga häfd det hugget af:
 från lidelsernas våld han sökte berga
 det dyra arf, som seklers odling gaf.
 Med misstro hörde han det hopp berömmas,
 som oviss framtid i sitt sköte bär:
 af fantasin väl gyllne åldrar drömmas,
 men staters lott först då kan lycklig dömmas,
 när byggd på forntid deras framtid är.
 Det var hans lära. Oförtröttadt, troget
 för den han höjde städs en kämpes arm:
 han såg de ungas sträfvan utan harm,

men såg, hur litet än deri var moget.
 Så för det gamla på sin post han stod
 med prestens allvar och med hjeltens mod.

www.libtool.com.cn

Der stod han än, när sist han uppgaf anden:
 okufvad än dödsängeln honom fann.

Än andans svärd han bar i trötta handen,
 och mod ännu i matta ögat brann.

Hans post är ledig. Han är hädanfaren
 från alla mödor af sitt dyra kall:

en annan hjessa pryda skall tiaren,
 åt andra händer kräklan räckas skall.

Men alla tider skola vittne bära,
 att han dem fört med manlig kraft och ära
 förutan fläckar ur en helig strid;
 och hvarje hjerta, som för honom brunnit,
 med vemod glädjas må, att sist han funnit
 hvad han behöfde bäst — en evig frid.

1851.

www.libtool.com.cn

Pehr von Afzelius.

En lång, en varm, en härlig sommardag!
hur skönt fulländad, när omsider qvällen
sin mantel breder ut med tyst behag
omkring de lugna, lyckliggjorda tjällen!
En dag, på mödor och på minnen rik!
Hur gräsen gro, hur alla frukter knoppas,
hur ymnig skörd är ej till slut att hoppas,
om mången dag blir denna dagen lik!
En dag, en sommardag, till fullo njuten,
har sjunkit nu i dödens tysta natt.
En länk, ur vetenskapens kedja bruten —
nej, bruten ej, men endast färdiggjuten,
går helgad in i häfdens rika skatt.

Det stod en hydda uti odalbygder,
der gyllne skördar mellan kummel le,
ett fridlyst hem för ädla forntidsdygder:
utur den hyddan gingo söner tre.
De flögo glada ut i verlden vida
att söka snillets djerfva äfventyr:

ej var för dem en strid för svår att strida,
 ej var för dem en vettets skatt för dyr.
 Till sist de suto vid hvarandras sida
 och sågo lugnt sin lefnads julle skrida,
 med ära lastad, in i åldrens hamn.
 Ett härligt tretal! Dock var *en* den förste,
 ty bland de stora var dock han den störste,
 och sist han gick att lägga — ej sitt namn —
 men sina ben i evig hvilas famn.

Den gamle sågen I, ack ja, I unga,
 hur bland sin samtids grafvar tyst han skred.
 Men ej I sågen dessa ögon ljunga,
 ej svadan hörden I från denna tunga:
 I minnens icke hur den starke stred!
 I gamle, minnens det — och Svea minnes
 oraklet, sökt en gång från fjerran strand:
 hur trygg han stod, hur klar och hög till sinnes
 med lifvets tinglas i sin säkra hand,
 och lärde folket huru seger vinnes
 på döden, hemsökt i hans eget land.
 Ett lif, som hans, hvad rikedom det äger
 af vunna segrar, öfvervunna qval!
 Hvar fans uti hans tid ett plågoläger,
 hvarfrån till honom ej en suck sig stal?
 Hur mången gång en varsam hand han vände
 kring lifvets lampa, flämtande och matt!
 Hur mången gång en hoppets gryning tände
 hans blotta namn uti förtviflans natt!

I stad och land, i kungaborg och hydda,
 hvarhelst som döden ville sätta bo,
 det fans en hand att alla offer skydda,
 en talisman att gifva plågan ro:

Afzelius var det — mästarn utan like,
 som spordes och gaf svar kring land och rike.
 Ja! det var han, som med sin Hermes-staf
 betvang naturens, redde andens under,
 och stälde sig i sina siarstunder
 emellan offret och dess öppna graf.

Ja, det var han, som — Hermes lik i sången —
 med herskarord bland grafvens skuggor bjöd,
 och stod en väktare vid öfvergången,
 den branta bryggan mellan lif och död,
 och djerfdes i sin hand den våg att väga,
 hvars tunga skälfver uti himlarna,
 och trygg dervid den häpna världen säga
 ett stolt: *Prudenti Audacia.*

Stolt var hans ande — skydde icke striden,
 ej mödans vakor för ett högre mål.
 Han hjelte var — dock älskade han friden,
 den frid, som inga högre missljud tål.
 För rätt och sant, för tankens sak var ingen
 som han så djerf, så skoningslös och stark:
 i lifvets trängre krets, familjeringen,
 var ingen så som han en patriark.
 Han såg det stora öfverallt i tingen —
 det var det enda som en strid var värdt —

men gränslös mildhet bredde städse vingen
kring allt det lilla, som han hade kärt.

De ha gått bort de gamle! Ensam vorden
han länge stod, på ära mätt och år.

Han var den ende, ännu qvar på jorden,
af vittnena vid tredje Gustafs bår.

De ha gått bort — och öde ligga fälten,
der förr de stodo stolte rad vid rad:
han gick der ensam än, den siste hjelten
ifrån vår härliga Gustaviad.

Gråt, fosterland! ty värda dina tårar
de äro, sönerna af denna tid.

Den var den skönaste bland dina vårar,
och stora minnen knyta sig dervid.

Då fans det en förtjenst, som icke ärfdes,
men ingen dygd, som obelönad blef;
man djerfdes tänka och man handla djerfdes,
och snillet skref sitt eget adelsbref.

Farväl du sköna tid, som är begrafven:
de hafva stannat, dina pulsars slag.

Din sista son har nedlagt vandringsstafven
och går i minnets krypta in i dag,
i minnets krypta in med sina minnen,
sin lefnads häfd, af ädel handling full.

Gån till hans graf med vördnadsfulla sinnen:
ett sekels ära vakar på hans mull.

Sof sött, du gamle, sof! Din själ, din ära,
ditt stoft skall njuta denna helga *frid* —
den enda lön du hade att begära,
för hvad du verkat af din eftertid.
För tid, som stundar, högre makter råda:
den tid, du hörde till, med dig är all;
och Svea skall ej snart din like skåda:
din mästare det aldrig skåda skall.

1843.

www.libtool.com.cn
Esaias Tegnér.

Nyss brann en stjerna öfver nordanlanden,
som vidt kring jorden sina strålar spred.
Hur präktigt flöt dess sken från himlaranden,
der öfver Sveas blåa berg hon skred!
Än vek och ljuf som österlandets perla,
än skarp och blixtrande, demanten lik,
hon grydde arla och hon glödde serla,
beständigt lika klar och skiftningsrik.

Än blodröd, hotande med blix och dunder,
än mild och vänlig mot en molnfri dag,
på Sveas fjell likväl, de blå. derunder
hon städse såg med samma välbehag.
Hvad kärlek brann i hennes varma öga!
Hvad flod af ljus från hennes blickar flöt!
Hon hjertan sög till sig uti det höga:
sin eld hon åter ned i stoftet göt.

Men ack! de stormar, som deruppe rasa,
den natt, der rufvar, intet öga ser.
Ju högre anden stiger, desto mer
är djupet under fullt af natt och fasa.

Bäst stjernan tindrade, ack! »bäst hon brann»,
 hon underfulla, hemska drömmar drömde:
 i bleka skyar hon sin låga gömde — —
 der satt hon vemodsfull, tills hon försvann.

www.libtool.com.cn

»Han har gått bort, hans stjerna har gått neder»
 — så lyder sorgeposten hemifrån —
 och med en moders smärta Svea beder
 om himmelsk hvila för sin störste son.
 Sin sista lager har han gått att taga,
 ty nu han färdigdiktat har en gång
 »Försoningen» uti sin egen saga,
 den sista stansen i sin hjeltesång.

Hur sången flödade ifrån hans lyra
 med doft af honung, eld af drufvosaft!
 Hur stor han var — hur mencklig i sin yra!
 Hur vek och öm uti sin hjeltekraft!
 Hur pythiskt hög han gudars talan förde!
 Och åter ack! hur barnsligt mildt han log!
 Hur siarlikt han med sin trollstaf rörde
 hvart menckligt hjerta, tills med hans det slog.

När med sin sång han nordens dalar fylde,
 en nyfödd skapelse ur kaos sprang — —
 en jord, en himmel, dem hans dikt förgylde,
 en verld, förtrollad af hans lyras klang.
 Att menckligt känna och att himmelskt sjunga,
 han in i hvarje hjertats gömma såg.

Det var hans konst: hvar känsla på hans tunga
och hvarje hjerta på hans läppar låg.

Bland Sveas fjell hans sångmö dvaldes gerna,
fastän för deras armod alltför rik.

Jungfruligt hög och stolt som nordens tärna,
i drägt och färger var hon söderns lik.

Än enkelt skön som Hellas' huldgudinna,
än praktfull, bländande i österns skrud,
än eldigt öm som Axels älskarinna,
än mildt försakande som Frithiofs brud.

Men när hon gick bland furorna på fjellen,
då nordanvinden öfver heden drog,
och Carlavagnen gnistrade i qvällen,
hur hennes hjerta då af stolthet slog!
För fädrens minnen och för nordens ära
sin röst hon höjde, dubbelt skön och varm,
och fosterjorden låg — den trogna, kära —
betagen, tjust vid siarinnans barm.

Nu går hon sörjande och öfvergifven,
sin skald hon söker utan rast och ro,
och irrar stum, en tröslös enka blifven,
i skog och park omkring hans Östrabo,
tills med Sibyllans bindel kring sin panna,
uti sin hand hans fällda siarstaf,
hon går omsider för att evigt stanna,
en genie full af smärta, på hans graf.

Ack! djupt derunder slumrar han i griften...
 Han slumrar icke, — nej, han vakar än.
 Hans ande lefver i den gyllne skriften,
 som nu skall gå i arf bland nordens män.
 I tusen hjertan än hans fröjd, hans klagan,
 hans kärlek brinner, som den fordom brann:
 han lefva skall som hjälten uti sagan,
 hvars lif med sagans blott försvinna kan.

Det skymmer mer och mer i Sveas dalar,
 der nu mot qvällen knappt en vaktel slår.
 De tystnat efterhand de näktergalar,
 som sjöngo förr så ljuft i seklets vår.
 Hvem skall — o hvem? — en annan morgon tända,
 som blir den förra lik, så varm och klar?
 Hvem skall de gamles stora verk fullända? —
 Blott den som deras ande fattat har.

I höga efterdömen, brinnen, brinnen,
 att mäktigt lysa för de ungas lopp!
 O fosterjord, var stolt i dina minnen,
 men öm och fruktande uti ditt hopp!
 Din sorg, ditt hopp jag i mitt hjerta gömmer:
 fastän en pilgrim uti fjerran land,
 bland söderns härlighet jag städse drömmar
 om minnets kummel på din dyra strand!

Rom, December 1846.

www.libtool.com.cn

Frans Michael Franzén.

1.

Var det en höstens vind, som klagande rördes i skogen?
 Var det en nordanflägt, bådande mörker och höst?
 Tyst! det lät som en suck, ur naturens innersta gjuten,
 — djupt ur dess modersbröst — sorgens och kärlekens
 suck.

Se! det mulnar i norr: polstjernan skymmes och slocknar,
 Carlarnes strålände vagn rullar i skyar af sorg.
 Lunden lyssnande står: dess kronor vagga med vemod;
 blomman sin darrande kalk småningom fyller med gråt.
 Ack! det var hösten, som kom — kom nordanifrån med
 ett dödsbud:

skogen och ängen och sjön stilla begråta sin skald.
 Fjellarnes fura och dældernas ros ej kände sin fågning,
 förrn han dem speglade af troget i diktingens våg.
 Först på hans siarebud naturen, löst ur sitt fångsel,
 fattad i lefvande bild, lades vid människans bröst.
 Nu är han borta: hans ande har flytt, hans stämma har
 tystnat:
 brusten, af tårar bestänkt, klingar hans lyra ej mer.

Då blef det höst i hans fädernebygd: ej solen vill värma,
 skogen vill fälla sin skrud, ängen sin prydnad försmår.
 Icke för vårens sol förmådde han sluta sitt öga;
 sommaren tog hans farväl, hösten har bäddat hans graf.
 Vintern af nyfäld snö snart breder ett täcke deröfver,
 hvitt som hans väsen och rent, lätt som den saliges
 sömn.

Klaga, du höstliga vind! — När härnäst mot norden du
 tågar,
 tag mina sångers krans med till den åldriges grift!
 Der få de vissna i ro eller vattnas af himmelens tårar,
 hvilka i aftonens frid falla på sångarens stoft.

2.

Fordom, när seklet var ungt och friheten körde sin åska,
 störtande altar och tron, öfver en häpnande verld,
 när hvart sinne var fullt af sagolika bedrifter,
 gick der en ynglingaskald tankfull vid Auras strand.
 Tidens mening väl han förstod, men han älskade föga
 larmet af massornas trots, härjningens blodiga bragd.
 Annorlunda hans lynne var stämmt: så grep han sin lyra,
 pröfvade strängarnes klang, blyg som en jungfru och öm.
 Dock genom stridernas gny de smekande tonerna trängde,
 tolkande himmelens frid, människors fröjder och qual.
 Ren var den sången och mild, som sjöngs den af him-
 melens änglar;
 liksom ett sommarens regn föll den i själarnes glöd.
 Väfd var hans landtliga dikt af sabbatsmorgonens strålar:
 tårar af kärlek och tro stänkte deröfver sin dagg.

»Menniskans anlete» nu, bestråladt af morgonens purpur,
 lyfte sitt öga mot skyn, glänste af skönhet och log.
 Nordens idyll, som en midnattssol, »en afton i Lappland»,
 satt och begöt med sin glans Hyperboreernes fjell.
 Aldrig så oskuldsfullt har hjertat sjungit sin längtan,
 aldrig så tjusande blygt kärleken hviskat sitt hopp.
 Stundom i sångens heliga eld han stänkte sitt vindugg,
 grekiska offeraren lik, lugn i sin yra som han.
 Ty hans yra var den, som ännu från gudarne kommer;
 Hebes olympiska eld sög han ur drufvornas must.
 Tömde med honom gossen sitt glas, såg flickan det gerna;
 ack, det var känslornas rus, hoppets och kärlekens
 fröjd!

Åter, steg han till skuggorna ned och med rörande toner
 firade hjeltarnes bragd, fädernas ära och tro;
 stod ju en kämpagestalt vid Saimens klagande vågor,
 sörjande hjelten som föll, hjertat, det trogna, som brast.
 Länge har hvilat i frid Carolinens grånade hufvud;
 skalden, förtröttad också, lagt sig till ro i sin grift.
 Lyktad är ärans och sångernas dag: dess sjunkande
 qvällsol
 blott öfver grafvar och kors kastar sitt sörjande sken.

3.

Högt bland Finlands moar och träsk stod sångarens vagga.
 Der var hans fädernehem — Creutz' och Choræi och
 hans!
 Vaktlarne sjöngo hans vaggsång der ur vårliga björkar,
 när vid naturens bröst helsa och fågning han sög.

Skogarnes vårvind susade der i ynglingens lyra,
 sjöarnes drömmande våg lärde den unge sin dikt.
 När han blef man, var han än som ett barn — ett barn var
www.libtool.com.cn hans moder! —
 stolt i sin oskuld och stark, smekande ljuf i sin kraft.
 From i sitt allvar han var och kärleksfull i sin vrede;
 lidelsens eld i hans bröst släcktes af ömhetens tår.
 Lyckan fäste sin moderskyss på hans glänsande panna,
 yngling i ålder och eld, skötte han manliga värf.
 Så från sin middagshöjd på lifvets leende kullar
 såg han en gryende sol stiga ur hafvet i blod,
 vågorna brusa och stormarne gny och stridernas tordön
 rulla med härjning och död öfver hans fädernestrand.
 Friheten föll på sin sköld och trohetens blodiga tårar
 vattnade hjeltarnes graf — — bandet, det heliga, brast.
 Svea sin syster begrät — en lefvande del af sitt hjerta,
 slitet ur älskande bröst — — såret vill blöda ännu!
 Då blef det sångaren trångt: hans hjerta, det troгна,
 beklämde;
 lyran och stafven han tog, sade farväl åt sitt land.
 Så öfver hafvet han gick att trösta den sörjande Svea:
 der han i dældernas lugn byggde sig åter ett bo.
 Ofta en barndomsdröm om herdetjället i Kumla,
 sångens och skönhetens hem, mins jag med tjusning
 ännu.
 Vidtkringskådelig stod på guldaxböljande slätten
 kyrkan, den åldriga, än, Luthersk och hög som en psalm.
 Men derunder det låg en idyll i skuggiga dalar:
 skönhet och oskuld och sång lekte hos blommorna der.

Länge han satt der i ro — patriarken med söner och
döttrar,
fylde med gyllene skrift flyende dagarnes blad.
Men omsider det föll, det vördiga templet, det gamla,
åter der restes ett nytt, — längre han trufdes ej då.
Fjerran han drog och bodde till slut i den yttersta norden,
der han i öknar af snö ofta fick söka sin hjord,
der bland urskog och fjell de mäktiga strömmarne brusa,
der uti dalarnes djup forntida seder bo qvar.
Der han fäste sitt tjäll på stranden af Ångermanelfven;
harpan och lyran ännu klingade ljuft vid hans knä.
Der i hans ålders höst — likt eolsharpan i qvällen —
klagade strängarnes ljud, sväfvande, brutna till slut.
Lifvets lampa flämtade matt, men af älskande händer
tåligt och trofast göts kärlekens olja deri.
Hela hans lif var en bön: mot himlen han vände sitt öga
sent på en sabbatskväll, sade sitt Amen och dog.
Frid med den åldriges stoft! Om änglar ej gråta vid
griften,
är det af glädje att nu han är en ängel som de.

1847.

www.libtool.com.cn

F. M. Franzén.

Så, lik din lefnad, gamle, blef din död
en ljuf idyll, af änglaröster sjungen,
så, lik din morgons, blef din aftons glöd
en stråleflod, ur himlens klarhet sprungen.

Mild som du sjelf är dina toners gång,
din känslas ömhet ingen harm förbittrar;
natur och kärlek andas i din sång,
och vakteln slår deri och lärkan qvittrar.

Hur skönt i denna sång sig sammanband
minutens fröjd med sorg från flydda dagar!
Der leker Mälarns bölja vid sin strand,
och Saimens våg vid sina klippor klagar.

Der skummar vågen emot naken håll,
der åter slumrar den vid gröna ängar:
der gråter kärleken i öde tjäll,
der åter leker den med lyrans strängar.

Än sångmön, svärmände kring land och sjö,
 bland diktens lätta sommarfåglar ilar;
 än står hon klagande på enslig ö,
 der under torfvan | Carolinen | hvilar.

Än drömmer hon en rosig morgondröm
 om barndomsfrid på paradiset's kullar;
 än vemodsfull hon lyss på tidens ström,
 som öfver menskoverk sin härjning rullar.

Än skalkas hon, behagfullt qvick och yr,
 en gratie qvarglömd från kung Gustafs tider,
 än åter, djupt allvarlig, hon ej skyr
 att gifva tårars tröst åt den som lider.

Men om hon gråter eller om hon ler,
 om vårar grönska eller vintrar snöga,
 jag samma frid på hennes panna ser
 och samma milda djup i hennes öga.

På hennes kinder barnets helsa log,
 och morgonskimmer hennes anlet smekte,
 och vårens första fläkt i nordanskog
 med hennes ljusa gudalockar lekte.

Hur ömt hon klagade, hur ljuft hon brann!
 Hur till försoning bjöd hon hvita handen! —
 den hand, som tyckes än, se'n hon försvann,
 sin frid oss vinka ifrån himlaranden.

Men lyktad re'n är hennes sångers tal:
förgäfves, ack! jag söker hennes like.
Nu drömmer hon uti cypressers dal
vid silfverbäckar i de dödas rike.

Likväl, o gamle, du ej inneslöt
din hela rika själ i harpoljuden:
din varma kärleks bästa tår du göt
för korsets hjelte dock i purpurskruden.

Dig syntes skönare än Pindens glans
de droppar blod, som verdens synd försona,
och mera dyr än sångens lagerkrans
dig syntes Gudasonens törnekrona.

Så korsets tyngd du på din skuldra tog
och genom lifvet milde Mästarn följde:
för menskors väl, likt hans, ditt hjerta slog,
för deras brott ditt anlete du höljde.

Och mild lik sommarvinden ljöd din röst,
i helig enfald hög, för dina bröder,
hur ljuft hugsvalande med nådens tröst
hvar själ, som våndas, och hvart bröst, som blöder!

Min röst förstummas. Ack, hur skulle jag
för mina sångers konst din bild begära? —
En bild, så ljuflig som din lyras slag,
en bild, så ren och flärdlös som din lära!

Sof, du naturens milda lyra, sof!
Ditt strängaspel af sorg har söndersprungit,
då här ej fans en ängel för ditt lof,
se'n du din Selmas ljufva drag besjungit.

Sof, gode skald, uti ditt trånga hus,
den stora dagen att i ro förbida,
då du står upp till nya solars ljus
på purpurnolnet vid din Fannys sida!

1850.

www.libtool.com.cn

Erik Gustaf Geijer.

Hör, milda vindar susa nu som då,
 när sista vårsol från sin himmel blå
 såg ynglingar, en sorgklädd skara, skrida
 i stum beklämning vid hvarandras sida:
 der mången hviskning gick från man till man:
 »hvem skall oss unga älska så som han?»
 Och mången tår fick falla utan hinder —
 en gård af kärlek — från de ungas kinder. — —
 De skrida, skrida, stanna vid en graf,
 att gifva jorden åter hvad den gaf,
 ty flydd var längese'n den ädla anden
 till hemmet i de onämnbara landen.
 Men för den bår, det dyra stoftet bar,
 sig sänkte tyst de sörjande standar;
 dock ord för hjertats vemod egde ingen,
 och stum som förr sig löste brödraringen.

Nu slumrar han i frid på kullen der! — —
 Hos denna ungdom, som han hade kär,
 den enda vår, som evig är i norden,
 han sökte upp sitt sista hem på jorden!

Hans ungdom sörjer vid hans urna än:
 när skall den, när! — hans like se igen?
 Ej tanken mera djupt hos menskor bodde,
 dock, som ett barn, han älskade och trodde:
 och när hans snille sina banor bröt,
 dess blixst som oftast genom tårar sköt;
 när känslans makt hans bröst begynte häfva,
 den ville orden på hans tunga qväfva.
 När så han stod uti sin ungdomskrets
 med häfdernas orakelspråk tillreds,
 hur känslans, tankens vågor gingo höga,
 hur fuktades hans kind, hur brann hans öga!
 Och tankar, känslor sprungo med hans röst
 elektriskt drabbande från bröst till bröst;
 och fädrens skuggor manas fram att vandra
 förbi hans blickar, vinkande hvarandra:
 ur forntids bröst han lockar framtids namn,
 och skilda sekler mötas i hans famn.
 Nu Sveas häfder icke längre tiga:
 med tusen tungor de ur grafven stiga.
 I forna slägter se vi nu vår bild,
 så närbefryndad och ändock så skild!
 Den gamle kämpen på sin borg i skogen —
 han var med denne som med oss förtrogen;
 ty trygg han vandrade i seklers natt,
 och Sagas ande på hans skuldra satt,
 som Odens korp, och qvad uti hans öra
 ur ödets bok, hvad Walhalls gudar höra.
 Ej någon börda var hans skuldra tung,

ty, häfden lik, förblef han städse ung:
 blott ökad kärlek var hans ålders vinning!
 och hoppet glänste än kring grånad tinning.
 Och mensklig känsla glödde lika varm,
 ja, varmare än förr, uti en barm,
 som döden börjat med sin runa rista,
 som kunde allt — blott ej sin kärlek — mista.
 O dyra skugga! Kan du än en gång
 förnimma ljuden af din ungdoms sång,
 som sjelf du lärt dem, sjelf åt dem har diktat,
 deri ditt hjertas rika djup du biktat — — —
 Välan, så sänk dig ned till oss ibland,
 när aftonstjernan ler vid himlens rand,
 när vinternatten tyst och ödslig snögar
 sin hvita svepning på de gamla högar!
 När sången sluter, såsom nu, förbund
 med vårens grönska uti Odens lund,
 besök ännu en gång de kära ställen,
 då »stilla skuggor breda sig i qvällen»,
 besök dem då och hör din egen röst
 med kärlek klinga fram ur unga bröst;
 välsigna dem — de äro dig ju kära,
 om dig de följt i lefnad och i lära!
 Helt visst din ande blifva skall oss när!
 ty kär du är oss, som du var oss kär,
 och sjelf du företecknat har ditt öde:
 du sjelf oss sagt: »de lefva än de döde!»

1848.

Per Daniel Amadeus Atterbom.

Den tredje Gustafs sol gått ned i blod:
hans tid var all, hans glada krets var bruten;
bekymrens moln på Sveas himmel stod,
och sångens fröjd blott lefde för minuten.
Af jordisk klokskap tyngd uti sin flygt,
den svenska dikten drogs till stoftet neder
att fostra menskors barn till tankerykt,
till verldslig vishet, dygd och goda seder.
Förgäfves sången, fångslad än alltjemt,
mot himlens fria rymd sin vinge spände:
när han var fri, han var det blott på skämt,
och snart igen han sina bojor kände.
Då kom från Göthas bygder, ung och varm,
en man vid Fyris' vishetsbrunn att stanna,
med söderns gyllne lyra vid sin arm
och riddarsagans drömmar på sin panna.
Till medeltidens dunkla månskensnatt,
der underbara drömgestalter vaka,
der folkets minne hopat sagans skatt,
hans fantasi sig sökte helst tillbaka.

I annan skepnad ser han lifvet der,
 af andra färger ser han himlen stråla,
 naturen der en annan mantel bär,
 som nya blomster skönt och sällsamt måla.
 Der ser han luftiga gestalter gå
 på gräsens toppar, svingande i ringar,
 och högt derofvan ser han Fågel Blå
 i rymden breda purpurstänkta vingar.
 Der ser han skymta under aftonskyn
 Felicias ö, ur fjerran vågor sprungen,
 der ser han Astolf — ser han hvarje syn,
 som blifvit se'n, hur underbart! besjungen. — —
 Han grep sin lyra — ej till tidsfördrif;
 allvarlig, hänförd sjöng han, hvad han skådat,
 i nya toner sjöng han: nyfödt lif
 blef all naturen med hans sång bebådadt.
 Nu hejdas vinden i sin lätta fart
 att spela kärleksvisor mellan gräsen,
 och skogen susar fram sin sinnesart,
 och blomman yppar nu sitt blyga väsen.
 Vid källan Necken rör sin harpas sträng,
 och dvergar lura under fjellets stenar,
 och elfvor dansa nu på grönan äng,
 och skogsfrun skymtar mellan trädens grenar.

Det var hans ungdomsbragd! Ett språk han gaf
 åt det som stumt och obegripligt varit:
 hvarhelst han diktens fria rymd befarit,
 han sångens bojer öfverallt högg af.

Det var en tid af strid och vedermöda,
 af id och äflan utan rast och ro,
 men oförtröttad i sin varma tro
 han gick i kamp mot lefvande och döda.
 Ett maktspråk, bygd på sekelgammal häfd,
 af vanan helgadt, ej för honom gälde:
 det var hans arm, som sist i gruset fälde
 hvar åldrig fördom, tåld men undergräfd.
 Men om han, retad under stridens yra
 från skilda håll af fiende och vän,
 förgripit sig på minnen, verkligt dyra,
 han har dem manligt rättat upp igen.

Omsider stridens eld är nederbrunnen.
 Uppå sin valplats kämpan tankfull står:
 den seger, som han syftat på, är vunnen:
 romantiskt fri den svenska sången går.
 »Men är det nog», med tvekan han sig frågar,
 »att söderns sångmö här sin plats begär?
 Hur än hon svärmar och hur än hon lågar,
 hon tränger icke ned till hjertat här;
 hvad än hon vinner och hvad än hon vågar,
 hon, som den förra, blott en främling är.
 Tegnér har sjungit: hvarje ljud förtjusar:
 det är med dig han tjusar, fosterland!
 I mäktiga och tunga toner brusar
 Nordmannaharpan under Geijers hand!
 Välan, jag ser mitt sanna mål! Till nordnen,
 den jag gick ut ifrån, jag återgår:

den heliga, den dyra fosterjorden
 jag egnar allt, hvad än mig återstår.»
 I svenska häfdens krypta steg han neder
 till minnena från sångens forna dar.
 I dunkla gömmor snart ett ljus sig breder,
 och halfutplånad skrift blir åter klar.
 Allt, hvad han träffar der, han noga gömmer,
 allt, hvad förloradt är, han ser med sorg:
 om Atlands ära han med Rudbeck drömmar,
 och far till andars land med Svedenborg.
 Han Thorilds djerfva snille troget följer
 på vida ströftåg genom tankens värld,
 och ser han Lidner stadd på himmelsfärd,
 han med sin kärleks dok hans svaghet höljer.
 När med Dalin han sjungit om igen
 sin täcka, skämtuppfyllda barndomsvisa,
 lifslevande en bild han målar se'n
 utaf det glada hofvet kring Lovisa.
 Och Bellmans sångmö! Ingen så som han
 har hennes rika djupa väsen fattat:
 han såg, hur löjet genom tårar brann,
 hur hjertat blödde tyst, se'n munnen skrattat — —
 men huru ädel, hur försoningsfull,
 han vedersakarne, de forna, dömde!
 För deras snilles och förtjensters skull
 han gerna lidna oförrätter glömde.
 Att skipa sådan rätt, det var hans tröst,
 hans lust, hans ära under lifvets höst.
 Sin kärleks sista gärd hans fromma sinne

vill egna hädangångne vänners minne;
men dödens blixtn i tempelbyggnan slår,
förrn sista bilden färdig är derinne —
till andra värf den ädla mästarn går:
hans Skalde-Panteon ofullbordadt står.

Nu till Lycksalighetens Ö han ilar,
dit hans Felicia honom vinkat re'n,
vid hennes trogna hjerta skalden hvilat,
hur säll i evighetens morgonsken!
O Svea, följ med dina varma böner
en af de ädlaste bland dina söner!
Gråt stilla vid hans graf! En själ ej fans
mer varm och god och oskuldsfull än hans!

1855.

www.libtool.com.cn

Jonas Sellén.

Bort han går, dit milda röster kalla,
till det hem, som länge stod beredt;
täckelset han lät bakom sig falla
för det land, som intet öga sett.
Länge blödande för dödens pilar
finner han den sista hvilan skön:
från en vår, som mellan drifvor hvilat,
löst ur stoftets fjettrar nöjd han ilar
till en vår, som doftar evigt grön.

Hör, det ringer! Ack, de dofva ljuden
kalla honom ej till lagrars fest:
han, som skulle ordna den, blef bjuden
till en större högtidsdag som gäst.
O, hur hoppet menskors barn bedårar!
Stod ej se'n hans håg till konstens land!
Och nu följes han med varma tårar
på sin tysta färd till andra vårar,
andra tempel på en bättre strand.

Lycklig han! Hans prøfvodag förliden,
qvalet slutadt, offret fallet är:
utan klagan går han bort ur tiden,
liksom lifvet utan knot han bär.
Klippan lik, som på sig sjelf sig stöder,
ingen bördas tyngd hans skuldra skyr:
sluten i sin kraft han stilla glöder,
tyst han lider, tyst ännu förblöder —
mödans offer, pligternas martyr.

Ensam stod han midt i lifvets hvimmel
med sin lott, af egna mödor byggd:
ej på jorden sökte han sin himmel,
sökte der ej lönen för sin dygd.
När det sista målet nämre ryckte,
ensam än han bidde lugnt sin tid:
kalla handen ingen maka tryckte,
ingen son det Brustna ögat lyckte,
när han somnat från sin sista strid.

Stilla verksam sin förtjenst han glömde,
ej på ytan mannens värde låg.
All den heder, i sitt bröst han gömde,
allt hans väsens guld ej verlden såg.
Nog man ser, hur lätta seglet sväller,
vimpeln fladdrar öfver fjärd och sund,
men när hamnens skygd i storm det gäller,
ingen ser det ankare, som faller
räddande sin tyngd i hafvets grund.

Med en lärdom utan prål och villa,
blygsamt fri han gick sin bana fram,
stor till sinnes, noggrann i det lilla,
sträng med fog, med mildhet allvarsam.
Hvad han var, den ungdom ej skall glömma,
som här nalkas med sin sista gärd:
den har vetat att ditt värde dömma,
den skall veta att ditt minne gömma,
ädla hjerta utan vank och flärd!

Mycket, mycket skulle än jag säga,
men jag eger icke språkets val.
Ej med ord jag kan min känsla väga,
när mitt hjerta brista vill af qual.
Alla sorgens matta bilder vike
för den tår, som bättre tolkar den!
Borta är han, ack! den kunskapsrike,
trogne, faderlige vän, hvars like
ej mitt öga snart skall se igen.

1855.

www.libtool.com.cn

Otto Fredrik Tullberg.

Jag mins en dag, hvars klarhet allt förnöjde:
men öfver fästet plötsligt natt sig höjde,
och åskan röt och hagelstormen slog
halfmogen skörd, som nyss i solen log.

Förtviflad odlarn sträckte sina händer
till Honom upp, som nöd och lycka sänder:
han bad sin bästa bön, men utan svar:
blott stormen hven kring fält som öde var.

Hvad kände han, när nu sin blick han fälde
på tegar, der i går hans guldax svälde,
der han i dag ser allt i härjning lagdt,
sin vårdags hopp, sin sommars mogna prakt?

Hur vanskligt falla mensklighetens öden!
Hvadhelst som födes, växer blott för döden.
Hvart lif, som glöder, dödens prägel bär,
hvar väg, som bryts, en väg till grafven är.

Hvart hopp, hur kärt, skall blekna och försvinna:
hvar eld, som tårt, skall mattas och förbrinna:
hvar fröjd, hur öm, en dag skall tömmas ut,
hvar gyllne dröm fördunsta skall till slut.

Stod han ej nyss — den re'n så ömt begråtne,
åt dödens natt så tidigt öfverlåtne —
stod han ej nyss bland oss i dagens sken
och log mot morgondagens möda re'n?

Stod han ej nyss som en af oss och trodde,
att framtids frukter ur hans mödor grodde?
Stod han ej nyss bland oss så frisk och varm
med lif och lust och kärlek i sin barm?

Stod han ej nyss beredd med mandomsstyrka
att vishet söka och att sanning yrka:
i mödor härdad emot hvilans smek
med kraft af jern, med mod, som aldrig svek?

Stod han ej redo nyss att kämpa, vaka,
för andans vinst ett lyckligt hem försaka,
och längta dit igen? Han visste, hvem
med tålig trohet bidde i hans hem.

Hur älskligt åter under hvilans stunder
han lät sitt hjerta upp för konstens under,
för dagens allvar, ögonblickets fröjd, —
hvadhelst det bjöd, med lifvets gåfva nöjd

Hur nästan barnsligt glad i ungdomsringen
han hörde sångens genius lyfta vingen!
Hur nästan sjelfmant, sann och skön och mild,
åt konstnärns mejsel lånte han sin bild!

Det är förbi! Från paradiset våra
han lockas ej tillbaks af makans tårar:
ur sömnens djup i dödens fasta borg
han väckes icke af de spädas sorg.

Det är förbi! — Fulländadt är hans öde:
hans trötta stoft skall hvila hos de döde,
men anden, fri och oförtröttad, går
till nya värf, dem ingen tanke når.

1853.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

BLANDADE DIKTER.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Julianus.

EN KRISTEN PREST. JULIANUS AFFÄLLINGEN.

(Natt).

PRESTEN.

I morgon således — — —

JULIANUS.

Förmätne prest!

Du vågar nalkas att din furste störa,
då i sin andakt han är stadd som bäst?

PRESTEN.

Du måste, furste, och du *skall* mig höra.
Kanske i morgon för den Gud du står,
som med ditt offer du att häda går.

JULIANUS.

I morgon skola mina örnar flyga
på segrens vingar öfver detta fält.
Och just i natt en prest sig vågar smyga
med mörka profetior till mitt tält!

PRESTEN.

Med mörka — ja — för dig, beklagansvärde,
 är dödens häröld klädd i nattens drägt.
 Helt annat dock en äldre tro dig lärde,
 ett ljus, som du med egna händer släckt.
 Dock, arme furste! Jag har hit ej smugit
 på farans stig, att blott dig förebrå
 den läras lidande, som du beljugit,
 de trognas smärta, som du trampat på.
 En fridens prest, en sanningens, jag vågar
 för fridens sak, för sanningens, mitt väl.
 Fast vredens flamma i ditt öga lågar,
 jag nådens dörr vill öppna för din själ.

JULIANUS.

Ett vågadt spel, vid Zeus! — Martyrens krona
 du tycker pryda skall ditt gråa hår.
 Men Juliani sed var städs att skona;
 du vet, att här din krona du ej får.
 Men när martyr man icke vågar vara,
 det är dock stolt att våga synas det.
 Nog visste du, att ingen dödens fara
 till Julianus följde dina fjät.

PRESTEN.

Du smädar, Julianus! — Jag förlåter:
 din själ är nedtryckt och din blick är skum.
 Du slumrat in i vantrons skökoarmar:
 vid hämnadens tigerbarm du vakna skall.

Ej blott din barndoms tro du öfvergifvit,
 din mandoms trohet ock du svikit har.
 Uppå din panna lögnens märke står,
 affälling blir ditt binamn uti häfden.
 I himlens höjd du kommit sorg åstad,
 du tvedrägt stiftat uti jordens dalar.
 Se dig omkring: säg, hvad du vunnit har:
 din hamn är stormig, fridlöst är ditt hem,
 en evig tomhet är den skatt du samlat.
 Din blick mig flyr: förlorade, vänd om,
 uti din faders armar återkom!

JULIANUS.

Jag lyssnat har, o prest, till hvad du talat,
 ty du har tyckts mig tala hjertats språk.
 Vänd om, du sade; säg mig detta först:
 hur vändes stjernan i den jemna bana,
 som ödets finger en gång stakat ut?
 Hur vändes pilen i sin snabba flygt,
 se'n den är slungad ut från stålsatt båge?

PRESTEN.

En vink allen' af samma skaparfinger
 skall vända stjernan i dess jemna lopp.
 En flägt allen' ifrån en ängels vinge
 skall hindra pilen från att nå sitt rof.
 Och dig, du arme, skall Guds nåd omfatta,
 om du på honom och hans frälsning tror.

JULIANUS.

Hur vist du talar och hur djupt du tänker!
Hur ofelbar och ljuf din läkedom!
En man det var, som led af skälfvosot:
det bodde vinterköld uti hans ådror.
Till honom kom — kanske en kristen prest,
kanske en annan narr: »du fryser, son!
Mig ömkar om den smärta som du lider.
Hör derföre mitt råd: der sitter solen;
tag henne ned att värma dig vid den».
Förmätne prest! du tror att himlens nycklar
ha blifvit lagda ned uti din hand:
du mena tycks, att trons lycksalighet
kan manas fram utaf en enögd ledsven,
som vishet skryter för en starrblind hop.
Dig fattas ett: du lärer lifvets lära,
men du har icke genomlevvat den.
Förstånd dig fattas: du är icke mannen,
att göra proselyt af Julianus. — —
Likväl! hvi bannas jag? Du mente väl;
i enfald kom du, såsom fridens dufva,
att bjuda tviflarn tröstens oljoqvist,
och du har rätt att vänta milda ord.
Hör mig derföre, gamle man, och bäfva!
Se kring dig! Natten ligger tung och trycker,
med stormar hafvande, mot jordens barm,
och skogen suckar, hafvets bölja darrar
emot den strid, som snart skall bryta ut.
Du ryser redan, längtar till ditt tjäll:

o! friden bor uti ditt gamla hjerta.
Men du har vågat dig i stormens hem:
och du skall höra, hur dess stämma ljuder.
Du dröja skall, tills vinden rasat ut,
du skall förnimma, hvad den slummer är,
i hvilken tron förmenar tviflet dväljes.
Se blixten —! Skönt! I templet ned den slog!
I spillror ligga re'n dess pelarrader.
Säg, gubbe, hade du uti ditt bröst,
ett tempel, utaf barnets andakt heligt,
som föll i grus för själens egna blixtar?
Hör stormens gny! — och se en farkost der —
nu krossas den mot strandens hvassa klippor!
Säg, gubbe, bar ditt hjertas varma våg
en kärlekens, en ungdomshoppets farkost,
som gick i qvaf för hjertats egna stormar?
Har du ej hoppats och ditt hopp förlorat,
har du ej trott och börjat tvifla se'n,
har du ej kämpat själens jättestrider,
har du ej svindlat vid demoners röst,
då vet ej du, hvad Julianus lider,
då kan ej du bereda honom tröst.
En stadig tro, det är en ständig ungdom:
du gode gamle, du är ung ännu,
och barndom ler kring dina silfverlockar.
Ack! jag har också varit ung en gång,
min himmel ligger uti det förflutna,
då än jag satt på livvets modersknå
och helsa kysste från dess varma läppar,

då himlens kärlek som en sommarvind
framkysste hoppets rosor på min kind,
och trons midsommarsol sitt skimmer strödde
utöfver mina tankars blomsterfält,
och mot sitt sköte bönen ängel stödde
det hyende, hvarpå jag drömde sällt.
Men samma synd, som dref det första paret
från deras eden, dref mig ut från mitt:
jag sökte kunskap; — grym är eder Gud,
I kristne, grym, som har begäret nedlagt
i menskans själ och med förbannelse
belagt dess sträfvan att det tillfredsställa.
Det är förbannelsen af eder Gud,
som har mig drabbat — och ändock jag tviflar.
Jag hatar honom, som ett skräckfantom,
som jag vill drifva ut utur min själ:
hans hot jag trotsar, men — besynnerligt! —
jag fruktar jättestyrkan af hans kärlek.
Jag fruktar den, ty fri jag vara vill.
Jag sönderslites hellre af mitt tvifvel
än tryckes ned utaf hans kärleksbojor.
Så tänker jag i mina mörka stunder.
Dock gifves ögonblick, då halft jag ångrar,
att från en gudom, som jag fruktat har,
jag flytt till gudar, hvilka jag föraktar.
Men åter lyfter sig demonen upp
och skakar vildt mitt hela väsens grundval:
jag tviflar på min egen varelse,
det är som om jag ensam stod i rymden

och kämpade en strid på lif och död
 mot gudar, menskor, verld och lif och allt.
 Då hatar jag och önskar gudakrafter,
 för att all varelse tillintetgöras
 ja, drucken af min segeryras vin,
 jag ville stå på verldarnes ruin,
 jag ville himlen på min skuldra lyfta
 och slunga den i afgrundsdjupet ner
 och åter söndergrusa satans klyfta,
 tills af dess natt en punkt ej funnes mer.

Kanske du nu förstår att tviflarn skona,
 se'n du lärt känna otrons ljufva ro.
 Mitt tal är slutadt — gif mig nu din tro:
 jag ger dig gerna deremot min krona.

PRESTEN.

Förfärlige, hvad ord du talat ut!
 Från dina läppar dryper hädelsen,
 och gudahatet flammar på din panna.
 I dina ådror brinna tycks en eld,
 som skall din varelse till aska bränna.
 O himlaljus! som Gud oss gifvit har,
 att lysa oss på lifvets mörka stigar,
 förnuftets eld! hur ofta tänder du
 ej vådeld an, der du var satt att leda,
 liksom en vårdkas, vilsne seglaren.
 Hvad jag beklagar dig, o Julianus!
 Ty du var hög och stark, Guds älskling var du,

bestämd att träda till en arfvedel,
 en skön, en härlig i din faders rike.
 Men sjelf ditt barnaskap du från dig vrok,
 och desto högre du i kärlek stod,
 så mycket djupare i hat du fallit.
 Ditt öde liknar satans — Julianus!
 Ty han var ock sin faders bäste son;
 i kraft, i klarhet nära nog din like:
 han närmast låg invid sin Herres bröst
 och drack den första strålen ur hans öga —
 och nu, hvad är han? Ingen djefvul gifs,
 som tyngre tryckes af förbannelsen,
 som djupare uti Gehenna dväljes! —
 En annan syndare — han fruktar blott —
 men du och djefvulen, I haten äfven.
 Se, deri ligger rågan af ert straff. —
 Du lider djupt! Ej utan strid du blef
 ett byte för din äldre olycksbroder.
 Du strider än — kanske du segra skall,
 ty stora krafter än dig återstå.
 Med minnet af hvad du en gång har varit,
 med insigt af din äflans vansklighet,
 kanske ditt hjerta böjas skall till tro,
 din själ sig lyfta till en hög förhoppning.
 Din andes stridsfält — skåda det och säg,
 hvad vann du? skuggor! — och hvad fann du? lögn!
 Gack dädan, dåre! Vill du kämpa längre
 emot en makt, som i oändlig höjd
 med trygghet sitter på sin starkhets klippa

och skådar lugn, hur tusen verldar rulla
sin bana fram inunder Herskarns fot?
Hvad aktar Han? Han ömkar dig och ler,
hvar gång mot foten af hans himlatron
uti din yra du ditt hufvud stöter.
En sådan strid är ömklig, Julianus!
Ransaka dig, det majestät af kraft,
som du beundra vill, hos dig ej finnes,
men finnes ofvan dig! — gack dit och dyrka!
Ödmjuka dig! — i ödmjukheten ligger
en ljuf, en aldrig sviksam läkedom.
I ödmjukheten ligger kärleken,
af ödmjukheten födas tron och friden.
Se dessa lyckliga, som ega tron!
Vill du ej dela deras barnafrojd?
Din egen ungdom se! Vill du ej njuta
dess frid och hopp och oskuld om igen?
Hos samma Gud din lefnads mödor sluta,
som var ditt hopp uti begynnelsen?

JULIANUS.

Ja, gode gubbe, sälle de som tro;
de känna föga lifvets vedermöda.
På hoppets kudde slumra de i ro,
med lugn de lida och med fröjd de blöda.
Ehvert de gå på lifvets ökenstig,
i deras fjät en taggfri ros upprinner;
de bedja: himlens portar öppna sig;
de offra: deras Abelsoffer brinner.

Om någon gång en frostig sommarvind
 i deras lustgård härjande sig smyger,
 det är som tåren uppå barnakind,
 som straxt vid nästa leende förflyger.
 Om gisslet drabbar, om förföljelsen
 i deras skara härjar med sin glafven,
 så göra de sig döden sjelf till vän,
 och locka himlens fröjd till sig i grafven.
 Om stormar fara öfver jorden fram
 och störta kojor och palatser neder,
 de skona dock det murkna korsets stam,
 om blott dervid en trogen skara beder.
 När himlen mörknar och när natten drar
 sitt täckelse utöfver stjernelanden,
 den trogne eger dock en stjerna qvar,
 som vinkar honom ifrån himlaranden.
 När natten se'n i ohöljd fägring står,
 en ängels ande i hvar fläkt han känner,
 i hvarje stjerna, som på fästet går,
 han ser en vänlig blick från himlavänner.
 Hvad saknar han? Han hungra må, likväl
 sin hand han fruktlöst efter spis ej sträcker;
 han törsta må: en vän han känner väl,
 som honom dryck ur friska källor räcker.
 Han blöda må: han höjer bönens ljud,
 och såren läkas, af Guds hand berörda;
 han tröttas må: han tröstar på sin Gud:
 Gud hjälper honom bära upp hans börda.
 Den lycklige: han vet ej, hvad det är

att ensam gå, en fridlös vålnad blifven,
 i själens natt och sjelf sig frukta der,
 af menniskor och gudar öfvergifven.
 Han vet ej, hvad det lär att vissnad stå,
 utaf en yppig sommarverld omviftad,
 och tyna, torka och till aska gå,
 utaf sin egen andedrägt förgiftad.
 Han vet ej — med ett ord — vet ingenting
 om hvad i hjertats svartkonstbok står skrifvet,
 har ej förkastat ljusets vigselring,
 har ej förbannat skapelsen och lifvet.
 Han är hvad Julianus en gång var,
 en blomma som i nådens solsken knoppas:
 han eger barnets frid och oskuld qvar,
 han eger himlen — eger allt —; han hoppas.

PRESTEN.

Bed, Julianus! bed. — Den rätt förstår
 att bedja är till hälften frälsad redan.

JULIANUS.

Du starke Gud, som jag försakat har,
 jag beder dig, att du mig lär att bedja — — —

Ett bud kommer.

BUDET,

till presten.

På andra sidan stormomtöcknad fjärd
 uti sin dödskamp brodren Lysis ligger:
 han kallar dig, o fader, till sin bädd —

PRESTEN.

Jag följer dig —

JULIANUS.

www.libtool.com.cn

I denna storm? —

PRESTEN.

Ja väl.

Mitt lif, min död i Herrens händer ligga.
 Han skyddar den, som går uti hans värf,
 och döden der är vägen till hans boning.
 Farväl — kanske vi råkas än en gång —
 Emellertid — bed, Julianus, bed!

JULIANUS,

ensam.

Han gick att döden möta i sitt kall!
 Du tro, du axel, hvarpå himlen hvälfves,
 du eld, som glödgar upp den frommes bröst
 och värma sprider med hans andedrägt,
 en sommarluft för allt hvad han berör,
 att verlden glad och grön kring honom står,
 och gjuter glans omkring hans eget väsen,
 att han i fågring för Guds öga träder!
 Hvi eger jag dig ej? — Var jag ej värd
 att äfven slita himlens bröllopskläder?
 Du lättjans lugn! du öfverljufva tro!
 Hur många tusen kräk du lyckliggör,
 som sola sig i genomglödgad sand
 och dikta himlar åt sig i sin mull!

O vore jag som en bland dem! — Måhända
 mer sanning bor i barnets fromma dröm
 än i den vises skarpa lärobyggnad.
 Det är kanske en nyck af verdens Herre,
 att han sin hemlighet förråder sjelf
 åt mullens barn, åt de enfaldige,
 men sänder ut den starke till att spana
 på egen hand uti den vida rymden
 och kastar honom mellan jord och himmel,
 der ej han har en gren att hvila på,
 och ej ett skygd att der sitt öga sluta,
 men spana, spana uti qualm och natt,
 och gäckas af hvar morgonrosig sky,
 och brännas utaf hvar röt månads sol!
 Till dess — — —

Bed, sade gubben, bed!

O Gud — o gudar! Huru skall jag bedja?

Du storm, som dansar uti stjernlös natt,
 som högt i kamp med vreda vågor ryter,
 som under hånande demoners skratt
 i mullen neder gudars tempel bryter!
 Du hädare! håll inne för en stund
 din vilda lek och låt din broder skåda,
 hur morgonflammorna på himlens rund
 den nya dagens nya qualm bebåda.

Du hör mig ej — nå väl, dina bana gå
 och dansa om med böljorna på fjärden;

hur högt du yfs, du är en slaf ändå,
och på befallning du förhärjar världen.
Du starka kräk! du är ej fri som jag:
din stränge herre dig i tygel leder — —
ha, vore väsen vi af samma slag,
jag skulle trycka dig i stoftet neder.

Du makt, som dväljes bakom molnens hot,
omkring hvars hufvud stjernekronan glimmar,
som hvilar uppå verldarne din fot
och räknar evigheter såsom timmar!
De kristnes — du! min egen tankes Gud!
med vördnad — ja med bäfvan jag dig nalkas,
mitt öga lisas af din lågoskrud,
utaf din luft min heta tinning svalkas.

Det var en tid, då jag var din ännu,
då jag med vällust drack utur ditt öga,
då jag mig smög uti din famn, och du
mig lyfte upp till dig, — till himlar höga,
der jag vid dina fötter satt, och der
hvar gång med dina änglar stämde möte. — —
O höga tankebild, hur ljuf, hur kär
du var mig; — men jag föll utur ditt sköte.

Får jag ännu mig närma till din famn?
Får jag ännu din härlighet mig tänka?
Får jag ännu utsäga detta namn,
för hvilket fjellen sina hjessor sänka?

Får jag ännu i ödmjukhet och tro
 på mina knän för dig i stoftet falla,
 och vinna del utaf din ljufva ro,
 och såsom barn dig hvarjedag åkalla? — —

Se ned till mig, du stolta Majestät!
 För dig, o ande, jag i mulden ligger
 och kysser stoftet under dina fjät — —
 barmhertighet, barmhertighet jag tigger!
 Vänd af din vrede — släck den låga af,
 som fasansfull i mina ådror bränner!
 Låt mig få bada uti tårars haf
 de brännsår, på min arma själ jag känner!

O! gif mig tro, lägg ned uti min själ
 en ljuf förtröstan, att din gudom finnes,
 och att du vill den fallne andens väl,
 och att din nåd med dygd och lydnad vinnes!
 Se, Julianus beder. Syndaren,
 sju resor fallen, vill stå upp igen!
 På torra qvistar gyllne frukter hänga —
 tag upp den armes, o! tag upp hans bön:
 må med förakt du ej ifrån dig slänga
 för trädets skull en frukt, som dock är skön.

... Han hör mig ej — hans vredes ljungeld flammar
 omkring mitt hufvud än så röd som förr — —
 Han hör mig ej, fastän med bönen hammar
 jag stormat har uppå hans tempeldörr — —

Han hör mig ej, fastän min ande svider
 utaf de sår, som han mig slagit har —
 Han hör mig ej — — hur djupt, hur ömt jag lider,
 hur högt jag ropar efter hans försvar!

Han mig föraktar! — O! jag är förkastad,
 från ljusets arfdel är jag sluten ut.
 Af alla gudars hämnd är jag belastad —
 välan, välan! jag trotsar er till slut.
 Med lugn jag hör, hur eder ljungeld hväser,
 med lugn jag hör, hur edra åskor gny.
 Vid blixstars sken min andes bok jag läser.
 En diger skrift, en mörk, en evigt ny!

De kristnes Gud, som värdes mig förakta,
 slå mig till jorden, om du det förmår:
 väl till mitt hufvud dina viggas trakta,
 ändock jag trygg uppå min klippa står.
 Dock! du förmår det — väl, så låt mig stupa — —
 Och om ett helvete mig ämnadt är —
 än se'n? Det är ej mörkare, det djupa,
 än det jag redan i mitt hjerta bär.

Du skall den trösten dock ej från mig skilja,
 att hvad jag varit, hvad jag blifva skall,
 är allt ett foster af min egen vilja;
 sjelf har jag stigit, sjelf beredt mitt fall.
 Om jag i evighet fördömd skall blifva
 och sönderslitas af ett evigt qval,

du ej förmår en pinodryck mig gifva,
som ej bereddnes af mitt eget vall! —

Dock — tanke! ~~hvadan~~ detta ljus? Förskoning! —
Vill du upplysa de fördömdas stig?
Mitt öga svider — jätteord: försoning!
Förfärlige! jag tror, jag fruktar dig! — —
Du mäktige! skall så i strid du draga?
Skall kärlek ena, hvad fiendtligt var?
Är det den hämnd på mig du ämnar taga — —
då Nazaren! välan, du segrat har!

www.libtool.com.cn

Fosterlandet.

Du ärorika fosterland,
der fädrens kummel stå,
du höga, fjellbegrönta strand,
den trogna böljor slå,
du glada hem, du fridens kust —
Gud sträcke uti nöd och lust
utöfver dig sin hand!
Fast lång min väg och brant min stig,
jag lefver och jag dör för dig,
mitt gamla fosterland!

Mitt gamla fosterland! Jag dör,
jag lefver och jag sjunger för
ditt minne och ditt hopp.
För dig, för dig jag sjunga skall
vid morgonfriska böljors svall,
när solen rinner opp.
För dig min harpa än jag slår,

när bakom skogen qvällen står
i glöd vid vesterns rand.
När natten diktar ljum och still'
sin dröm, för dig jag sjunga vill,
du gamla fosterland!

Ej örnen byggt så högt sitt bo,
att ej till dalens ljufva ro
hans blickar hinna ner.
Och ej den ros, i dalen gror,
så djupt i svarta mullen bor,
att hon ej himlen ser.
Och for jag ock på södervåg
och bodde på drufvostrand,
till dig stod dock tillbaks min håg,
du gamla fosterland!

Du fattiga, du svenska jord,
du fält för nödens krig!
Hur månet rätt fåfängligt ord
är icke sagdt om dig.
Jag skryter ej som mången ann'
af forna bragders glans:
den ära älskar ingen man,
som bär en vissnad krans.

Du ärliga, du svenska jord,
nog vet jag, hvem du var,
nog är ditt minnes ära spord

till mig från farfarsfar. .
 De lärde herrar sjungit nog,
 hur svenska ärans gryning log;
 jag är en bondeson,
 ej rätt förstår jag deras tal,
 men nog vet jag, hvem äran stal,
 och hvem hon kom ifrån.

Men likagodt! Må malört gro
 utöfver jordad hemlighet —
 och bringe Herrens nåd till ro
 de vålnader, som minnet vet!
 Jag har ej stort att tala om
 den falska glans, som gick och kom,
 en stolt, en ödslig brand!
 Till offrets bädd, till din, jag går
 och kysser troget dina sår,
 mitt gamla fosterland!

Ty ej jag mins en dag så kort,
 då du ej gladde mig,
 och ej en natt jag slumrat bort,
 då jag ej drömt om dig.
 Jag minnes ej en sorg så svår,
 att jag ej torkat af min tår,
 när för min själ du stod.
 Ej ett begär jag minnas kan,
 som jag med dig ej öfvervann,
 du gamla moder god!

Men nog jag mins, hur pilten drog
 i härnad genom mark och skog
 med bågen i sin hand;
 hur vårens vindar ringde då
 på ängarne med klockor blå:
 till strid för fosterland!

Och nog jag mins — ur fjärdens djup
 omkring den unge seglarns slup —
 de vilda böljors ord
 om Birger Jarl och Engelbrekt,
 om Vasars och om Hornars släkt,
 som stred för fosterjord.

Och nog jag mins den vinterqväll,
 då kring min faders varma tjäll
 jag hörde vinden gny.
 Då ulfven han tjöt uti mörkan skog,
 och uren i hvirflar kring heden drog,
 och stormen röt ur den svarta sky:
 då glödde mitt hjerta, då gladdes mitt sinn',
 då rann det mig i hågen in:
 kung Carl i yr vid Narva stod.
 Sken åter vintersolen klar,
 jag mindes hur blankt, hur kallt det var
 på Mora vall, när Vasars far
 bjöd fädrens land sitt blod.

Men barnets gyllne drömmar fly
 som morgondimmans lätta sky —

se'n bränner solen het —
 som lundens rimfrost skakas ned
 af någon vind från ödslig led,
 som älskar nakenhet.
 Hur ynglingen än dikta må,
 ej blir hans himmel dock så blå,
 hans jord så grön ej mer.
 Hans kärlek väl en himmel gör
 af luft och vind, af strå och rör,
 men dock han måste bäfva för,
 att han en lögn tillber.

Men säg, min själ! hvart rycks du hän?
 Du tyckes fara vill
 bland diktens doftuppfyllda trän,
 hvarhelst du hör en drill
 af trast och siska uppå gren,
 af lärka under sky. —
 Vänd om igen — din väg är en,
 och den är icke ny.

* * *

På Mälarns väna strand jag satt
 en doftberusad sommarnatt,
 se'n dagens äflan somnat,
 se'n flitens öga slutits till,
 och nyttans urverk stannat still,
 och tusen plågor domnat.
 Jag hörde trastens djupa slag,

ty sången vakade och jag
 och Mälarns muntra bölja.
 Jag såg på dig så sorgset glad,
 du vattnets brud, du Birgers stad,
 som salta vågor skölja.

Jag tänkte på de flydda dar,
 då än en ringa fläck du var,
 du tornbegrönda ö!
 Då dina stolta malmars grund
 var dal och träsk och skog och lund —
 en skroflig strand vid yster sjö.
 Palatser! Tempel! Kungaborg!
 Statybeprydda, sköna torg!
 Hvad voren I, o hvad?
 Ack! mången stad än jorden bär,
 hvars Kainsmärke äldre är,
 än ditt, o Birgers stad!

Jerusalem! ännu du står,
 fastän Gomorrha tusen år
 var vredens fotapall.
 O Stockholm! tjuserska! Ännu
 i yppig fågring blomstrar du,
 fastän ej menskor veta nu,
 hvar Odens stad uppsökas skall!
 Väl ofta hämnarn blixten höll
 utöfver dig — men dock den föll
 till aska bort uti hans hand;

han hörde än din bleka bön,
 ty än du ädel var och skön,
 du ros i fjellens land!

www.libtool.com.cn

O Stockholm! brännpunkt för vårt blod!
 Hur njutningslysten och hur god,
 hur flygtig och hur fri!
 Hur feberslapp, hur febervarm!
 Hur trotsigt höjes ej din barm
 med hemska lustar i!
 Hur ljuf i dina lundars skrud,
 hur ämnesrik för sångens ljud,
 för häfdens trogna blad!
 Jag älskar dig, ty du är djerf,
 och skön ännu i ditt förderf,
 du synderska! du Birgers stad!

Du sofver under nattens skygd
 med dina brott och med din dygd;
 sof, älskansvärda, sof!

Uti en skön, en framtidsdröm
 hvad dagen lumpet har, förglöm,
 förglöm din samtids lof!

Jag sitter qvar uppå min strand
 och diktar för mitt fosterland
 en tid af kraft och ljus — —

O Stockholm! skall jag klaga få,
 att dina platser öde stå,
 och tomma dina hus?

Men tidens dunkla hemlighet,
i framtid höljd, Gud ensam vet,
som bär den i sin famn.
Kanske, kanske den dag är när,
då knappt en ringa skuta bär
en hissad flagga i din famn!
Kanske det stundar inom kort,
att Sveas hjertpunkt flyttas bort
till fjerrbelägen strand!
O Birgers stad! hvad är du då?
ruiner — ack! som öde stå
och ramla efter hand.

Kanske när seklet fyllt härnäst
sitt jubelår, en annan fest
är firad re'n förut!
Kanske det redan då har skett,
hvad hoppet länge förutsett,
att Skandinavien är ett
från då till tidens slut.
Kanske att stundens lumpna kif
har tystnat för ett högre lif
i kärlek, dygd och kraft och ro!
Och solen lyser dubbelt klar
utöfver det, som splittradt var
och enadt är i tro.

Ja, släkten födas, tiden går
och öar växa i dess haf —

men sekler läka många sår,
 och tiden fyller många kraf.
 Kanske när detta hända skall,
 o Stockholm! är din storhet all:
 en annan tid har sin!
 Men du har varit Sveas värn:
 du var det i den tid af jern,
 då Ostersjön var din!
 Nu klagar jemt dess trogna våg,
 som förr blott dina vimplar såg
 på när och fjerran strand,
 att hon, som var för dig så kär,
 ett byte, en slafvinna är
 uti vår oväns hand. —

Om ödets stämman re'n sagt ut,
 hvad länge varit dess beslut,
 välan mitt fosterland!
 I tysthet andra banor bryt
 och slut dig till dig sjelf och knyt
 i trygghet andra band!
 På fallna fästens grus ej bygg:
 den segerkraft är föga trygg,
 som öfvergått sin gräns.
 Men den är fri och den är stark,
 som fäste har på egen mark,
 med egen sköld och en trogen väns!
 Ditt kall är skönt och ljuf din lott,
 din bana är orik, om blott

du ger på tiden akt:
 i andans tempel, odlingens,
 hvars spiror söka himlars gräns,
 Gud har dig till en hörnsten lagt!
 Välan! den morgonrodnad blid,
 den gryning af en annan tid,
 som komma skall med ljus och frid
 och växa till en härlig dag,
 hur ljuf, hur värmande den ler,
 i drömomfladdrad dikt jag ser
 och firar den med harposlag!
 Kanske min lefnads kalk är full
 och stannad mina timmars dans,
 kanske jag sofver djupt i mull —
 när den går upp i glans.
 Men glad jag är, att, fastän sen,
 den morgon Herren gaf
 skall kasta dock ett ljuflikt sken
 uppå min glömda graf!

I barn af andra tidehvarf,
 som tagen denna jord i arf
 och dessa tegar plöjen,
 o låten ej, som fädrens ätt,
 ert enkla allvar tjusas lätt
 af ögonblickets löjen!
 För eder tiden yppat har,
 hur ömkansvärdt det glitter var,
 som glädde tidens dårar.

För er är uppenbaradt re'n,
 hur vanskligt är det ärosken,
 som köps med blod och tårar,
 En lögn, förklädd i ljusets skrud,
 en djefvul uti drägt af Gud,
 skall eder ej förvillla.

Ty eder blick är skarp och klar,
 der konstlad vishet skumögd var;
 och lögnen darrar: — uppenbar
 är hvarje trolös villa.

En öppen själ, ett hjerta rent
 ett harnesk är af hamradt stål,
 som med gudsfruktans hjälm förent
 en verlds, en afgrunds anfall tål. —
 Att storma himlen satan gick;
 ej skrämde honom blixstars hot: —
 ett barn han mötte, och dess blick
 förlamade hans fot.

I barn af andra tidehvarf,
 som tagen denna jord i arf,
 den blodbemängda mullen.
 För eder fridens Gud skall så,
 och rika edra skördar stå
 med gyllne ax på kullen.
 För eder mognar seklers säd,
 för eder blommor hoppets träd,
 uppvuxet ur ruiner.
 På edra skördbeprydda fält,

uppå ett folk, i styrka sällt.

Guds varma kärlek skiner. —

Jag ser en jord, hur rik och grön!

Jag ser en himmel hög och skön,

derunder hör jag mången bön,

men ingen röst som klagar.

Jag ser vid hvarje hyddas dörr

gudsfruktan böja knä som förr

i snart förgättna dagar. — —

Hvad menar dessa floders brus?

Hvad hviskar dessa lundars sus?

Hvad talar vindens tunga?

Om trohet uti lif och död,

om frihetsfröjd och kärleksglöd

en evig sång de sjunga.

Naturens ljud jag nog förstår,

när jag i dunkla nätter går,

der strida forsar stupa.

De säga mig en spådom stor:

när alla mannadygders mor,

när friheten ej längre bor

i dessa skogar djupa,

då tystnar dessa strömmars svall,

då hota dessa klippors fall,

då vissna dessa ängar,

då tystnar fågelen i skog

och då, du arma harpa, nog

de brista dina strängar.

Ja! bristen, strängar, då — och sist,
 du skaldens trogna hjerta, brist,
 om han den dag skall skåda,
 då våldet, bö om mitt fosterland,
 sin dyning vräker mot din strand,
 och du ej har en trogen hand,
 som frälsar dig ur våda.
 Om dina söner, fädrens ätt,
 ej veta, hvad för hjälten lätt,
 den frie ljufligt är;
 om, Gud! de ej förstå att dö
 för fosterjorden kär,
 må vinden deras stoft förströ
 långt hän från hemmets skär —
 ty den som ej med glädje gaf
 sitt lif för folk och land,
 han är ej värd en ärlig graf
 på hemmets väna strand.
 Den fege, han var född till träl,
 hans arma töckenhöljda själ
 skall till de fries Gud ej gå;
 kring fosterjorden, blek och kall,
 den irrar, gråtande dess fall:
 förgäfves rum den tigga skall
 i fria himlar blå.

Men, harpa, om jag lefde då,
 jag skulle dina strängar slå
 med kraft ännu en gång.

Jag skulle väcka skog och sjö,
 jag skulle väcka land och ö
 med ljudet af min sång.
 Vid skogens liss, vid strömmens svall
 jag sjönge fosterlandets fall
 på spillrorna deraf,
 att fjellen gåfvo återsvar
 och kulen vind mitt drapa bar
 utöfver fjerran haf,
 att hafvets bölja blefve varm,
 och bergen skälfde utaf harm,
 af vrede himlen brann:
 att björnen röt på enslig stråt,
 och ängen badade i gråt,
 och bäcken under suckar rann!
 Och, harpa, se'n vi klagat så,
 ej klagade vi mer:
 jag skulle dig i spillror slå
 och slunga dig i djupet ner:
 se'n ginge jag, o fosterland!
 utöfver långa haf
 och tiggde mig på fjerran strand
 en torfva fri till graf — —

* * *

Men solen gick i fägring opp
 utöfver stad och land,

nyvaknad ljusröd bölja lopp
 att kyssa blommig strand.
 Jag vaknade utur min dröm
 och öfver nejden såg,
 och hejdad var min känslas ström
 och mina toners våg.
 Förskingradt diktens gyckel var
 med ljus och skräckgestalt,
 och verkligheten lyste klar
 för mig som öfverallt.

I sorgset sinn' jag tänkte då:
 I bilder svarta, bilder blå,
 hvad voren I? Hvart foren I?
 Är allt hvad skalden klarast såg
 en hägring blott på nattens våg,
 en töckenbild med intet i?
 Välan! kanske det ock är bäst
 att ej du är vid jorden fäst,
 du diktens ö, du himlasky!
 Jag glädes, att jag ser dig än
 som förr inunder himmelen,
 när dagar sjunka, dagar gry.
 Men hänger natten ljuf och sval
 utöfver berg och dal,
 till jorden nalkas du också
 från rymder blå. — —
 Kom ofta till mitt fosterland
 från himlens rand,

bered det en framtid af ära full,
af fridens gull,
om hvilken du diktar med fröjd en gång
en evig sång.

www.libtool.com.cn

Vid

konung Carl Johans tjugufemåriga jubileum.

Från sagans natt, från flydda seklers dimma,
der förr du dvalts bland hednaharpors slag
och dunkla minnen ifrån fordomtima,
vänd åter, fosterländska sång, i dag:
din sagojord, i tider mera nära,
för sången hemtat har en ny, en yngre ära.

Hon vunnit ära och hon lycka vunnit,
till häfdens Nemesis betalt sin skuld.
Se! Nornan, blickad, åter sammanspunnit
dess äras purpurtråd med fridens guld!
Ej krigets andar sina åskor samla
kring Sveas hjessa mer, den heliga, den gamla.

Se in i seklets öga! Menskoanden
förgäfves icke genom tiden går.

Ej vinden lik, som hvirflar ökensanden
 en stund och se'n försvinner utan spår,
 men floden lik, som vattnar många länder
 med samma klara våg vid evigt rika stränder.

Han framgår trygg. Hans bana intet hämnar:
 ej dammar byggas mot hans bölja vred:
 ty när han brusar, när han öfversvämmar,
 han störtar troner uti djupet ned.
 Han hela slægter i förderfvet rycker,
 ty när förtryckt han är, han fruktansvärdt förtrycker.

Men när han se'n sin vrede falla låter
 och kallar kämparne ur stundens strid,
 han vill försonas och han söker åter
 sin bädd emellan sina stränders frid.
 I härligt lugn hans bölja åter rullar
 och ser, hur skördar gro på nyss fördränkta kullar.

Ha vi ej hört, hur dessa vågor svalla?
 Ej vi förnummit dessa striders gny?
 Ej hört ett härskri öfver verlden skalla?
 Ej hela slægter sett med bäfvan fly
 att frälsning söka från den bittra nöden,
 och, utan hopp till slut, sin frälsning få — i döden?

Det var en tid, då världens grundmur skälfdes,
 då vredens lava flöt från strand till strand,

då hopplöst mörk en blodröd himmel hvälfde
 utöfver riken, stuckna uti brand,
 då stater ramlade och tempel glödde,
 och menskan drack det blod dess eget slägte blödde.

www.libtool.com.cn

Ett vanvett, djerft, gigantiskt, utan like,
 med spår af snille i förvidna drag,
 slår jättearmen kring ett kungarike,
 till döds det trycker i ett andetag,
 och lägger sekler på en dag till rygga
 och krossar i en blink, hvad evigheter bygga.

Hvad minnesvårdar, ack! för hjertat dyra,
 han trampar ned i spillror och i grus!
 Likväl han är sublim uti sin yra,
 den djerfve anden, — väldig i sitt rus.
 Hvad är hans afsigt? I förgäfves frågen:
 han vet det icke sjelf, den dystre demagogen.

En afgrundslåga bränner i hans panna
 och sprutar gnistor ur hans ögon ut.
 Han svindlar, vacklar — tröttnar att förbanna,
 se'n han förbannat har sig sjelf till slut.
 Likväl att tända än ett bål han hastar
 och med förtviflans mod sig sjelf i lågan kastar.

»Förbrinn, Titan, men höj dig se'n ur flamman,
 en Fenix lik, i renare gestalt!

Kom åter än en gång att foga samman
 med lika kraft, hvarmed du splittrat allt! »
 Han återkom — men nu med tankar höga
 och hjertesnillets eld uti sitt djerfva öga.

Han återkom ifrån sin långa irring
 att så en säd i askan af ett bål
 och bringa reda i sin verldsförvirring
 och sätta för sin vilda kraft ett mål.
 Han gick att kronor meja af med svärden
 och ge en hjelteätt, en ny, åt gamla verlden.

O hvilken syn! En ny Olymp af gudar!
 En hjeltevakt åt tidens störste son!
 Kring verlden redan deras rykte ljudar,
 fast ingen känner, hvar de kommit från.
 Ty drott och bonde faran gör till bröder,
 palatset slafvar bär, och hyddan kungar föder.

O hvilka bragder! Hvilken hjeltesaga
 i blodskrift ristas af de djerfves svärd!
 En kufvad verld, berättigad att klaga,
 förmår beundra blott. Beundransvärd
 från bragd till bragd den segersälle ilar
 och hvilar blott, när han på friska lagrar hvilar.

Från Bältens kust till Nilens undervågor,
 från Pyramiderna till Ebros strand

en verld, omfladdrad af hans snilles lågor,
tillbeder spiran i den starkes hand.

Med tvekan hafvets kung sin flagga höjer,
och öknens son sitt knä för »eldens fader» böjer.

www.libtool.com.cn

Så flög han, omhvärfd af sin hjelteskara,
på segrens vingar ifrån kust till kust.

Sitt byte gitte ej den stolte spara,
men delte kungakronor ut med lust.

För konungar han konung vara ville
och styra snillens flygt med blixten af sitt snille.

Men ve! Han ämnar icke sluta striden,
förr'n jord och himmel i sin makt han har.

Eröfrarn, blott en tjenare åt tiden,
dock trodde att han sjelf dess herre var.

Men tidens hand, som segerspannet leder,
från sin triumfvagn snart vrok triumfatorn neder.

Men hur han föll ifrån sin äras branter,
derom förmäla så min sagas ord:

från urtid fri bland sina anförvandter
en sköldmö satt i fjerrbelägen nord.

Hon stridens gny förnam, men djerfdes dröja
att för eröfrarns vink sin krönta hjessa böja.

Sin vredes blick mot hennes barm han slungar:

»ve den förmättna, i sin blindhet djerf!

Han, som har kufvat Europas kungar,
 han skulle henne skona från förderf!»
 Hon stred — och stridde som i forna dagar:
 dock! — häfden sörjer än och minnet evigt klagar.

Hon stred — och stridde som i forna tider,
 och blödde ymnigt, ack! tills hon förblödt.
 Det hjälper icke, hur den ädla strider!
 Dess hopp har vikit och dess arm är trött.
 Det är förbi — ej mera återvänder
 den systerliga tro, som bor vid Auras stränder.

Då stod en hjelte verdseröfrarn nära,
 en hög gestalt, och vägde lugnt sitt svärd;
 han tänkte: »modet är dock värdt sin ära:
 den sköldmön vore väl ett envig värd.
 Hon kallar mig. Välan, jag vill ej bida,
 att fri, som förr jag stred, för frid och frihet strida».

Han kom — och sköldmön, svigtande, sig stödde
 med ljuf förtröstan uppå hjeltens arm.
 Och åter lif i hennes öga glödde,
 och åter växte mod i hennes barm.
 Hon åter började sin lek med svärden,
 men nu af hjelten ledd och följd af hela världen.

Ånyo krigets bistra örnar ropa,
 och åter skenar tidens vilda spann.

En enda valplats stor är Europa,
 men hjälten kom och såg och segrar vann.
 En jättestrid — och alla fjettrar falla,
 och alla hjertans ~~lidrott är han,~~ som frälsat alla.

Och åter fridens väna palmer susa,
 och nya vårar sina blomster strö,
 och allt är lugnt; — men vilda vågor brusa
 kring verldseröfrarn, fjettrad på sin ö.
 Dock blef han fri också: till tiders tider
 han flyttat hem att bo hos sina invalider.

Men vill du veta, hur den sköldmö kallas,
 som i sin fejd så stolt sitt hufvud bar,
 och hennes hjelte, han, som ock var allas,
 han — mensklighetens kämpe — hvem han var?
 Välan — vi kalla henne fosterjorden;
 och hennes hjelte bär sin spira än i nordens.

Och Svea fruktar inga fler förluster,
 ty nya vapen skydda hennes tjäll,
 och nya lejon värja hennes kuster,
 och nya örnar bo på hennes fjell.
 Och åter fridens gyllne skördar mogna
 på hennes odalgrund, den åldriga, den troгна.

Till nordens bygder drogo nya Asar
 med nya anor ifrån söderns land,

att efterträda de förgångna Vasar
 i kungaborgen uppå Lögarns strand.
 Och åter sjöngo nya tiders skalder
 om Oden och hans ätt, om Vanadis och Balder.

Men Svea åter nya guldax plockar
 uppå en jord, af lyckans håfvor full.
 Dermed hon sira vill de silfverlockar,
 som grånat under hennes kronas gull.
 Ty Frey, hin gamle, råder öfver tiden,
 och norden än en gång har smakat Frodefriden.

Och forntidsrunan, missförstådd af mången,
 blef åter uppå skaldens läppar klar.
 Och i triumf den fosterländska sången
 till fjerrbelägna land ett budskap bar
 om fädrens hjeltevärf, om fädrens dygder,
 och om det hopp, som gror ännu i fädrens bygder.

Men verlden känner konungen på fjellen,
 och i hans skugga folken trygga bo;
 ty hög och vördnadsvärd i lefnadsqvällen
 den gamle sitter i olympisk ro
 och väger blixten än i sina händer,
 den blix, som tända kan, fastän ej mer den tänder.

O konung! Tidehvarfvets äldsta ära!
 med anor höga från heroers tid!

Se! andra tiders barn du låter skära
den säd, du sått i våra dalars frid.

Dock var det du, som dina krafter mätte
en gång, af seger krönt, med tidehvarfvets jätte.

Din ungdomsäras lysande bedrifter
besjöngo åskorna vid Austerlitz.
Hvad segrar sedan! Hvilka hjeltegrifter!
Gross-Beeren, Lübeck, Leipzig, Dennewitz!
Och härligast bland allt — du lagerkröner
på Gustaf Adolfs fält ännu en gång hans söner!

Likväl ej länge stridens yra störde
med ärans lockelser din andes ro.
Men nordens tvenne folk du sammanförde
till evig enhet, till evärdlig tro.
I gult och rödt ett enda norrsken flammar,
en krona sammanböjs från tvenne skilda stammar.

Hell silfverbrudgum! Se med ögon blida
och till ditt hjerta tryck din silfverbrud!
I ljuf förbidan står hon vid din sida,
som fordom klädd i vårens bröllopsskrud,
ungdomlig än, men pröfvad nu och mogen,
och kärleksfull som förr och evigt, evigt trogen.

Fast många vintrars nordanvind har dansat
med köld och hvirfvvelsnö i hennes spår,

har Maj likväl ännu en gång bekransat
 med nya blommor hennes gyllne hår,
 ty blida makter hennes hemgift hägnat,
 och himlens häfvor rikta i bröllopskronan regnat.

Omkring dig samlad står en barnaskara,
 som gälda vill i dag sin kärleksskuld.
 O må den slutna till ditt hjerta vara!
 O blif de evigt trogna evigt huld!
 Se, vår och ungdom räckt hvarandra handen
 att kärleksfullt begå din fest i nordanlanden!

De gamla löften denna dag förnyar:
 att troget hålla fast vid fädrens sed.
 Se! deras andar ifrån vårens skyar,
 der tyst de rida, skåda åter ned!
 Och glädjedruckna deras blickar dröja
 vid fädernas banér, som vi ånyo höja.

De höga andar våra själar lifva
 till forntidstrohet och fornmännamod.
 För fosterlandet vi med glädje gifva
 det varmaste af våra hjertans blod.
 Vid fädrens helga skuggor dyrt vi svärja,
 att land och kung, likt dem, och rätt och sanning värja.

Lef länge, konung! Döden dig ej hinner:
 ett namn, så konungsligt som ditt, ej dör.

Att grafvens makt dig icke öfvervinner,
 det sörjer minnet i sin kärlek för.
 Låt nya solar nya dagar båda:
 din ande hos ditt folk skall dock i sekler råda.

Välsigna, Gud! välsigna stat och kyrka!
 Beskär de unga slägter i vår bygd
 för statens välfärd deras fäders styrka,
 för hemmets trefnad deras mödrars dygd.
 Låt i ditt skydd, för split och irring trygga,
 nytt vett och gammal sed i endrägt sammanbygga!

Vårt fosterland, det heliga, det kära,
 en fristad blifve för allt sant och rätt!
 Bevara, Gud! dess prydnad och dess ära,
 dess dyre konung och dess kungaätt,
 hvars telningar, i ungdomshoppet rika,
 i visdom växe till att blifva fädren lika.

Gif goda år, o Gud! gif gods och gröda,
 gif ax och äring åt hvar andes flit!
 Välsigna dagakarlen och hans möda!
 Den sanning söker, visa vägen dit!
 Hvar helig drift, hvar ädel idrott skydda,
 och gjut din andes frid utöfver slott och hydda!

Den 13 Maj 1843.

www.libtool.com.cn

Vid

Jubelfesten i anledning af Sveriges och Norges femtioåriga förening.

Du Skandiens fria stam! din framtids bana
i dina häfder re'n betecknad är.

Hvad fädren endast kunnat dunkelt ana,
re'n verkliggjordt du i ditt sköte bär.

Din bästa kraft du icke mer vill tömma
i fruktlöst vunna brödrafejder ut.

Du lärt att älska nu och lärt att glömma:
Fridkullans sändning bar sin frukt till slut.

Vår sista brödratvist var knappt till ända,
när ifrån fjerran strand en hjelte kom
att med Guds hjälp det stora verk fullända,
som våra forne Carlar drömde om.

En fridens ängel, sänd till nordanlanden,
sig krigets son en krona gjorde värd;
men när han nordens spiror tog i handen,
han spände från sin höft det goda svärd.

Hur fredsoliven jemte lagern prydde,
ovanskligt friska, hjeltens silfverhår!
Hur fogsamt lejonen hans tjuskraft lydde,
der vid hans fot de lågo år från år.
Hur hög han satt i livvets aftontimma,
såg sina folk i endrägt sammanbo!
Såg nya stjernor öfver jorden glimma
och nya ax på nya tegar gro!

Vår framtids öden huru än vi blande,
hvad nya skiften vi till mötes gå,
än öfver norden hvila skall hans ande,
hans hjerta skall i våra hjertan slå.
Hvarthän vi gå, hans väg vi måste vandra;
hvad godt vi gjort, vi lydde blott hans lag:
när fridens fest vi fira med hvarandra,
som nu, vi fira ock hans högtidsdag.

Ack! Norges folk, räck oss den stolta handen
till evig tro vid vår guldbrylllopsfest!
Lyd hjertats röst och lyd den höge anden,
som ifrån stjernors rymd är nu vår gäst.
Det var hans lefnads mål, det var hans vilja,
det var det stora verket, som han ment:
att menskors våld och dårskap ej få skilja,
hvad från begynnelsen Gud sjelf förent.

Du tvekar ej. Du oss till mötes träder,
den samme broder du i urtid var.

Den storm af jubel, som i dag oss glæder,
från dina dalar får sitt återsvar.

Din hand till oss du öfver fjellen räcker
till trofast brödralag i nöd och lust,
och fosterländska böners ked sig sträcker
från Östersjöns till Vesterhafvets kust.

O hvilken framtid skall för oss ej dagas,
om hoppet oss ej sviker denna stund:
af enkla seder, som vår forna sagas,
af lagens kraft med frihet i förbund,
af måttans styrka, sjelfbeståndets ära,
af ädel täflan i allt sant och rätt,
af sjelfupoffring för vårt land, det kära,
och trogen kärlek till dess herskarätt!

Se Skandiens barn, hur glad din konung skådar
i dag den fröjd, som rycker hän hans folk!
Han väl förstår, hvad detta jubel bådard,
och sjelf han är dess eldigaste tolk.
Hur gerna nyss i grannens nöd och smärta
han brutit djerft för Skandiens rätt en lans!
Ty ej bland nordens folk det slår ett hjerta
mer högt och varmt och ridderligt än hans!

Behåll i enhet, Gud, hvad du förenat,
låt oss bestå för våra fäders dom!
Behåll i renhet, hvad du sjelf har renat,
vår fosterländska andes helgedom!

Låt dina bud bland dina folk bli lydda,
att det befästas må, vårt brödraband!
Välsigna furstens slott och bondens hydda,
och låt din helga Ande evigt skydda
vår kung, hans ätt, hans dubbla fosterland!

Den 4 November 1864.

www.libtool.com.cn

Gotland.

»Statt upp! Re'n lyfter solens gyllne svan
ur östervågor sina purpurvingar:
se! guldsprängd flyger böljans hvita man,
och vinden glädjeyr sin thyrsus svingar.
Den nya dagens Gud ur morgonskyn
i hafvets sköte sina rosor tömmer!
Det vaknar rodnande. — Men hvilken syn
Der borta ligger en najad och drömmar.

Hon sträcker hvita liljelemmar hän, — —
hur mjuk och skön hon slumrar öfver djupen!
Men vågen ömt omfamnar hennes knän,
vill der få dö, för evigt vilselupen.
Ja, aldrig vill den hitta hem igen,
i dessa nejder vill den evigt dröja,
bland de behag, som blygt hon gömmer än
uti sin gröna purpurstänkta slöja.

Förtjust såg henne hafvets gud en gång —
vid Sveas barm hon låg ännu den dagen —

han henne smekte med sin böljas sång,
 tills i hans öppna famn hon föll betagen.
 Hon ligger lycklig än och drömmer der,
 när dagen gryr, när nattens stjerna blänker;
 hon märker icke, att hon ensam är:
 på världen ej — hon på sin kärlek tänker.

Men guden ännu sina armar slår
 omkring den trogna, drömbetagna fången:
 den kära kedjan löses hvarje vår;
 när vintern kommer, är den sammangången.
 Men vår och vinter — lika huld ändå
 hon troget dröjer — hatar ej sin boja;
 hon ler som förr, när himmelen är blå,
 och räds ej mer, när vreda vindar stoja!»

Så qvad jag . . . gudar! Männ' jag drömde nyss?
 Hvem har min tafas dager så behandlat?
 Ah! Morgonsolen med en féisk kyss
 har väckt till lif, belyst, har allt förvandlat.
 Den sköna nymfen ser jag icke mer:
 hvart flydde hon? — Jag står och eftersinnar,
 då jag en ö ur vågen stiga ser
 med gröna fält, en stad med torn och tinnar.

Ja, sköna Gotland! det var dig jag såg,
 det var till hälften endast som jag drömde.
 Det var din bild, som för mitt öga låg;
 att du ej var som en af oss, jag glömde.

I bröst af sten du sluter in ditt hopp,
 men suckar efter lif som all naturen:
 och liksom fromma böner, stiga opp
 de gröna lunderna ur klippemuren.

Din tysta kärlek städs' du andas ut
 i blomsterdoft på vårligt ljufva marker:
 din djupa längtan ger sig luft till slut,
 när vinden suckar genom dina parker. — —
 Med stolthet trädde du i kämpars rad,
 ännu på sköldmöns pansar solen skiner.
 Du bröt dig bygd, du murade en stad —
 en härlig stad, — som fallit i ruiner.

Du höljer dig i dina minnens flor,
 befuktadt stundom af din smärtas tårar,
 men du en framtid har, hvarpå du tror,
 ett hopp, som ej, det forna likt, bedårar.
 Då ler ditt blida anlete som nu,
 du drager slöjan från din kind tillbaka.
 Säll den, som ler med tillförsigt som du!
 Sin styrka känner den, som lärt försaka.

Hur stolt och skön ännu uti din sorg!
 Hur vänlig dock och rörande tillika!
 Din makt har ramlat. Nu stå borg vid borg
 med sänkta hjessor, trötta kämpar lika.
 De skatter lik, hvaraf din jord är full,
 är den historia dina bragder pryda.

Den är begrafven, men den är af gull,
af runor märkt, som tidens barn ej tyda.

I stundens lumpna fröjder, flyn, o flyn!
Må minnet hafva frid i dessa trakter.
Det brustna templet spirar än mot skyn,
det än bebos af milda gudamakter.
Se, bågen remnat — o! nu störtar den!
Nej! redo är den, väntar blott på domen.
Men tiden nådig är: den sparar än
den plundrade, den nakna helgedomen.

Sankt Katharina!* Stolt mot seklers hot
ännu till skyn du dina bågar höjer,
och vin och murgrön kyssa än din fot:
din smärta pelarrad din härkomst röjer.
Der ångren förr i bitter andakt skalf,
försoningsfulla sol och måne skina,
och stjernan skådar genom brustet hvalf
ännu sin sköna, helga Katharina.

När solen sjunkit uti vestervåg,
och din arkad du öfver skuggor hvälfver,
och månen ser på dig, som förr han såg,
med denna blick, som utaf smärta skälfver;
hur bittert ljuft att i din pelargång
till lif igen de lätta skuggor mana:

* Den skönaste af kyrkoruinerna i Wisby.

i minnets fjerran höra nunnors sång,
i hjertats djup din orgels toner ana!

Men du är död och stum, som grafven är!
Skelettet än står kvar, men flydd är anden.
Hur annorlunda, när du såg en här
pilgrimer, komna ifrån Österlanden,
i andakt samlas under detta tak
med rika skänker, burna öfver hafven, —
med manlig idrott och med ädel smak! — —
Nu är den död, som du — hos dig begrafven.

Farväl, Sankt Karin! Ack, kanske ej mer
i konstens fallna verld jag ser din like!
Likväl — — hvad är det som mitt öga ser
i detta minnets underbara rike?
En krets af sköna syskon kring dig står,
omslingrade som du af rankor gröna — —
men nej — dig helgar jag mitt minnes tår:
du var den skönaste ibland de sköna.

Här dvaldes fordom — sagan så har sagt —
i guld och purpur hafvets herskarinna.
O Wisby! hvem har dig i gruset lagt?
Hvart går jag här att guld och purpur finna?
Hvad är den — dina tempels forna prakt
af brons och silfver under hvälfda bågen?
Hvad är din här och dina flottors makt?
En sagans dröm — en hägring blott på vågen.

O nej! På kumlet af hvad förr du var,
 du högre står än den, som intet varit.
 Med stolthet talar du om forna dar,
 om konst, som flytt, om kraft, som hädanfarit.
 Den vises lugn uppå din panna ler,
 när, efter dagar, ärorika, ljusa,
 du öfver dig ser samma sol gå ner,
 som öfver Agrigent och Syrakusa.

Den tid du minnes, då du täljde glad
 på reddan der väl hundra stolta segel,
 då lysande palatser rad vid rad
 betraktade sin bild i hafvets spegel.
 Till fjerran land din raska drake gick,
 som hafvet gingo dina tankar höga:
 du mätte Byzanz' skatter med din blick,
 Venedigs prakt såg afundsfritt ditt öga.

Fastän af borgarätt, du nog var skön
 och rik också på gods och glans och ära,
 ty jordens mäktige den fria mön
 med kungligt våld, med adligt svek begära.
 De älska ej den kraft, som myndig blef,
 den makt, som ingen furstespira stödjer,
 den frihet, som ej tarfvar kungabref,
 den idrott, som sin egen bana rödjer.

Den fria dygd, som har båd' svärd och plog,
 de älska icke, om de ock beundra.

De älska icke dock, de älska nog
allt skönt — att njuta, och allt rikt — att plundra.
Och så hon föll. Hon blef tyrannens slaf,
se'n först hon stupat blödande i gruset:
för rövvarns vimplar öppnas hennes haf,
för rövvarns trälar öppnas fadershuset.

Men tiden kommer med försoningen.
Se! bojan brister: bättre dagar stunda.
Det forna glömmes, allt blir godt igen;
men ack! ändock det blifver annorlunda.
Tillbaka sjunker hon till Sveas famn,
fri hafvets bölja nu kring henne rullar,
men ingen ankrar i den fria hamn,
och tornen ramla på de fria kullar.

Då lägger sköldmön svärd och brynja af
och bygger sig ett fredligt tjäll på stranden,
der trygg hon sitter vid ett stormigt haf
med fridens ax i segervana handen.
I flärdlös idrott trifs hon mer och mer,
hon saknar icke sina vapensalar,
när öfver gyllne skördar solen ler,
och alnshögt gräset gror i gömda dalar.

I hennes hjerta dygd och kärlek bo,
de gamla minnen troget der hon gömmer,
hon gömmer forna dagars kraft och tro,
och deras ära hon ej heller glömmes.

Ty vill man, fria mö, ännu en gång
dig lära österns glupska örnar mata,
så känner du af gammalt bojans tvång
och älskar nog — att kunna blodigt hata.

Du »Österhafvets öga», sköna ö!
Smaragd, som glänser i vår kungakrona!
Din vimpel än kan flyga öfver sjö;
hvad forntid bröt, kan framtid än försona.
Derute ligger du, en förpost lik,
af tappra armar full och fria sinnen:
den dag kan gry, då du är lika rik
på nya lagrar som på gamla minnen.

Den 19 Juni 1845.

www.libtool.com.cn

Skandinavien.

En högblå nordisk vinterhimmel ser
med köld uppå de fält, den bäddat ner
i snö att hvila ut för dar, som stunda,
men minnet älskar icke dvalans frid:
det smyger tyst tillbaka till den tid,
då allt var lif, då allt var annorlunda;
då vårens unga barm jungfruligt drog
de första suckarne i nordanskog,
då svanorna begynte sist att vandra;
då ombud möttes ifrån tvenne folk,
att låta kärlek tala utan tolk
ur hjertan klappande emot hvarandra;
då nordens framtid firade sin fest
och sådde ut den sköna säd som bäst,
uppå hvars grönska ingen vinter snögar;
då två nationer lågo barm vid barm
och sågo sönerna gå arm i arm,
förbund att svärja uppå fädrens högar. —

Det var ett fredsslut utan svek och harm!
 Det är ett minne, som gör själen varm,
 hvars like icke hvarje sekel föder:
 ett minne, evigt friskt, som är från år
 likt vintergrönan oförändradt står
 och under drifvan nya rankor slår
 kring Skandinavien, kring dess nord och söder.

Det sågs i forna dar en hög gestalt
 försvinna, skymta, irra öfverallt,
 men hennes anlet' ingen såg i Norden:
 hon bar en slöja, fläckad utaf blod,
 och hennes språk ej någon rätt förstod:
 hon tycktes fruktlöst söka frid på jorden.
 Hvarhelst hon kom, hon störde allas lust.
 Hvad gick hon sökande från kust till kust?
 Kanske sitt barn — Demeter lik i sagan?
 En gång för längese'n, berättas det,
 till hälften hon sitt anlet' blottas lät,
 men skydde det igen med gränslös klagan.
 Förtviflad se'n hon syntes mer än förr:
 nu var för henne stängd hvar hyddas dörr,
 och hennes jemmer intet hjerta rörde.
 Ett spöke var hon uti nattens ro,
 som alla sågo, ingen ville tro,
 men Nordens ljufva dvala dock hon störde.
 Så gick hon genom sekler — tills en gång
 vid Öresundet stämde upp en sång,
 som väckte genljud uti fjerran dalar.

Det var en underbar, en himmelsk klang,
 som på en gång från tusen läppar sprang:
 o, det är så som folkens hjerta talar!

www.libtool.com.cn

Hvad jubel vaknar på den lugna strand!
 Hvad löften vandra mellan hand och hand!
 Hvad eder vexlas mellan bror och broder!
 Men — hon, som nyss beslöjad, misskänd gick,
 har fält sitt dok och hennes klara blick
 bär inga spår af forna tårefloder:
 hur stolt hon nu sin höga hjessa bär!
 Igenkänd nu, hon sina barn är kär;
 hon har fått frid: hon Skandinavien är,
 vår ädla, sköna, evigt unga moder.

Hon har fått frid — ty hennes mål är klart,
 och väl hon ser den dagen stunda snart,
 som tidens tecken skall till fullo tyda.
 Se! Folken samlas nu vid hennes bröst;
 de lärt sig nu förstå sin moders röst,
 och hennes bud de lärt sig nu att lyda.
 Förtrollningen är löst. En högre hand
 har släckt det blinda hatets afgrundsbrand
 hos folk, som samma modersbröst förenat.
 Likväl — kanske den var af himlen sänd,
 den eld, som tycktes blott till ofärd tänd:
 ej blott den härjat — den har äfven renat.
 Nu Skandinavia, fri från seklers qual,
 begrundar stilla häfdens djupa tal

och vaknar mer och mer till full besinning.
 Hon finner, att hon nu det mål har nått,
 då i gemensam frid och frihet blott
 den lager groor, som nöfves hennes tinning.
 Hon finner nu, att denna dag är när,
 då kärast blifver hvad gemensamt är,
 gemensam ande är hvad mest förtjuser.
 Då samma flod i trenne grenar går,
 i trenne hjertan samma kärlek slår,
 i samma famntag mötas trenne Muser

Hvad säger jag? — Den dagen är ej när,
 nej, bröder, redan nu den inne är:
 ty allt hvad skönt det ena folket äger,
 det andra lärt sig fatta längese'n.
 Se! Heibergs gratier skalkas på vår scen,
 i svensk koturn oss tjusar Oehlschläger —
 och Fredmans sångmö sluter i sin famn
 med lust och lek det glada Köpenhamn.
 När sången klingar ifrån Sveas dalar,
 sin röst han höjer dubbelt stolt och säll:
 den vet att nu till samma folk den talar,
 som valdthornsljuden ifrån Norges fjäll,
 till samma folk, som Seelands näktergalar.

Hvar skall det sluta? Hvar är målet satt
 för folkens nya sträfvanden i tiden?
 Kanske det står i våra häfders natt?
 Kanske är Skandinaviens dag förliden?

Så frågar någon, uppskrämd ur sin ro:
med död i hjertat, ser han kring sig döden;
men ungdomen det gifvet är att tro
en högre makt, som leder folkens öden.
Hvad deras ande i sin oro vill,
derpå att svara hör en framtid till.
Vi lyda blott, vi profetere icke!
Vi lyda vinken af en inre makt,
som tidens lösen i vårt hjerta lagt,
och med förtröstans mod framåt vi blicke.

Har man ej sagt, att denna tid är kall,
att menskligheten lutar till sitt fall,
att den det eviga för stunden glömmer?
Den klagan, broder, hör förutan harm!
Om denna tidens köld den säkrast dömmar,
som känner lågan i sin egen barm!
Nej, broder! Blida makter vaka öfver
din framtids vagga, som din forntids graf.
Ej flydda tiders ära du behöfver,
nej, vinn din ära sjelf som skandinav!
Snart, snart det spörjas skall till fjerran länder,
att norden värjes af ett starkt förbund,
hvars frihet tusen sinom tusen händer
beväpna kan på nordens skilda stränder
från Nordlands-fjordarne till Öresund.

1844.

www.libtool.com.cn

Till de danska studenterna på Gamla Upsala högar.

Välkomna hit, pilgrimer ifrån söder!
I resenärer öfver land och haf!
Här läggen vandringsstafven ned, I bröder,
I träden här på edra fäders graf.
Vid Skandinaviens hjerta här I hvilen:
det slår för er! Välan! Så hvilen ut.
I edra tankar sekler genomilen!
Ett sekel gömmes här i hvar minut.

I högens dunkla krypta blicken neder
och manen fädrens skuggor fram ur den.
I Danas söner! Oden helsar eder,
han känner ättlingarne väl igen.
Hvart tiden än sin dunkla kosa vänder,
oss, stamförvandter, ej den skiljer mer,
ty minnet vittnar att vi äro fränder,
och tungomålet, bröder, röjer er!

De gråa minnen sina hjessor gömma
 i gröna slöjan af en nordisk vår.
 Hur härligt! Skyarne om kärlek drömma,
 och skogen sänkt i milda tankar står.
 Naturen breder ut sin famn och sluter
 intill sitt hjerta menniskor och Gud,
 och jorden längtansfulla suckar gjuter
 fullmogen, fruktsam, lik en nyvigd brud.

O bröder! Skåden ut kring Asaslätten:
 här höllos fordomdags allshärjarting!
 Och telningar utaf den gamla ätten
 stå än kring Odens hög i trofast ring.
 Här vilja vi en härlig vårfest fira
 med mjöd och manligt glam på fädrens sätt,
 och stolta träda under Odens spira
 som rätte söner af hans hjelteätt.

Låt dryckeshornet gå med lust och gamman
 från mun till mun uti vårt brödralag!
 O, må vi, bröder, evigt hålla samman
 i väl och ve, liksom vi gjort i dag!
 En skål, du gamla Skandia, för din ära!
 Skål för ditt hopp, du minnesrika nord!
 Må dina häfder framgent vittne bära
 om manligt dåd, ej blott om manligt ord.

I främlingar, som främlingar ej ären,
 en skål för er, en broderlig och glad!

Från oss, från Odens bygd ett buskap bären
hem till er gröna ö, till Axelstad.

När dit I länden, helsen hem och sägen,
att fränders dörrar alltid öppna stå,
och att till vänners hydda kort är vägen,
men till hans hjerta kortare ändå.

Dernäst en skål för er, I kära gäster
från brödrakretsen uti Lundagård! —
På oss sitt öga fosterlandet fäster;
må vi belöna väl dess ömma vård!
Må vi allt framgent i den tid som stundar
förnya dessa dagars brödraband!
När näktergalen slår i edra lundar,
skall trasten svara ifrån Fyris strand!

Till slut — en skål för friheten i Norden,
för Nordens odling och för Nordens sång!
Enhvar af oss, som älskar fosterjorden,
han älskar Skandien på samma gång.
Ej ödet mer skall från hvarandra rycka
de folk, som sammanhört från fordomtid, — —
en skål, I bröder, för gemensam lycka,
gemensam idrott och gemensam frid!

Den 6 Juni 1843.

www.libtool.com.cn
Helsning till Norge från de hemmavarande.

Vid studenttåget 1852.

Från Skandiens andra systerstrand
 till er sin helsning edra bröder sända.
 Vi få ej alla trycka eders hand,
 till eders kust vi få ej alla lända,
 men alla hafva vi likväl ett ord
 att öfver fjellarne till eders ropa,
 det ordet lyder: hålla vi tillhoppa,
 så är den stark och trygg, vår fosterjord.
 När tidens storm skall våra bygder hota,
 om vi då låga af gemensamt nit,
 från våra fjellar af granit
 skall våldet falla oss till fota!

Hur lycklig är du, Norges ädla stam!
 Med borgardygd du går till ära fram, —
 hur trygg du på din frihets klippgrund sitter
 och ser med ömkan på Europas skam,
 dess trälars frihetsprål och vapenglitter!
 Din är en annan lycka, fria folk,
 än den, som flyger bort, när den är njuten,
 du bättre vapen har än svärd och dolk,

du är en bättre äras tolk
än den som härjar, bländar för minuten.
Din lycka du på allas frihet byggt:
den vara skall så länge denna varar!
Ditt vapen är det ord, som, aldrig skyggt,
hvad rätt, hvad sant, hvad ädelt är, förklarar;
din ära är det mannamod, som tryggt
hvad det förvärfv också försvarar.
Så kan du sitta lugn i stormens stund
uppå din gamla odalgrund.

Vi älska denna fria kraft i dig,
som, herre sjelf, sjelf bär sin börda,
som bryter bygd och rödjer stig,
med egen flit vill egna tegar skörda;
som bygger bo på hälleberg,
i frihets alpluft dricker merg
och vet att andras frihet vörda.

Vi älska denna enkla dygd,
hvars handling öppen är som dagen,
som vet sin rätt i lagens skygd,
och vet sin pligt i kraft af lagen.
Allt godt och ädelt, som är ditt,
din sjelfbestämde lag — din lyckas moder —
allt hvad hos dig är sant och fritt —
vi älska det med kärlek af en broder.
Men hvar och en som annat sagt
har svek emellan bröder lagt;
att gäcka sådant svek behöfs — hur litet:

blott själen själ till mötes går;
 som nattens spöke flyr det gamla splitet,
 blott kärleks solsken öfver hjertat står.
 Förjagas skall de forna minnens smärta,
 förskingras hvarje framtids hot,
 om blott du öppna vill ditt hjerta
 och gå med det vårt hjerta mot.
 Hvad för ditt väl din broder känner,
 han i sitt bröst ej gömma kan.
 Dock många ord ej höfvas männer:
 se här vår hand! Ha vi förstått hvarann?

Och ha vi det — ha vi förstått hvarandra,
 på lif och död är vårt förbund
 att såsom bröder samman vandra
 i glädjens och i sorgens stund.
 Hvad, i sin stränghet huld, naturen menat,
 som sjelf åt oss vår arfjord skiftat har,
 och hvad försynen, som i nåd förenat
 på samma hufvud våra kronors par,
 o må vi denna stora mening fatta,
 som nordens framtid innebär:
 näst egen välfärd intet högre skatta
 än den, som oss gemensam är.
 Så låt oss våra böner blanda,
 att Gud beskydda må med samma hand
 och fylla upp med samma anda
 så vårt som edert fosterland!

www.libtool.com.cn

Prolog.

Vid studentkonserterna för Danmark under kriget 1864.

Ur nödens djup här i din helgedom,
 o härars Gud! vår bön till dig vi sände;
 o var oss nådig, blif oss åter from
 i våra bröders, ack, i vårt elände!
 Ser du ej mer till den, som är beträngd,
 ej mer till dem, som ärligt kämpat hafva?
 Vill du dem krossa under mödors mängd,
 dem under fosterlandets grus begrafva,
 från jorden plåna ut i tidens längd?

Och dock, de stodo ju i stridens fador
 så lugnt, så trotsigt, som blott hjeltar stå:
 sin Dannebrog, fast skjuten re'n i trasor,
 den tappra flock ej öfvergaf ändå!
 Af fiendernas massor tätt omsluten
 med eftertryck hvart hugg han gaf igen:
 hvad blef den tappres lön? Att blodbegjuten
 till föga falla för ogeringsmän.
 Är det den lön, som väntar hjeltemodet,
 som fosterlandet åt sin kämpe spar?

Den frukt, som växer ur det spilda blodet,
 den hjälp, som Gud de sina tillsagt har?
 Allt detta, Sveas folk, du måste skåda,
 men hämnens läskdryck du ej smaka får.
 Ditt hjertas harm du icke får förråda;
 göm vredens ljungeld, göm din ömkans tår!
 Ty annars hämnarn kommer — han från söder,
 den ridderlige i sin äras höjd,
 att njuta här som nyss hos våra bröder
 granatbedrifterns lätta segerfröjd.
 Ty fruktansvärd, ett lejon släppt ur buren,
 mot hela världen nu han rasa skall.
 Hvad är för honom hela Skandiens fall?
 Sitt krig han sträcker ju till all naturen:
 ej barn och qvinnor blott — nej, sjelfva djuren
 förgås ju i hans styrkas öfversvall.

Ett sätt att hjälpa är oss dock förunnadt,
 om hvarje annat oss förvägradt är,
 den hjälp, som Gud oss såsom pligt förkunnat,
 att lindra nöden, der som mest den tär,
 vår tröst att ge åt den, som bittrast lider,
 åt den, som svagast vacklar, ge vår arm,
 och balsam bringa, der det djupast svider — —
 i faderlösas och i enkors barm!
 O glöm ej hennes, glöm ej enkans öde,
 som spar sitt lif åt dem hon lifvet gaf,
 men tänker dock med afund på den döde,
 hvars nød med honom sjönk i samma graf.

Den arma lefva måste, döden bådard
 för hennes tysta sorger ingen tröst,
 ty sammanvuxet är med tusen trådar
 vid dessa späda hennes eget bröst.
 Hon dem ej lemna får: i nöd och vaka
 hon vanka skall kring deras hufvudgård;
 hon fångslad är — och får ej bojan skaka —
 om än hon har ett hem vid hemmets härd.
 Hvar svalkas hon i sina heta tårar?
 Hur tröstas hon af ärans stolta tal?
 Hvad akta världens ärelystna dårar
 en enkas jemmer och en moders qual?

För ett år sedan! Då hur ymnigt strödde
 sitt rika guldregn vårens blida sol!
 Än lagens kraft nationens frihet stödde,
 än Fredrik satt på Danmarks kungastol.
 Väl hördes hotets åska — men i fjerran —
 en modig mans uppmärksamhet ej värd,
 det lilla Danmarks lif stod än till Herran,
 till folkets rätt och kungens goda svärd.
 Och nu, hur mörkt, hur allt är annorlunda!
 Hvem aktar nu på vårens milda prakt
 i skuggan af de onda dar, som stunda,
 de blodiga, som man tillryggalagt?
 På frodig äng nyss muntra hjordar dröjde,
 från fridlyst boning fridfull röken steg,
 af lagen trygg än åkermannen plöjde
 och sådde väntansfull sin ärfda teg.

Men nu har röfvarn dessa hjordar mördat.
 Nu stiger mordbrandsrök från plundradt bo,
 och skördemannen sjelf har döden skördat;
 hans barn, nyss blomstrand, i hemmets ro,
 dödsbleka irra nu på ödslig mo.
 Det blef det bistra slutet på idyllen:
 den taflan kunde, ack, förvandlas så!
 I segrare, dess ramar nu förgyllen
 med eder örn och andra rofdjur på!

Hur långt skall våldet sina bragder sträcka?
 Hur högt skall svalla än dess öfvermod?
 Förmår den ej de dufna folken väcka, —
 den röst, som ropar högt ur Abels blod?
 Skall Odens stam i veklig fredsdröm somna
 på lagrar, vissna snart se'n hedenhös,
 skall den i Tysklands jernomfamning domna
 till namnlös vanfrejd, trälldom ärelös?
 Skall den som en man ej till slut sig resa,
 föraktfullt skaka tilltänkt boja af,
 i röfvarns hjertblod tvätta bort sin nesa
 och bjuda här objuden gäst en graf?
 Hur strålande han randas skall, den dagen,
 som skall bevittna folkförtryckarns fall!
 Hur han skall häpna, nyss af blindhet slagen,
 när, stark som stormen, hämnarn komma skall,
 med vredens tunga mörker på sin panna,
 med straffets snabba ljungeld i sin hand,
 må då — — dock här jag icke får förbanna

invid Försonarns helga altarrand.
Välsigna får jag — och jag vill välsigna
det folk, som kämpar för sin frihet än,
som kunnat under pligtens börda digna,
men icke kunnat kasta af sig den.
Jag vet ej, hvart dess öden leda skola,
men väl jag vet, hvad hjeltars styrka tål,
och vet, att månget folk ur nödens skola
förtviflans väg har gått till segerns mål.
Jag vet, att aldrig än försynen svikit
det folk, hur litet, som ej sjelf sig svek!
att det, när det för våldet aldrig vikit,
den dag upplefva fått, då våldet vek.
Så skydde Gud, o Danmarks folk, din ära,
din frihet, värnad så af hjeltars dygd!
Dig skola sena åldrar vittne bära
om hvad du stridt och lidit för din bygd.
Välsignelse skall himlen låta regna
uppå det land, som du försvarat så,
han skall med alla goda makter hägna,
skall oförtröttad, evig kärlek egna
de sköna öarne i bölja blå!

www.libtool.com.cn

Vid

Filosofie magister-promotionen 1842.

Har du betraktat än din lefnads vågor?
Har du försökt att mäta deras djup?
Har du förstått, hvad stormens fåglar sjungit,
hvad fridens lärkor qvittrat öfver dem?
Välän! Du hunnit här en hvilopunkt,
der du får se dig om en stund, o broder!
att skönja, hvad du var och hvad du är.
En tid det gifves i hvar menskoålder
af ljuf och helig frid, då lifvet går
och svärmar lik en ungdomslycklig brud
med kärleks röda rosor vid sin barm
och oskulds hvita liljor kring sin panna,
då hvarje dag är barn utaf en vår,
lik den derute nu i blomning står.

Hur lycklig den, som lifvets vårfest firar!
Vi veta det, som nyss i vårens lundar
ha plockat löfverk och ha andats doft.
Bakom oss ligga de, men dock så nära,
att än vi höra deras kronor susa

och än förnimma deras sångers ljud,
 då här, på sånggudinnors helga berg,
 vi fira lefnadens midsommarhögtid.
 Har då vår ungdomsvår förblommat redan?
 Har re'n dess gudom lemnat oss och gått
 att trycka yngre släkter i sin famn?
 Det gifs en ungdom, hvilkens rika blomma
 ej mannaålderns middagsqvalm förbleker,
 och ålderdomens frost ej biter på.
 Uti dess tjenst i dag vi vigas in,
 det evigt ungas, det i går, i dag,
 i alla tider lika älskansvärdas.
 Det heter sanning, kallas äfven skönhet,
 och är ett sken utaf det helga ljus,
 som strålar kring den onämnbares panna.
 För detta högsta våra hjessor nu
 vi sänka ned att vigas till dess prester,
 ty prester äro vi, fastän vi stå
 i helgedomen vid ett särskildt altar.
 Den rena offereld, som brinner der,
 må den ej slockna under våra händer!

Till denna tjenst vi vigas, här, just här
 i svenska häfdens sköna Panteon,
 der forntid ljudar under tempelhvalfven,
 der seklers minnen sina skatter samlat,
 der hvarje steg du tager kallar upp
 ett återljud ur höga fäders grafvar,
 der deras andar genom hvalfven sväfva

och blicka ned på oss i denna stund.
 Se kring dig! Der är Gustaf Vasas kor!
 Till höger, venster våra hjeltar hvila!
 Nyss har du trampat uppå Rudbecks graf,
 nyss böjt ditt hufvud för Linnæi urna.
 O fäder! fäder! sträcken edra händer,
 de himmelskt heliga, från höjden ned,
 välsignande det slägte, som med andakt
 i dag vallfärdat har till edra grifter
 med dyra löftens tyngd på unga skuldror!
 Här stå vi redo till att lefva, dö
 för all gudomlig rätt, som snillet alstrat
 och häfden ammat upp igenom sekler,
 för allt det sanna, som förnuftet vet,
 för allt det heliga, som tron tillbeder,
 för vett och odling, dygd och redlighet,
 för fosterjordens ära, vår och eder! — — —
 Åt detta allt vi svärja här en trohet,
 som tidens vindkast icke böja skall
 och dagens åskor ej förfära skola!
 Se! tusen blickar hvila uppå oss:
 ej vittnen fattas för den helga eden.
 Men gömmer sig en feg uti vår krets,
 en lögnare, må lagern blekna då
 af harm att röra vid förrädarns tinning.

Ett kall oss bidar utaf heligt ansvar!
 Hvad i sitt dunkla sköt' vår framtid bär,
 ej menskors blick kan förutse — men ett

vi vete dock: det heliga ej faller.
 Låt stormen härja uti gudens lundar,
 låt tidens vilda vågor svälla upp
 att dränka skörden på Guds helga åkrar;
 låt jordens barn, Titaners råa slägte,
 Guds himmel hota med ett nesligt fall —
 till slut det Herren är som segra skall.
 Men icke mer sin vredes blixtnad slungar
 på de förmätne från sin himmel ned.
 Hans ljungeld hvilar i hans trognas själar:
 åt dem han anförtrott att vårda den.
 Men sjelf på helighetens berg han sitter
 och täljer strider, dem de trogne strida,
 och räknar segrar, som med blod de köpa,
 och lönar kämpens tro, när in han går
 från dagens möda i sin Herres hyddor. — —
 O bröder! är det ej till dessa strider,
 till Herrens strider, som vi väpnat oss?
 Har Gud ej räknat äfven våra leder,
 ej skådat in också i våra bröst?
 Ransakat dessa hjertan? Förutsett,
 om seger stundar eller nederlag?
 Han har det! Gud har sett oss! Lagerkrönte!
 O rädens lögnen! — Gud har räknat eder!

Med helig bäfvan då vår skara skrider
 att löften gifva vid din altarrund,
 du höga vishet, som från tiders tider
 din dyrkan byggt på hällebergets grund.

Gestalt du vexla kan, men ej förnekar
i sekler sig din makt: din stämmas då
är den, som brusar i Dodonas ekar,
din röst i ~~cedrarnes på Libanon.~~
Du är den makt, som, gömd i världens öden,
dock skref ditt namn på hvarje häfdens blad,
den makt, för hvilken hjälten mötte döden
och i sin död om dygd och ära qvad.
Du är det heliga, som skalden anar,
när harpans strängar skälfva utaf ljud,
hvars spridda toner efterverlden spanar
och tror det hela diktadt af en gud.
Din är den kraft, som grekens vise rönte,
då lugn han tömde dödens bittra dryck,
den kraft, som hvarje ädel sträfvan krönte,
all frihet stödde, löste allt förtryck!
Du helga makt, som så i minnets trådar
förmått att virka in det rika gull,
hvars glans för hvarje häfdens skymning bådär
en morgon, evigt af förkofran full, —
dig himmelska! vi känna och tillbedja:
du är ej mer för oss ett ödets bud,
en dunkel medelpunkt i tingens kedja: —
du är för oss en lefvande, vår Gud!
Dock ha vi forskat uti hednaskrifter,
der forntids vise teckna sökt ditt namn,
och vi ha lyssnat uppå fädrens grifter
till Valas qväden uti nattens famn. —
Så ha de sökt dig, Herre! dina trogna —

nu samlas skaran åter i ditt hus:
den fann, att ingen odlings frukter mogna,
om de ej värmas af den Högstes ljus.
Den fann, att hvarje eld, som brann, förbrinner,
om den från höjden ej sitt ursprung bär.
Den fann, att hvarje våg, som rann, förrinner,
om ej dess källa evighetens är.
Och så, o Fader! låt ditt anlet skina
utöfver oss med himmelskt välbehag! —
Välsigna oss, och låt oss som de dina
få lefva, strida, lida — dö en dag!

www.libtool.com.cn

Till de unga.

Med bröst och panna utaf hamradt stål,
med andens skarpa klinga vid din sida,
gack ut att kämpa för ett högre mål,
om mod du har för detta mål att strida!
Om du har sanning, så haf tillförsigt;
om inre frid du har, gack trygg din bana.
För ljuset offra dig: det är din pligt,
om du en gång har svurit ljusets fana.

En hvar sin bana har, det säges så:
en hvar sin tro, en hvar sitt mål att hinna.
Högt öfver alla står ett mål ändå,
för hvilket alla hjertan måste brinna.
Det heter sanning: var de vises tröst
mot våld och väld uti förtryckets tider.
Det heter sanning: var den gudaröst,
som ledde härarne i ljusets strider.

Liksom ett guldstreck det på djupet går
igenom tidens schakter oafbrutet:

det är den puls, som uti tingen slår,
 det är i allt begynnelsen och slutet.
 Men lögnens makt — den är till döden dömd:
 sin egen död den bleka lögnen föder;
 när sanningen, om ock som gnista gömd
 på hjertats djup, evinnerligen glöder.

En sol kan sjunka och med den ditt hopp,
 när mörker synes öfver verlden råda.
 Men nya solar städse rinna opp
 ur andens haf att nya dagar båda.
 Den sol, som sjunkit, ej för evigt flytt.
 Hon badar blott i andens friska vågor,
 och dubbelt skön hon stiger upp på nytt
 att kyssa verlden varm med sina lågor.

Och då är mörkrets blinda välde slut,
 och fasans makter sjelfva då förskräckas.
 Och seklers dvala bryts i en minut,
 och ljusets alla blida genier väckas.
 Men våldet löses som en pinsam dröm,
 och lögnen skingras som en morgondimma:
 det sanna speglar sig i tidens ström,
 och evigheter i dess vågor simma.

Men vill du, trött af nattens nöd och köld,
 delaktig varda af den dag som randas,
 så rista sanning då uppå din sköld,
 låt sanning blifva då den luft du andas.

Men denna sannings enda stöd är mod,
ty än gå mörkrets makter kring och truga.
Och om ej mer de öppet dricka blod,
Vampyrer lika, de det hemligt suga.

Framåt! den unga tidens lösen är;
hvad stilla står, förmultna skall och ramlä.
Men allt, som lifvets frö inom sig bär,
till nya former bildar om de gamla.
I tidens rörelser går anden först,
och inga massor äro honom tunga;
af allt det stora lifvets makt är störst,
af allt det gamla äldst det evigt unga.

Väl sammanlägger tiden år på år,
och döden föder vinter efter vinter.
Men lifvet åter lockar vår på vår
ur sina evigt rika labyrinter.
Till intet slägte efter slägte går,
men andens lif af inga dödar störes:
hans väsen är, att han ej stilla står,
hans evigt lika, att han evigt röres.

Ett nyfödt år ur tidens sköte gått:
det har sin vår — men, ack! sin vinter äfven.
I ljusets blida makter! manen godt,
och kring den spädes vagga vänligt sväfven!
Ty leden I den unga vandrarns fjät,
då blir väl höst, men äfven frukt på jorden,

och vinter kommer, men ej köld för det,
när tankens sol skall lysa öfver nordnen.

Framåt! du Sveas ungdom, det är dig,
det är just dig som lystringsordet gäller.
Till dig ditt Sveas framtid vänder sig
och efter dig sitt horoskop det ställer.
Hvad skall du göra? frågar du. Välan:
ett lif du lefver, men du har ett annat.
Blif ung på nytt, men blif tillika man,
om ej ännu ditt hjertas slag ha stannat.

Du lefver blott för dagens små bestyr,
för dagens nytta och för dagens nöjen.
Men icke sanning hvarje handling styr,
och icke skönhet bor i alla löjen.
Du tror, att tiden går ändå sin gång,
och ger blott akt på tecknen, som den gifver,
men glömmet, att den lärotid blir lång,
som blott ett evigt lyssnande förblifver.

Jag känner dig, står midt uti din krets,
och vet att du är god, men svag tillika. —
När tidens hane gal, är du tillreds
att odlingens och tankens sak ej svika?
Din egen vill du vara: väl, så tänk!
Och väg ditt vetande i egna händer,
ty hvad ännu du vet, är blott en skänk
af tankens segervinst i andra länder.

Det är ej värdigt dig, ej Göters ätt,
att, som en liflös länk uti det hela,
på afstånd se en strid för tankens rätt,
men sedan vilja segrens byte dela.

Det folk, som kämpat har, blott det är fritt,
den tanke blott, som tänkt sig sjelf, är mogen.
Hvad du ej sjelf förvärfvat, är ej ditt:
en lånad rikedom blir aldrig trogen.

»Men otro följer uti tankens fjät,
och menskligt vett de himmelska bedröfvar»:
så menar du, men huru vet du det,
som denna tankes stigar aldrig pröfvar?
Nog af! du gräfver på din egen graf,
om ur dig sjelf du ej vill lifvet kalla,
och växer upp att blifva allas slaf,
om du ej dela striden vill med alla.

Nyåret 1844.

www.libtool.com.cn

Vid

invigningen af Tegnér's minnesvård
vid Kyrkerud.

Här stod hans vagga: här för första gången
han slog sitt öga upp för dagens ljus.
Här lekte fursten i den svenska sången
sin barndomslek; här stod hans faders hus;
här såg han första gången solen stråla
vid skogens bryn liksom en sköld af gull,
för första gången vinternatten måla
sin blåa duk med gyllne rosor full.

Här nordens skönhet i hans första vårar
för honom sjöng med sommarvindens röst
och väckte upp han första känslas tårar —
den första kärleken i barnets bröst.
Här var det, som han hörde elfven brusa
och vattenfallet ryta i sitt språng,
och nattens vind i djupa skogen susa:
här var hans »Hembygd», som oss skall förtjusa,
så länge än den lefver i hans sång.

På dessa berg, der djupt i sina kamrar
 den svenska malmens jätte slumrar än,
 tills väckt af dånet utaf tusen hamrar,
 pånyttfödd, smidig, han står upp igen —
 på dessa berg, i dessa lugna dalar,
 der jordens urkraft böjs af menskans hand,
 här vaknade hans snilles näktergalar
 att sjunga sången om »Jernbärrland».

Här var hans löfsal: der hans ättekulle
 med forntidsminnet i sin urna gömdt:
 här var den nejd, der bo han bygga skulle,
 om allt fullbordats hvad den unge drömt.
 Här såg han sagans första stjernor brinna,
 såg Tor med hammaren i trollens spår,
 såg Ossians hjeltar skymta och försvinna —
 men högt på fjellen såg han sin hjeltinna
 »med stjernekrönan omkring guldgult hår».

Här flög ur bo't hans unga hjertas dufva —
 hans första kärlek — kuttrade och brann.
 Hur sjöng han ej sin fröjd i toner ljufva,
 när uppå vänlig strand sin ros han fann!
 Hon stod der daggfrisk, rodnande i skogen,
 en bland de skönsta nordens sommar gaf:
 det är densamma, som, till döden trogen,
 står dränkt i tårar nu invid hans graf.

Här såg han livets skönsta blomster smycka
 hans ungdoms vår, på fägring rik och saft:

ur dem han sög sin ungdoms blida lycka,
ur dem han sög sin mandoms stolta kraft.
Här trygg och fri han växte upp bland bergen
till barnslig fromhet, manlig tillförsigt:
af sjön och skogen lånade han färgen,
af fjellens djupa stålgrund musten, mergen,
af malmen klangen i sin svenska dikt.

Ett annat tjäll åt sig han ville bygga,
han andas ville andra lundars doft,
som nu med sänkta kronor öfverskygga
i fjerran dal den hädangångnes soft.
Men våra bygder voro skalden kära:
här mången diktens immortell han bröt;
ty här hans sång, det svenska namnets ära,
bland dessa fjellar står sitt ursprung nära:
här källan är, hvarur dess ådra flöt.

Den 13 Nov. 1847.

www.libtool.com.cn

Till professor J. Sellén.

Skall Roma falla? Skall Capitolium
ånyo renas efter barbarers fjät?

Är Numas sköld, den ödesdigra,
stulen ur skyddande gudens tempel?

Ej längesedan klagade Roma så,
det nya Roma, när i dess leder främst
en trogen son, en ädel kämpe
stupade, höljd af sin äras lagrar.

Falangen svigtar, sårad är örnen väl;
dock hjeltens ande icke med hjelten dör.

Än har ej hoppet flytt: men hvilken
ärfver hans mod och hans skarpa klinga?

Då steg en kämpe fram ur den fallnes led
i enkel rustning, vapen af flärdlös kraft.

Han tog den fallnes svärd — ty ingen
bättre förstod att dess blixtar styra.

Ej känd af mången, vördad utaf de få,
sitt guld, ej ytans, bar han i själens djup.

Ej malmens ådra annorlunda
gömmer sin skatt i hans hemlands klippor.

Välan! till seger väpna dig, kämpe god!
Din post är farlig: hvila ditt svärd ej får:
närhelst Sarmaten klubban svänger,
ditt är det bröst, som han först skall söka.

Ty just vid sjelfva källan du håller vakt,
der seklers bildning druckit sin modersmjölk;
du vaktar vid den rot, ur hvilken
odlingens världsträd sin näring suger.

Der sitter mången under dess rika hvalf
och i dess svalka hackar på trädets rot,
ty ack! den gammal är, och svårt är
följa dess trådar i minnets schakter.

Ditt kall, hur högt! En stor, en försvunnen tid
sin bildnings talan lägger uti din hand,
uti din hand en framtid lägger
lynnet och andan utaf sin odling.

Hos dig två verldar mötas i samma punkt,
du håller vägen mellan två tidehvarf.

Dig tillhör att med forntids nyckel
öppna en skymmande framtids portar.

Hvad forntid säger, spanar ditt öga klart
i romarhäfdens digra Sibyllas-bok;
 hvad framtid vill, i grå konturer
sväfvat som aning för unga ögon.

Försona båda! Må i din lärosal
det unga vänjas vörda det gamlas rätt.
 Må der det ungas töckenutkast
sankas till bilder af klassisk fasthet.

Må fosterlandet blifva din lärosal,
det land, der fordom, stödd på en klassisk grund,
 en hög senat, med romersk ande,
ledde en häpnande verldsdelns öden.

En lärobok ej finnes för statens män
af högre syftning, djupare innehåll,
 än den, hvars eldskrift romarhäfdens
ristat för sekler på minnets taflor.

Så genom världen rösten af Cicero
från tusenåra rostra förnimmes än.
 Och än till Thules fria stammar
sträcker sitt välde den förste Cæsar.

Re'n imperatorn slumrar i seklers mull;
men du, prokonsuln lik, i Svioners bygd
 åt Romas örnar än bereder
odlingens, vettets och minnets segrar.

Ditt lif är strid, men striden har sin triumf,
och segrarns möda eger sitt Tusculum,

der än Venusias svan han skådar
lyftande vingen mot sångens himmel.

Der än han hörer Mantuas näktergal
ur lagerlunden himmelska toner slå.

Der Nasos tårbestänkta luta
klingar elegiskt från fjerran stränder.

På afstånd der förnimmer han dagens gny:
hvar vind, som susar, hviskar om qvällens frid,
och minnets rika stjernehimmel
strålande molnfri hans öga möter.

Och der en morgon, svalkad af nyfäld dagg,
kring grånad tinning känna han skall en gång
medborgarkronan, eklöfskransen,
bunden med kärlek af unga händer.

1841.

www.libtool.com.cn

Till Fogelberg.

I sommardagens qvalm en gång
sig höjde glad en eldig sång
på gamla Fyris strand.
Der ljud ett jubel: han är här!
den man, för svenska hjertan kär,
som fosterjordens ära bär
långt öfver haf och land.

Från verdens rika hufvudstad
han kommer trofast, kommer glad
tillbaks till fattig nord.
Han fädrens land vill se igen,
det land, der minnet ristar än
på hälleberg hos svenske män
som förr sin kärleks ord.

Ej Svea har sin son förglömt:
det hälleberg, hans minne gömt,
är hennes trogna bröst.
Från honom skild af ödets lag,
hon räknar dock hans mejsels slag,

och så hon hemtar dag från dag
en ensam moders tröst.

Men när hon så hans rykte ser
likt stjernan stiga mer och mer
på ärans himmel opp,
i hjertats djup hon glädes då
med honom att till äran gå
och att med honom dela få
odödlighetens hopp.

Dock! äran jag ej nämna vill:
det är, hvad verlden lägger till
det fria snillets värf.

Ej jordiskt bländverk störa får
den man, som i en evig vår
ibland Olympens gudar går
i blygsam kärlek djerf.

Dig, store mästare, som skref
på marmorhäll ditt mästarbref,
dig höfs det gamla Rom.
Der fordom kring de helga rum,
S:t Peter, Capitolium,
en verld nu samlas, ödmjuk, stum,
kring konstens helgedom.

Sublimt ännu uti sitt fall
sin spira än det sträcka skall

högt öfver tidens grus.
 Den dödlige, som skåda får
 det härliga, der Tibern går,
 med andakt upp sitt öga slår
 mot evighetens ljus.

Så gjorde du. Ur klippans sköt
 du himmelska gestalter bröt
 med konst beundransvärd.
 Ditt fosterland med fröjd förnam,
 hur nordens ädla gudastam
 sprang lefvande ur marmorn fram
 med brynja och med svärd.

En ungdomsskara, led vid led,
 kring dig har slutit här sin ked — —
 du skall dem nog förstå!
 Hvad deras hyllning innebär,
 ditt eget hjerta nog dig lär:
 den lika fri som ärlig är — —
 du skall den ej försmå!

Och väl är du vår kärlek värd,
 ty du är stor förutan flärd
 och svensk till hug och mod.
 Thy räcke vi dig trofast hand:
 haf tack, att du på fjerran strand
 ej glömt ditt gamla fosterland,
 du mästare så god!

1845.

www.libtool.com.cn

Till C. W. A. Strandberg

vid dennes inträde i Svenska Akademien.

Mins du den dag, då du på Mälarns strand
för första gången räckte mig din hand?
Det var en höst, som mången följt i spåren
se'n dess: vi sjelfva stodo midt i våren.
Då drömde icke jag, ej drömde du,
att här vi mötas skulle så som nu.

Vi skildes snart. Jag stannade i nordnen,
det gamla Svea, dit mitt hjerta hör;
dig lockade den trakt af fosterjorden,
der nu med södern sitt förbund hon gör.
Din lott var kastad. Till de nejder gången,
ditt hela lif du lefde se'n i sången.
Du kände snart uti det gamla Lund,
att der du trampade en helig grund.
Der sångens flöden springa glada, friska,
och hoppets mod ur unga ögon ler,
och Lundagårdens täta kronor hviska

om Absalon och Saxo och Tegnér.
 Dit öfver hafvet djerfva toner ljödo,
 som kallade till vapen man ur hus;
 till kamp de dufna folken upp de bjödo
 för sjelfbestånd och sanning, rätt och ljus.
 Hur dessa toner i ditt hjerta sjödo — —
 ett förspel till den kör, som i dess spår
 nu tusenstämmigt genom verlden går!
 Det var din lärospån. I skaldeyra
 med kämpakraft du grep din starka lyra
 och blef, den förste, för vårt fria folk
 af de förtrycktes sorg och harm en tolk.

Så kom en annan tid. Den heta flamman,
 nyss spridd, du trängde i ditt bröst tillsamman
 och bytte ut den yttre verldens kif
 mot själens strider i ett menskolif.
 Du fann din hjelte. Dyster, öfvergifven,
 på skaldernas Olymp han ensam satt,
 från fosterland och vänners krets fördrifven,
 han sjunkit hade i förtviflans natt.
 Men hur det blixtrar ur den djupa natten!
 Hur vildt och härligt snilletts åskor gå!
 Hur hemskt det skiner öfver land och vatten!
 Hur hämnden stormar, vredens böljor slå!
 Men natten räcker ständigt ej. Det dagas!
 Och hvilken gryning, o hur rosenröd,
 hur rik på färg och lif och prakt och glöd!
 Ett paradis, likt en arabisk sagas.

Och dock det varar blott ett ögonblick,
 det sköna skådespel, som oss förtjusar,
 se, liksom med ett trollslag allt förgick
 och mörkret faller på, och stormen brusar,
 och allt sig höljer in i sorgens flor. — —
 Så vexla natt och morgon der, ty dagen
 der sällan hinner blifva full och stor,
 än natten står der kolsvart som en Mor,
 på hämnden lurande, med dolken dragen;
 än morgon gryr, så leende och frisk
 och varm och yppig som en odalisk.

Du grep hans genius, grep den intill roten,
 med snilletts milda ked du honom band.
 På gammal fördom djerft du satte foten
 och skänkte honom åt ditt fosterland.
 Han var ett snille, ett ibland de stora,
 som deras samtid ofta ej förstår,
 som trotsigt lemna alla kända spår
 och dock förstå att vägen ej förlora;
 hans brott var det, att han, från fruktan skild,
 framför sin samtids skygga ögon stälde,
 uppoffrande sig sjelf när helst det gälde,
 sin och dess egen vrånghets trogna bild.

Den bilden fattade du upp — hur troget!
 Hur till hans snilles jemnhöjd upp du hann!
 Hur lätt hans svårighet du öfvervann!
 Hur allt blef ungt på nytt och starkt och moget!

Du återger intill det minsta streck
hans sånggudinnas fina mantelveck.
Hans genius med befryndad själ du speglar,
när än, Corsaren lik, han djerf och fri
med trotsigt mod på egna böljor seglar,
än öm och glödande, som hans Haydee,
när hon sitt hela väsens lust och plåga
inom sig samlar till en enda låga,
den första kärlekens, och dör deri.

Välkommen hit! Du lefvat blott för sången:
i sångens tempel är dig plats beredd.
Åt verdens värf du aldrig gaf dig fången,
du gick din bana, af din genius ledd.
Fri vandrar du din stråt i konstens rike,
i denna sköna lycka Kellgrens like:
allt hvad du eger du med lyran vann,
ty helt du tillhör henne liksom han.

Den 20 December 1862.

www.libtool.com.cn

Till W. E. Svedelius

vid hans inträde i Svenska Akademien.

Jag helsar dig välkommen i ett gille,
af ålder aktadt såsom vittre mäns,
bestämmt ej blott att kröna skaldens snille,
men äfven forskarns, häfdatecknarens.
Uti den heder, vi åt dig beslutit,
då in du trädde i den Areopag,
der Geijer, Strinnholm och Botin ha sutit, —
i denna heder blott den rätt du njutit,
som evigt skrifven står i snilletts lag,
den rätt, som, erkänd re'n, du nu beseglat
med dessa tankerika ord i dag,
hvarmed hans bild i klara, rena drag,
den oförgätliges du återspeglat.

Hur skönt du tecknat denna dyra bild,
der hvarje drag förrådde snilletts gnista,
en bild, så djerf och stark och dock så mild!
Hur sant hans runa du förstått att rista!

Så öppnar åter för en ädel son
vårt Svea sina minnens Panteon.

Jag mins den bilden från min ungdom väl,
hur glad och hoppfull han med samlad styrka,
med säkert mål för ögat stod på språng
att tillförsäkra sig den plats i världen,
som skulle svara mot hans viljas kraft,
hans lynnes allvar och hans snilles idrott.
Han stod i skenet än af livvets vårsol,
och ljumma fläftar smekte än hans tinning
från Greklands och Italiens blåa haf.
Än hängde Phoebi lyra på hans arm,
på skuldran än klang gudens silfverbåge,
och kogret fullt af dessa pilar var,
som hvässtes städs' hos Aristophanes
och flögo fritt på skämtets lätta fjäder.
Men krusade satiren ock hans läppar,
sken humorns våta eld uti hans öga,
så bodde vemod dock i hjertats djup,
ty re'n han lärt att misstro mensklig visdom,
det storas prakt, det lillas fagra löften.
Hans ungdoms varma vår blef sommarn lik;
liksom vid söderns sol orangens gren
på samma gång båd' frukt och blommor drifver,
så mognad vid sin inre eld, ock han,
i känslan yngling, var i tanken man.
Så satt han tankfull hos Thucydides
och hörde läran om förgänglighet,

det skönas fall, det ädlas landsförvisning,
det godas undergång och lifvets lögn.

Som ur en dröm han spratt. All verdens vishet
är ej begrafven dock i Hellas' grus;
de döde må begrafva sina döda!
Han gick från dem till andarne som lefva.
Der mötte snart hans blickar en Titan,
af dem, som *en* gång blott naturen föder
på tusen år till mensklighetens vällust,
till seklers under och till folkens ära.
Inför hans anblick stannar han med häpnad.
Ju mer han skådar, desto mer han växer,
men blicken vidgas ock i samma mån.
Att gripa denna jätte, villigt fången,
att sitta vid hans fötter år från år,
af honom lära lösa lifvets gåtor,
af honom höra få naturens språk,
när ur sitt hemligaste djup hon talar
om hvad som innerst är i hvarje hjerta,
som ingen sagt förut, men tusen anat,
och alla fatta som ett plötsligt ljus,
så nytt, så sällsamt, dock så välbekant
liksom ett hastigt vaknadt barndomsminne,
så snart blott siarn löst förtrollningen
och gifvit röst åt stumma sofverskan — —
att fatta denna ande i hans makt,
hans gudastorhet och hans menskosanning,
och föra honom in på främlingssätet,

den hedersplats i svenska sångens tempel,
 der han bland många fler, som lyckliggjort
 ett annat folk än vårt, skall sitta främst
 och evigt verka till vårt folks förädling, —
 att göra detta allt — se der ett mål,
 som värdigt är den högsta kraft att pröfva,
 men länge ock skall tankens skärpa öfva —
 välan, framåt! — — det intet uppskof tål!

Med elden af sin starka själs beslut
 han gick sitt stora verk att gripa an,
 ty när han fått i sigte rätt sitt mål,
 till skyndsam handling strax han färdig stod.
 Då fans ej hinder mer, och framför allt
 det fans för honom ingen hvila mer.
 Hans kraft var stor, hans tålmod var större,
 men störst af allt ändock den kärlek var,
 hvarmed han famntog ömt sitt arbete.
 Det var hans dagars ro, hans natters dröm,
 hans hjertas fröjd, hans käraste på jorden.
 Så gingo solhvarf, gingo lustrer fram.
 Och år från år han stod och med en hand
 af stål med sammetshandske formade
 de tjugestalter ut, i hvilka nu
 vi skåda Shakspeare's underbara verd.
 För svenska hjertan biktar Julia nu,
 på svenska tiljor Desdemona blöder,
 i svenska toner hörs Ophelias klagan;
 och Macbeth, Hamlet, Cymbeline, kung Lear

för oss ej längre äro främlingar,
 med okänt tungomål från urgrå forntid:
 de äro typer af den hjeltestam,
 som jemte oss sitt välde sträckte ut
 omkring den kust, der Nordsjöns böljor svalla.
 Och dessa höga kungaskepnader,
 som, mörka, blodiga, ur medeltiden
 af skalden låtit sina skuggor manas
 på scenen fram att lifvet lefva om,
 omgöra brottet, lida om dess straff,
 de tappra, grymma, ärelystna hjeltar — —
 vi kännas vid dem, känna väl vår slägt,
 de djerfva ättlingar af våra fäder,
 från hvilka halfva världens kungar stamma
 och hela världens halfva riddarhus.
 Än åter ler emot oss söderns saga,
 en älsklig främling på vår svenska grund.
 Men se, hur trolska hennes ögon stråla,
 när sina undertaflor upp hon rullar,
 romantiskt nyckfull i »Midsommardrömmen»,
 fantastiskt skräckfull, gäckande i »Stormen»,
 och åter tveksam mellan gråt och löje —
 »Som ni behagar» — i Ardennerskogen.
 O hvilken ungdomsgrönska, sinlig friskhet
 och andligt djup och bilders rikedom!
 Och hvilken sol, och hvilket doft ur skogen!
 Och hvilka purpurskyar under himlen,
 på hvilka glada genier sväfva ned
 att dansa om med jordens dödlige

på gröna stranden af ett stormlöst haf! . . .
 Dock nog — — hvem känner ej det paradys,
 som han, han ensam, i hvar tafla danat?
 All vishet der är skön, all skönhet vis,
 der finner hjertat, hvad det ljufvast anat.

Oss dessa taflor skänktes af hans hand,
 kopior visst, — hur trogna dock och — egna!
 Der hvarje drag förvandlas till ett svenskt,
 men intet fins, som icke ock är mästarns.
 Han stod framför sitt verk ett ögonblick —
 blott *ett* — och njöt af glädjen att ha slutat.
 Men ej för honom fans ett slut på mödan:
 han vände ryggen åt sin snillebragd,
 för honom föga värd, när den var ändad,
 och spände blicken strax mot andra rymder.
 Till nordens kummel ifrån Hellas' tempel
 sin hemfärd gjorde han vid Shakspeare's hand.

Hans pilgrimsresa lyktats. Hem igen
 han gick att sitta hos de gråa fädren,
 och läsa Valas visdom, Höga Qvädet,
 och Asars bragder, Sagans äfventyr
 vid röda skenet af polar-vulkanen.
 Men äfven här bland nordens is och storm
 hans eld ur djupet, som vulkanens, glödde,
 förhärligande, som en aftonrodnad,
 den sista vakan af hans rika lif.
 I mödans strider han förblef sig lik,

en kämpe, som blott döden kunde fälla,
som sökte kunskap med en arbetshunger,
som, när den dagens gåfva re'n förtärt,
sin fyllnad lånte af den tysta natten,
som hängde vid sitt mål orubbligt fast,
tills plötsligt styrkan bröts och ögat brast.

Här slutas skall hans korta lefnads saga,
en af de skönaste en dödlig haft.
Vi ha ej rätt hans öde att beklaga:
han öfverlefde ej sin andes kraft.

D. 20 Dec. 1864.

www.libtool.com.cn

Till doktor Sv. P. Leffler,

på hans 71:a födelsedag.

Vårvind dansar öfver sjön,
böljans lekar öfvas:
på den välbekanta ön
träd och buskar löfvas.
Båten gungar lätt i land,
fisk i viken stimmar,
men i skuggan uppå strand
glaset festligt glimmar.

Högtid firas här som bäst
af förnöjda sinnen,
hvilka samlat till sin fest
sjuttiåra minnen.

Väl den gamles gråa hår
re'n hans hjessa smycka,
men ändå de sjutti år
ej hans skuldra trycka.

Lätt han bär dem som en man
af den gamla arten,
som till målet hinna kan
utan fjäsk i farten,
dock med styrka, evigt ung,
städse framåt ilar
och, lik Weimars sångarkung,
först vid målet hvilar.

Nu på höjden af sitt lif
kan han säll sig tycka,
skådande i perspektiv
forn- och framtids lycka.
Lifvets bild, allt mera klar,
mera hel sig gjuter
och till lustrer sammanspar
arbetets minuter.

Ej hans lefnad var en dröm,
den var vakna tankar:
och med trygghet flöt dess ström
mellan egna bankar,
återgaf ur djupblå våg,
hvad dess rand berörde,
såg med klarhet, hvad den såg,
gömde, hvad den hörde.

Gode gamle! Man af stål,
som ej åren böja!

Barn och barnbarn för din skål
sina röster höja!
Än du eger hvad du haft:
must i verk och lära.
Skål för sjuttiårig kraft,
sjuttiårig ära!

Den 7 Juni 1846.

www.libtool.com.cn

Till ett brudpar.

Brudgum och brud! .Med hjertats gåtor tydda
ungdomens vår er vaggat nu i hamn;
trygga I bon, när hemmets trefna hydda
slutit er snart för alltid i sin famn.

Lifvet för er står redan rikt och moget,
gyllene frukt det i sitt sköte bär,
mognande städs' för den, som älskar troget:
lyckan är der, hvar trogen kärlek är.

Dagarne gå: sin skepnad lifvet byter.
Sommar det har, men det har ock sin höst.
Kärleken dock är den, som evigt knyter
vårliga band emellan trogna bröst.

Alltid han har en blomma, som han plockar,
alltid en ros, en morgonfrisk, till hands.
Hemvan och nöjd också för gråa lockar
binder han tyst ännu sin myrtenkrans.

Hjertan, som slå, af honom sammanförda,
öppna sitt djup och se hvarandras slag.
Lätt med hans hjälp de bära lifvets börda
och med hans tröst de brista lugnt en dag.

Mild som en Gud, han mäktar allt försona,
kring sig en verld han ser i blomma stå.
Under hans hand ej vissnar brudens krona,
städs der han bor är himlen varm och blå.

Brudgum och brud! Snart sen I röken stiga,
offrarens lik, ifrån er egen härd.
Kärleken der skall edra hjertan viga,
varm som i dag, hvar dag till himmelsfärd.

www.libtool.com.cn

Hungersnöden i Upland.

Der sitter en danneman på sina fäders gård:
han är ej längre ung.

Hans arbete är bittert, hans mödas lott är hård,
ty han vet, att sorgen är tung.

Hvar dag, som Gud förlänar, han sträfvar i sin svett,
fastän ej längre ung;
men Gud ej mera gifver den lön han fordom gett —
och han vet, att sorgen är tung.

Den jord, som fädren skördat i mer än tusen år —
den är ej längre ung —
omkring dess gråa tegar han nu förtviflad går,
och han vet, att sorgen är tung.

Hans slägt med barn och blomma der bodde fordomdags,
när han ännu var ung:
då gaf hvar vår sin grönska, hvar höst sitt gyllne ax;
nu vet han, att sorgen är tung.

Nu ropa barn och maka förgäfves efter bröd:

han är ej längre ung

och trött på åldrig skuldra han bär de sinas nöd:

ty han vet, att sorgen är tung.

www.libtool.com.cn

Hvarthän skall han sig vända uti sitt öde bo?

Han är ej längre ung;

han har ej dagens glädje, han har ej nattens ro:

och han vet, att sorgen är tung.

Hans son, sitt bröd att vinna, till andra nejder drar:

ty han ännu är ung:

han öfverger den torfva hans möda svikit har,

och han vet, att sorgen är tung.

Och odalmannens dotter som hjon till oskyld går,

om hon ännu är ung:

men med det bröd hon tjenar hon sväljer mången tår,

ty hon vet, att sorgen är tung.

Och modren, ack! der hemma — för henne gifs ej tröst,

om gammal eller ung:

sjelf hungrande, hon barnet ser hungra vid sitt bröst;

och hon vet, att sorgen är tung. — — —

O Svensk! Om än ett hjerta du har i bröstet qvar, —

om gammal eller ung, —

så gack den stam att hjälpa, som förr dig hulpit har,

som nu vet, att sorgen är tung.

Om än en gång du öppnar den låga hyddans dörr —
om gammal eller ung —
och ser hvad nöd derinne — och mins, hur det var förr,
då vet du, att sorgen är tung.

www.libtool.com.cn

Är yxan satt till roten, så stundar furans fall —
om gammal eller ung —
till döds om bonden hungrar, till döds du hungra skall,
då vet du, att sorgen är tung.

1845.

www.libtool.com.cn

Det gamla paret.

Kom sitt vid fönstret här och hvila låt ditt öga
på vattnets blåa rymd, som sig till spegel lagt.
Lägg bort din nål — vår flit nu mer oss gagnar föga,
vårt värf är redan gjordt, vårt ord är redan sagdt.
Tillräckligt många år vi lefvat ha för andra,
oss sjelfva höra till de dar, oss återstå.
Vi kunna sitta nu, försänkta i hvarandra,
och våra minnens skrift ombläddra tyst, vi två.
Oss verlden lemnat har — välan, vi lemna verlden,
och i vår ensamhet skall minnet bli vår gäst,
som sitta skall hos oss på soffan och vid härden
och göra les honneurs på vår guldbrällöpsfest.
Snart femti fulla år vi räkna från den dagen,
den sjufalt sälla dag, då det förbundet knöts,
som gaf mig rätt hos dig att offra åt behagen
och mer förälskad bli för hvarje gunst, som njöts.
Oss himlen gaf sitt skydd — han gaf oss barn och blomma,
men alla från oss gått att bygga eget bo.
Nu är vår boning tyst och våra salar tomma,

med forna bilders tröst vi sitta nu i ro.
 Vår ungdoms yra fröjd, vår mogna ålders pröfning,
 hvad skönt vår lott oss gett, hvad godt oss lifvet lärt,
 vår tanke hålla än i jern och nyttig öfning,
 men helst jag drömmar om hvad jag som ung höll kärt.
 Mins du det slädpartit: — vi styrt vår färd till Haga,
 en rimmig vinterdag, på insjöns frusna våg —
 och balen se'n, som blef vår kärleks första saga?
 Jag mins hvar småsak än, som, hur förtjust! jag såg
 det sammetslena bräm, din hals omslöt i racken,
 den bandros, hvit och röd, vid barmen fästad var,
 den lilla sidensko, som, stödd på höga klacken,
 en silfvervinge lik, dig genom dansen bar,
 när vid min arm du flög, gazellen lik, ej tyngre — —
 du ler dervid ännu: du har ej glömt det? nej!
 Det leendet jag mins väl halfva seklet yngre,
 men mera ljuft jag mins det ej.

Det var en annan tid, som förde oss tillsammans:
 behagen hade här ännu sitt tempel kvar.
 I umgänget hvad lif, hvad vett, hvad ädel gamman,
 hvad qvickhet och behag, hvad skämt och fröjd det var!
 Då än en dam af verld på glädjens oskuld trodde
 och i Cytheras lund sig ros och myrten skar,
 då lust och lek ännu i hennes hjerta bodde,
 och hennes midja än Idalias gördel bar — — —
 nu går hon kippskodd hela dagen
 och tuggar på ett rim och sväljer på en tår;
 jag räknar ej de glesa undantagen,

hvaraf jag än ser täcka spår.

Ja, i en annan tid väl andra seder råda:
det falska allvar nu vill verdens herre bli.

Det gör mig ondt ändå: nog ha vi åldrats båda,
men ack! de unga dock ha åldrats mer än vi.

Hur annorlunda dock i våra ungdomsdagar,
då ynglingen ännu, ja gubben sjelf var ung!
Då pennan, som skref vers, skref nästa timma lagar,
och den, som nyss var skald, var timman efter kung;
då hofvet byggt sitt tjäll uti Parnassens lunder,
der Gracen vittne var till skaldens himmelfärd;
då Kellgrens lyra klang, och Bellman — seklets under —
omskapade i sång sin nyupptäckta värld; —
och Thorild släppte lös sitt snilles blix och dunder
med fog och utan fog, men städs' beundransvärd.
Då hjelten än var yr och sprätten än var hjelte,
och balens lejon ock bataljens lejon var,
och gömde krut och bly ännu i samma bälte,
hvare han Amors pilar bar. — —

Ack, Gustaf Löwenhjelms, sist bland Gustavianer,
med lifvet först ditt mod, din eld du släckas lät.
Som gosse re'n i strid du förde veteraner,
och vid din sena graf behagens moder grät.

Men säg, hur gör man nu? Ej mer man sig forcerar —
man drar sin spader lugnt och ser betänksam ut,
man röker sin cigarr, och om man sig generar
att för de skönas skull sig ta en dans till slut,

man dansar ej — man promenerar.

Och man är konsekvent: beqvämt är sättet visst,
 när pilt ej springa vill, vill mannen ej marschera:
 vi stulta helst omkring vår egen förstugvist,
 och när vi gå i fält, som ner i Danmark sist,
 så slåss vi ej — bevars — vi bara promenera.

Hur obeslutsam nu hvar grundsats synes vackla!
 Än hurrar man sig hes vid troninkräktarns stod;
 revolutionen knappt har åter tändt sin fackla,
 förr'n man ej kan få nog af jemnlighet och blod.
 När ufven skräna hörs, af ångest gässen kackla,
 och när han tystnat väl, så kackla de af mod.
 Ty hvarje hjeltebragd inskränker sig till orden,
 man hvarje möda skyr, man vill ej jägtad bli;
 se'n ordet blef en makt, som vill beherska jorden.
 I handling visar man en himmelsk apati.

Du ler ännu en gång — och spefullt till på köpet;
 du tänker, gubben visst har blifvit böjd för gnat:
 men när man ser, som jag, hur tiden står i stöpet,
 i dåsighetens stöp, då hämnas man med prat. —
 Likväl! du kan ha rätt: vårt tinglas är förrunnet,
 för skumt vårt öga är att granska denna tid.
 Bakom oss ligger den, när snart vårt mål är hunnet,
 och må den ligga der i frid.

Ja väl, min hulda! snart vi berga lefnadsjullen
 en stilla sommarqväll, vid klämtningen till bön,
 och lägga till i frid inunder gröna kullen,

hvars tempelspets just nu sig speglar mildt i sjön.
Der somna vi helt sött, att vakna upp omsider
och skåda från en högre strand
med andra ögons ljus de nya bättre tider,
som uppgått för kung Gustafs land.

www.libtool.com.cn

Skulden.

Milda makter, hvilket lyckligt möte!
 Skulle än en gång jag råka dig?
 Hvilken tyngd i denna timmas sköte!
 Hvilken vigt bär denna stund i sig!
 Jag har skådat alla nödens trakter,
 jag har flitigt trampat brottets stig,
 men nu tackar jag de milda makter,
 att jag än en gång fått möta dig.

Icke för att gifva luft åt harmen,
 endast för att tala om en skuld . . .
 Stolta herre, grip dig ej i barmen — —
 Min är skulden — — jag försmår ditt guld.
 Väl den rike hela världen köper,
 men af himlen ej en enda tum!
 Ty det myntet, som derofvan löper,
 icke prägladt är i tid och rum.

Ej från mig du kan med guld dig lösa,
 ej det var med guld, som du mig vann.

Nej, blott kärlek då du ville slösa
 uppå henne, som af kärlek brann.
 Rika herre! gif min skatt mig åter,
 hvad du röfvat, återgif din slaf.
 Nej, dock nej, — den skatt, som jag begråter,
 af mitt fulla, fria bröst jag gaf.

Sköna yngling, som jag hata ville,
 som ännu jag endast älska kan,
 du är lycklig: du har makt och snille,
 du kan glömma: ty du är en man.
 Ej du känner, hvad det är att brinna,
 ännu brinna, se'n man brunnit ned.
 Vore du blott en minut en qvinna,
 led du tusendel'n af hvad jag led.

Ej en aning har du, hur det svider,
 att i verlden kastas handlöst ut,
 brännmärkt, skymfad, hånad, när man lider,
 skyddlös, hatad, hatande till slut;
 vanvettsgripen mellan fröjders hvimmel,
 dansande på nöjets lina gå,
 och derunder ega hvarken himmel
 eller jord att stödja sig uppå:

Blommor leta uti brottets öken,
 dricka gift ur njutningens pokal;
 leka fjäril i ett evigt töcken,
 fri och ofri, slaf med eget val,

ej få låta hjertats blomster dofta,
 gifva hycklad kärlek hyckladt svar
 med den mun, som kysstes — o hur ofta! —
 af den vande, i som man älskat har.

Tidens vilddjur med sitt offer leker,
 smyger i dess spår med lömska fjät,
 dricker tyst dess varma blod och smeker,
 tills med köld det söndersliter det.
 Ingen varning i min lek mig störde,
 i mitt qual mig följer ingen tröst,
 och den tidens sed, som mig förförde,
 har ej öra för min jemmers röst.

Ack! den famn, der du så ofta hvilat,
 se, den liknar nu en öppen graf,
 och det bröst, dit du så ofta ilat,
 är ett öde, kallt och stormigt haf.
 Inga löjen, kärleksfulla, blyga,
 leka än på dessa läppars par;
 endast lögnens hala ormar smyga
 bland de rosor, som de än ha kvar.

Hvad jag lidit, ångrat, bittert pröfvat,
 säg, hvem gaf mig detta? Det var du.
 All den lögn, jag tänkt och sagt och öfvat,
 hvem har lärt mig denna? Åter du.
 Hvad af dig jag lärt — hur väl jag närde
 och förkofrade till vinst för dig!

Ty att älska dig du först mig lärde,
se'n att afsky och förakta mig.

Grymt besviken, utan skuld förskjuten,
plundrad, trampad, vissnad i min vår,
utan frukt och framtid, gagnlöst njuten,
nu för dig, min herskare, jag står.
Du blef konung öfver mina öden,
blef min gudom och min blinda lag,
skall beherska, följa mig till döden,
bunden släpa mig till domens dag.

Hvad skall då till Domaren jag säga?
Arma själ, i evig trälldom sörj!
Hvad jag syndat, icke jag kan väga,
hur jag syndig blef, mitt öde spörj!
Han skall bära mina skuldens börda,
hans fördömelse jag dela skall:
uti evig ofärd sammanförda,
svalkas vi af samma tårars svall.

O! det mörknar, svindlar för min panna:
hjärtat klappar — — det är ändå han!
Han, som städs jag vill och bör förbanna, —
som ändock jag endast älska kan!
Mina skulder äro oerhörda;
den till dig — jag vill betala den:
bär en evig kärleks tunga börda!
Den är mellan oss förbannelsen.

www.libtool.com.cn

Enkan.

Hon satt uti sin andakts skrud
hvar helgdagsqväll vid härden
och tänkte med en suck till Gud
uppå den sista färden —
den väg, som efter mödans slut
så många kära gått förut.

Ej flärd och prål till dagligt bruk
den enkla byrån hyste,
men snöhvit var den slitna duk,
kring gummans grå hår lyste:
det var den lyx, som, ren och from,
hon sökte i sin fattigdom.

Med bibeln och sin tysta flit
hon än sig lycklig trodde.

En ängel, förd af bönen dit,
 med henne sammanbodde:
 se'n kändes hyddan ej för trång,
 ej höstens mörka qväll för lång.

Du ungersven, som såg med hån
 på gummans skrynkor neder:
 om dock du varit hennes son,
 du lärt dig bättre seder,
 ty under sådan moders blick
 du nog fått vett, förr'n skägg du fick.

Du unga mö, som gläds ännu
 åt smicker utan ända:
 en gång var gumman ung som du
 och lika skön kanhända,
 men mycket har förändrat sig
 på femti år. — Hvad rör hon dig?

Du tänker på den nya bal,
 der du — en viss skall finna;
 hon tänker på de flydda qval,
 som hon fått öfvervinna;
 du spinner på en ljuf intrig,
 hon spinner ull — — hvad rör hon dig?

Du dansar uppå blomster än,
 hon nöjs att blomster ansa — — —
 den dag skall komma, vackra vän,

då du hört upp att dansa,
 då du är lycklig, om du har
 en oförtrampad blomma kvar.

www.libtool.com.cn

Hon har det. Än vid lifvets gräns
 af tröst och hopp hon lifvas,
 fastän hon lärt sig, hur det käns
 att glömmas, öfvergifvas,
 att allting mista för att se'n
 på ålderdomen gå allen'.

Men med martyrens tålmod
 hvar bitter kalk hon tömmer.
 För himlen står hon skön och god,
 fast verlden ser och glömmer,
 hur himmelskt själens fägring ler
 ännu ur skumma ögon ner.

En tröst, ett stöd, en enda son
 Gud täcktes henne skänka;
 den trösten henne togs ifrån,
 fastän hon var en enka.
 Att hennes hjerta då ej brast
 oss lär, att slikt ej går i hast.

Hon log så tvifvelsamt och godt
 åt ungdomens små plågor
 och skakade sitt hufvud blott
 åt deras vilda frågor:

om, till exempel, ej en mö
af kärleks sjukdom kunde dö?

Hon visste, att hvar kärlekstår
sin egen lisa föder,
och att det unga hjertats sår
ej ifrån djupet blöder — —
hon visste, hvad ett hjerta tål,
förrän det når sin pröfnings mål.

Så satt hon i sin enfald vis,
sin ringhet mångbepröfvad,
och gaf åt hvar martyr sitt pris,
sin tröst åt hvar bedröfvad:
hon hade än på gamla dar
båd' tröst och råd och tårar kvar.

Men vill du veta, hvar sitt tjäll
hon uppslog sista gången?
Vill du mig följa dit en qväll,
se'n månen är uppgången,
och höra silfverpopplars sus
omkring den gamlas tysta hus?

Att flytta ifrån härd till härd
hon tröttnar, hvad det lider.
Så reder hon sin hufvudgård
i eget hem omsider,
och sofver nu i det gemak,
som får hvar vår nytt blomstertak.

Inom den trånga hyddans dörr
ej spinnes mer och väfves:
det hjerta, som dig mötte förr,
du söker der förgäves:
det rörs ej mer, det klappat ut,
ty hur det var, det brast till slut.

www.libtool.com.cn

Segrarinnan.

Inga ärestoder
qvinnans dygder vinna,
men der böner brinna
mellan tårefloder,
heter hjälten qvinna,
heter segrarn moder!

Lida, älska, dyrka,
ingen att förtro det,
offra hjerteblodet
utan tack att yrka,
med den svages styrka,
som är tålmodet.

Bida och försaka,
kränkas djupt och glömma,
och om himlar drömma
under nöd och vaka: —
blott en mor och maka
kan den kalken tömma.

I sin kärlek sluten,
tyst och idog går hon:
o hur väl förstår hon
ockra med minuten!
Verldens pris försmår hon,
älskar än förskjuten.

Lidna oförrätter
hur hon mildt förlåter!
Fast hon bittert gråter
under tysta nätter,
högst af allt hon sätter
att försonas åter.

Huru ömt hon brinner
för de sinas öden!
Huru plågan, nöden
hon sig vuxen finner,
tills hon öfvervinner
lidandet och döden!

Gack att segrar vinna
utan flärd och villa!
Låt din kärlek brinna
för det svaga, lilla!
Herska i det stilla,
milda segrarinna!

www.libtool.com.cn

Skogsbygden.

Der hemmet är för omedveten dygd,
ursprunglig kraft och forntids enkla seder,
der utan tvång naturens fullhet breder
sin friska fågring ut, är *sångens* bygd.

Der minnet samlat sedan tusen år
sin rika skatt i hjertats trogna gömma,
der vågen diktar än och bergen drömma
i ostörd frid, der blommar *sagans* vår.

Der sång och saga djupt i skogens ro
urgamla sägner, friska än, förtälja,
der ville skalden mellan bergen välja
långt bort från verdens larm sitt tysta bo.

www.libtool.com.cn

Ödmjuker er!

Ödmjuker er, när världen vill upphöja
till himlens rand er ära och ert mod.
Ödmjuker er, när dårars knän sig böja
med rökelse omkring er ärestod.
Hvad är det lof, hvarmed de eder hölja?
Hvad är ert rykte? o! hvad är ert namn?
Ett stoftgrand mer, som tidens vågor skölja
till glömska bort i evighetens fann.

Ödmjuker er, när sann beundran sätter
kring era tinningar sin ärekrans.
Ödmjuker er, när frälsta menskoätter
omgifva edra namn med evig glans.
Ödmjuker er, och lägger kransen neder
uppå Hans altar, som er kraften gaf.
Till himlen blicker och ödmjuker eder!
Sen! hvad är världen? Glömda hjeltars graf.

Ödmjuker er, när kärleken vill flyga
från tusen skilda håll er fann emot.

Ödmjuket er, när väna händer smyga
en blomstermatta under eder fot.

Ödmjuket er, när i en krets af vänner
på hjertats tungomål ert lof I sport.

Ödmjuket er, när edert hjerta känner,
att det var godt och ädelt, hvad I gjort.

Ödmjuket er, när lifvets glädje rymmer,
när ärans lusteld en gång slocknar ut.

Ödmjuket er, när lefnadsdagen skymmer
och sista blomman dör för er till slut.

Ödmjuket er, när ungdomshoppet sviker,
när himlens tuktan drabbar mer och mer.

När sista stjernan från er himmel viker,
så varer glade och ödmjuket er.

www.libtool.com.cn

Stilla, mitt hjerta!

Stilla, mitt hjerta! Snart hvilar du sött
djupt i den ensliga mullen;
ofta du yrat, men snart är du trött,
längtar till grönskande kullen;
der i de susande lindarnes frid
snart du får slumra och bida din tid.

Troget du klappat — år ifrån år —
fröjder och sorger mig delat;
vållat mitt löje och vållat min tår,
vållat min skuld, när jag felat.
Men om du bröt, du dock aldrig var kallt,
glödde och stred — och led framför allt.

www.libtool.com.cn

RESEBILDER.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Fiesole.

Hvad gudom hägnar denna sköna dal?
För hvilka nymfer grönska dessa parker?
Är här ett rum för menskors ve och qual?
Här tycks en Gud ha rest sin marmorsal
och samlat kring sig diktens patriarker.
Här genomvandrar Dante än en gång
sitt paradis vid Beatrices sida,
Fiamettas skald här sjunger om sin sång,
och löst ur lidelsens och bojans tvång
vill Tasso här sin kärleks lön förbida.
Min fot här hvilår på en helig grund,
jag evigheten med mitt öga mäter,
och dock! hvi slöt förgängelsen förbund
med minnet här? Hvar njutningsdiger stund
ändock på häfdens minnesvårdar fräter.
De forna gudars tempel vittra bort,
amfiteatern sjunker ned i mullen,
och vårens grönska spinner inom kort
i glömska in den minnesrika kullen.

Omkring arenan murgrönsrankor gro,
 och blomster le, der gladiatorn blödde,
 och mossan växer, ödlan bygger bo
 uti den häll, som kejsartronen stödde.
 Det gamla sjunker undan mer och mer,
 det nya födes, växer till och glömmer,
 och ack! hur ljufligt mot mitt öga ler
 den verld, hvarunder denna forntid drömmer!
 Här trampar jag på flydda seklers grus,
 dock ser jag lifvet rundt omkring mig leka:
 det är ju höst, och dock är himlen ljus,
 och ljumma flägtar mina kinder smeka.
 En forntids graf, — är den så frisk och skön?
 Är seklers valplats städs så glad som denna?
 Ack månn' jag drömmer blott? Är vintern grön?
 Är det en verklig sol, hvars strålar bränna?
 Ack ja! hvart minne eger här sitt hopp,
 och hvarje höst omfamnas här af våren:
 i sorglös njutning tiden gör sitt lopp,
 som ljusa sommardagar flyta åren.
 Hvart sår, som tiden i sin yra slår,
 med varma händer snart han åter helar,
 på blomstersängar minnets urna står,
 vid fallna templet näktergalen slår,
 vid hjeltens minnesvård fontänen spelar.
 Här jorden ler i evig högtidsskrud:
 här, aldrig trött, hon ingen sömn behöfver,
 och, lugn och lycklig som en grekisk gud,
 en molnfri himmel hvälfver sig deröfver.

Hur skön är denna syn! hur ny och glad!
 Här gröna lundar forntidsgrafvar dölja:
 der ler i djupet blomstrens sköna stad,
 och der i fjerran glimmar Arnos bölja.
 Der vakar Dante vid sin marmorgraf, —
 Lorenzo der, bland sina ätteläggjar, —
 han som sin härlighet åt Florens gaf, —
 der sofver mellan gråa tempelväggjar.
 Hvad minnen trängas ner i djupet der
 af sköna segrar, himmelska bedrifter!
 Hur stolt sin hjessa Santa Croce bär!
 Hur rik hon är med sina helga grifter!
 Hon sluter Dantes skugga i sin famn,
 hon öfver Angelo sin kuppel hvälfver,
 och Galilei, Alfieri — stora namn,
 för hvilka minnet utaf andakt skälfver!
 Men rundtomkring har lifvets gudom lagt
 i solrik dag det skönaste han gifver:
 der höjer sig palatsets marmorprakt,
 der skymtar villan fram ibland oliver.
 Från fjerrblå alper andas svalka ner,
 men sommarn dröjer än, liksom betagen,
 och rosen rodnar — ack! och liljan ler,
 och lagern blommar i novemberdagen.

Novemberdagen! — o, jag vet ett land,
 der nu ej solen ler, ej rosen glöder,
 der vågen ryter vid en klippig strand,
 der vintern redan lagt sin kalla hand

uppå en jord, som inga drufvor föder.
 Hvad gör du här, du nordens vilsne son!
 Hvad söka dina vemodsfulla blickar?
 Din korta njutning är ett stundens lån:
 se! dina minnen komma hemifrån,
 och allt ditt hopp emot ditt hemland nickar.
 Väl näktergalen slår i pinjen här,
 i lagerlunden gudaväsen drömma,
 orangen frukt och lagern blomma bär; —
 och dock jag minnes nog, hvem jag har kär:
 jag kan försaka, men jag kan ej glömma.
 I denna rikedom hur arm jag står!
 Framåt jag går — men skådar städs tillbaka;
 vid ögats fröjd af vemod hjertat slår,
 i drufvans safter smyger sig en tår:
 jag kan ej njuta, hvad jag bör försaka. — —
 Bort, bort! det sköna här är blott ett sken,
 en afgrundsdikt, en fager lögn i grunden,
 en hvitklädd grift omkring de dödas ben,
 prydd af förgängelse och flärd för stunden.
 Hvad skönt här är — ack! det har varit blott,
 en sarkofag, bevakad nu af slafvar;
 ett smutsigt kloster står, der templet stått,
 och munken smyger, der prokonsuln gått,
 och trälar trampa på Cæsarers grafvar.
 I en kloak förvandlas ljusets flod,
 och lagern bytes ut emot tonsuren:
 der i olympisk höghet Pallas stod,
 ett tiggjarhelgon himlar sig på muren.

Ett töcken, fullt af jesuitiskt gift,
Guds klara dag för menskans blick vill stänga: —
Italia! slumrerska i forntidsgrift,
vak upp en gång att dina bojor spränga!

Jag tackar himlen, att det ej är mitt
det djupt förnedrade, det sköna landet.
Här är mig qvaft, jag kan ej andas fritt,
jag anar bojan och jag hatar bandet.
Du skall ej fångsla mig, du sköna slägt,
jag skall ej dåras af din helgondrägt,
jag skall ej tjasas af din blomstertunga:
hvad än är ditt — det vill jag lemna kallt,
och glad som fogeln vill jag åter sjunga,
när med ditt blotta minne — det är allt —
jag fri på vågorna af Eystrasalt
med vårens vind mot hemmets kust får gunga.

November 1846.

www.libtool.com.cn

Trasimenus.

Passignano — Perugia.

Hvad trollmakt binder vandrarens själ vid dig,
du underbara, tjusande, stilla sjö?

I natt vid månens helga strålar
såg jag din bölja för första gången.

Hur vemodsfull förnam jag ej då ditt brus!
Till forntidsrymder flydde min tanke hän,
ty tusenåra minnens vanda
gömde sin suckan i vågens hviskning.

I nattens skuggor dolde du då din strand,
oändlig, hopplös, tycktes din böljas gång.

I dag i morgonrodnans skimmer
ännu hon suckar af nattens drömmar.

Hur ljuft hon rodnar, mornar sig snart och ler —
dess stränder klarna, höja sig purpurblå — — —

hur skönt, hur tyst, I forntidsgudar,
slumrar ej minnet i dessa trakter!

Här möttes härar, mäktiga, fordomdags,
att världens öden skifta med svärdets egg —
här Romas stolta legioner
böjde sin ~~nacke för afrikanen~~

Troféen är borta, djerfve Flaminius!
Af strid och seger skönjes ej mer ett spår:
hur allt är stilla! Hvita hyddor
skymta der fredligt ur lundars grönska.

Hur tyst bland grafvar vandrar ej minnet här!
Ej yx', ej spade störer naturens ro.
Blott morgonrodnans purpurskimmer
leker på kullarnes högblå toppar.

Ur lagerlundar, lundar af höggrön ek,
ruiner, murgrönkransade, blicka fram,
än torn och tinnar, än kolonner,
grånade jättar från andra världar.

Re'n nattens dimmor börja sitt återtåg,
re'n solens stråle faller i dalens djup,
re'n klosterklockans klara toner
darrande gunga på morgonvinden.

Guds frid de bringa, tjusande dal, till dig,
Guds frid de bära öfver din våg, o sjö!
till stranden, der en gång förgäfves
fosterlandsälskande bröst förblödde.

Nu vidgas synen: stolta Perugia!
 Etruskiskt vågsam lyfter du än mot skyn,
 på klippans spets ett örnbö kastadt,
 kransad af murar din gråa hjessa!

Kring fria rymder blickar du än med hot,
 än med förakt på dälternas paradis,
 som ödmjukt-milda i sin fågring
 bedjande ligga vid kämpens fötter.

Står ej på muren ristad en hjeltedikt
 om forna dagars blodiga segerbragd?
 om underbara hjeltedater,
 höljda i sagornas bleka dimmor?

Står ej på muren tecknad ännu en bild,
 jungfruligt himmelsk, strålande, from och ren?
 ifrån den tid, då Umbrias himmel
 Rafaël lärde sin färg att blanda.

Mångdubbladt spannet skrider ditupp, ditupp — —
 der, ormlig, vägen slingrar sig upp mot skyn,
 men än en gång en blick jag kastar,
 o Trasimenus! på dig tillbaka.

Farväl, för evigt, tjusande, stilla sjö!
 I nordens töcken vandraren suckar snart,
 men vid din blida fågrings minne
 vill han sig värma i hemmets vinter.

På Comos böljor, ännu vid Gardas strand,
till Lögarns nejder saknande flög hans blick;
men ack! först här, Italias gudom!
böjde han knä för din stolta skönhet.

November 1846.

www.libtool.com.cn

R o m.

1.

Alltså detta är Rom! Capitolium står på sin kulle,
 Forum Romanun är der, fylldt af ruiner och grus.
 Se, der kolonnerna stå, Concordia satt i sitt tempel,
 stolt i sin herskareprakt: snart var dess välde förbi.
 »Heliga vägen» der gick: der står Septimii båge:
 brutna kolonner djupt sjunkit i seklernas mull.
 Brustna och gapande hvalf, som gråa, sörjande spöken,
 stirra med undran och skräck fram utur seklernas
 natt.

Hvar är den hjelteslägt, som, höljd i skinande mantlar,
 vandrade åter och fram under arkaderna der?
 Bågen står der väl än, men skådar ej mer ett triumftåg:
 segrarnes jublande sorl klingar ej mer i dess hvalf.
 Forum, sjunket i gruset utaf sin ramlade storhet,
 ligger, en grafplats likt, fattigt och tyst i sin sorg.
 Här bo minnena trångt: här rymmes en verld på ett
 plogland,
 tusen de rikaste år flytta tillhop i en häll.

Uppe på kullen der — der stod Cæsarernas boning;
 Roma, det härliga, låg under de mäktigas fot.
 Men hvad skådar jag der? Ett trollsloft, bygd af
 giganter,
 tungt i sin kraft som en verd, lätt i sin styrka ändock.
 Trotsande menskor och tid ännu det hånar de dvergar,
 hvilka förgäfves försökt rifva dess massor isär.
 Ofta jag såg dess jättegestalt, af månen beglänsad,
 kasta en skugga af sorg öfver Palatii berg.
 Blicka Cæsarernas andar ej fram ur dess fönsterarkader?
 Sucka ej vålnader än under dess fuktiga hvalf?
 Mötas ej kämpande skuggor ännu på den tomma arenan?
 Höres ej jubel och sorl ned från dess loger ännu?
 Nej, Coliséén är stum: han ingen förtror hvad han skådat;
 sluten i minnet han står, drömmande, tankfull och tyst.
 Helgon och kors! hvad gören I här? Är hedningen
 kristnad?

Skall han försona kanske alla martyrernas blod?
 Gör han kanske penitens och ligger på knä för madonnan?
 Blef, som det öfriga Rom, han i sin svaghet bigott?
 Stor i sin hedendom han låter sig gycklet behaga;
 ramlar han harmsen en dag, får han ett kors på sin mull.
 Rom är en hedning ännu: förr hade det Zeus och Apollo,
 nu har det gudar i mängd, höljda i trasor och smuts.
 Presterna stifta den lag, som imperatorerna fordom,
 och på triumfernas väg skrider en munkprocession.
 Pallas är stött från sitt altare ned, men — lefve madonnan!
 Venus, omvänd och döpt, dyrkas som Magdalias
 mö. — —

Alltså detta är Rom? Men hvar är Romerska folket?

Ack! det har tusen bestyr: kysser S:t Pehr på hans fot,
biktar och messar och syndar och tror, bekymradt om
intet;

friheten har man af nåd, äran försakar man nöjd.
Stat behöfver man ej: man eger den romerska kyrkan;
Gud gör man icke besvär, helgonet sköter hans kall.
Alltså detta är Rom! Men hvar är Italiens himmel?
Den är hedning och hör Jupiter Pluvius till.

2.

Flavus Tiberis — hvad? Hvad tänker han på i sin yra?

Vill han i svällande våg dränka oss alla en dag?
Vill han, stolt i sin makt, bortskölja det eviga Roma?
Vill han af kullarnes stad göra ett böljande haf?
Flytta Poseidon in i Janiculi härliga tempel?

Och åt Tritonernas pack öppna palatsernas prakt?
Snart, vid Zeus! är det nog. Re'n bottenlös är »Ripettan»,
Panteons gudar re'n vada till midjan i dyn.

Rom är en arkipelag, sel båtarne gunga på Corson:
skulle S:t Peder väl bli våt om sin heliga fot?
Snart skall fisken sälja sig sjelf på gator och gränder:
snart med Scirocon ett skepp seglar från Ostia hit.
Hur har du stält dig nu, du Romerska plebs, med
madonnan?

Trots Pifferari och allt är hon vid dåligt humör.
Gör processioner och bikta och nig och kyss hennes
kjortel,
att hon, försonad och glad, håller din Tiber i styr.

Carnevalen är när: ej tiden är lämplig att drunkna.

Tänk på den råga af fröjd, hvilken du väntar dig då!
 Än är ej tid att dö, ty påfven är ny, och du eger
 entusiasm och musik, bröd och spektakler ännu.

Medan du gör din kur för madonnan, kättaren vandrar
 »All' Inglese» och styf upp emot Pincios höjd.

Der campagnan han ser, ett haf med grönskande öar,
 ser, Venezia likt, Roma, det väldiga, nu.

Der han tänker på ödenas lopp och tidernas vexling:
 nu i Cæsarernas stad kan man ej bygga en dam!

Tibern, odlingens flod, vill blott barbarer han dränka,
 forna barbarernas barn söker hans bölja väl sist.

3.

Säll som en Gud en morgon jag gick i Borghesernas
 villa:

himlen var klar som min själ, dagen var varm som
 mitt hopp.

Ej var det sommar, ej vår, ej höst: det var Rom i
 December,

vinden var smekande ljum, solen var bländande klar.

Parken var stilla och tyst: blott marmorbrunnarne spelte,
 stigande strålen mot skyn stänkte sin glittrande dagg.

Stilla jag drömde om lefnadens fröjd bland lagrarnes
 grönska,

drömde om grafvarnes ro under cypressernas hvalf.

Plötsligt en ängslan mig grep: jag bar ett bref vid mitt
 hjerta:

brefvet en dödspost var: Svea begråter sin skald.

Djupt i sin ensliga graf den väldige sångaren drömmer;
 nordmannaharpan är tyst: strängarne sprungit af sorg
 Nordens fjellar ej mer förgylla hans dikt med sitt skimmer,
 icke hans tjusande sång ljudar i dalarne mer.

Nu är det höst i hans fädernesland: det är mörker på
 fjellen:

skyarne dikta der nu, stormarne qvåda sin sång.
 Sörjande lundarne stå, och vinden klagar i skogen,
 månen, förgråten och blek, skiner med sorg på hans
 graf.

Ack! hvad drömmer han om? Om fäderneslandet det
 trogna:

det var hans kärlek och hopp, det var hans smärta
 och fröjd.

O, hvad är stundens lust mot minnenas ljuflika vemod?
 Roma jag skådar ej mer, Villa Borghese jag glömt.
 Hem, långt bort till trohetens land — dit smyger min
 tanke,

hemma i minnenas bygd lefver mitt hjerta ännu.
 Fädernejord! hur stor i din sorg, hur rik på förluster,
 aldrig en ära du vann utan ett stygn i ditt bröst.
 Fordom från Tivoli sändes en ros till den störste af
 skalder,

jag från det eviga Rom sänder en suck till hans graf.

Dec. 1846.

www.libtool.com.cn

Vid
de Skandinaviska konstnärernas julgille
i Rom.

Der än se'n tusen år
emellan minnets tempel den gula Tibern går:
der samlas söner af den stam,
som förr med djerfva drakar på fria böljor sam.

Det är ett annat mod,
som nu till härtåg lifvar det gamla vikingblod:
till fejd ej mer med svärd och spjut,
till konstens ädla bragder de gå i verlden ut.

För nordisk kraft och tro
på Romas stolta kullar de byggt ett stilla bo.
Der trifves nordisk idrott än,
och fädrens anda verkar ännu bland frie män.

Så, efter fädrens sed,
ett löfte nu de göra, när julesol går ned:
att ej vid Tiberns rika strand
bland söderns prakt förgäta sitt gamla fosterland.

Långt bort i klippig nord,
 der Eystrasaltet brusar, der är vår fosterjord:
 der stå de gråa kämpar tre
 med rygg mot rygg att hålla tillhop i väl och ve.

För hvar af dem en skål!
 Må deras ära blifva vår tysta sträfvans mål!
 Ej hem till dem är vägen lång,
 när hjertat har den vandrat med kärleken en gång.

För Danas gröna ö,
 för Nores blåa fjellar och Sveas dal och sjö,
 för allt, hvad kärt i hemmets tjäll
 oss är och var, vi tömma vår första skål i qväll.

1846.

www.libtool.com.cn

Sibylla Tiburtina.

(Tivoli.)

Djupt faller skuggan uti Anios dal,
der i sin grotta vattenfallet larmar!
Då går Sibyllan ur sin marmorsal
och sträcker ut mot djupet sina armar.

Hon står på klippans brant vid midnattsstund,
skön som Guercinos pensel henne målar:
ej löjet leker uppå hennes mund,
men himmelsk eld ur hennes öga strålar.

Framför sitt forna tempel nu hon står,
der med sitt öga böljans språng hon följer,
men diademet fångslar hennes hår,
och blåa manteln hennes skuldra höljer.

Hon ser hur månen sakta rinner opp
att strö sitt silfver på olivelunden:
förklarad i dess sken på klippans topp
den höga qväder tyst i midnattsstunden.

»Jag länge bidat: ej fullbordadt är
ännu hvad tecknadt står i mina skrifter:
men väl jag vet, att, då dess tid är när,
det gamla Rom står upp ur sina grifter.

I fädrens anda skall dess unga stam
med stål som förr sitt kungadöme köpa,
ur seklers djupa mörker träda fram
och i sitt blod sin nya frihet döpa.

Ej mer skall Romas gudasköna ätt
sitt väldes jättenät kring verlden spanna,
men skall stå upp en gång för folkens rätt
till strid och bragd och segra genom denna.

Barbarers lömska hop förjagas skall
till sina mörka nästen bortom fjellen,
och Dea Roma lyftas ur sitt fall
till nya tempel på de gamla ställen.

Cæsarernas palats står upp igen,
och fri bor skönheten på Romas kullar,
och Tiberns bölja — kär för frie män —
emellan konstens nya tempel rullar.

Med dubbel glans Italiens klara sol
på blomsterfält och lagerlundar skiner,
der friheten har satt sin kungastol
och konstens Phœnix uppstått ur ruiner.

Jag ser, o fröjd, jag ser den dagen gry,
förtryckets fäste ser jag störta samman:
ur bålet stiger upp en skepnad ny —
o! jag vill dö uti den offerflamman.»

Så qvad Sibyllan under midnattsskyn,
skön som Guercinos pensel henne målar.
När morgonrodnan log vid skogens bryn,
hon tyst försvann uti dess blida strålar.

www.libtool.com.cn

Campania Felix.

(Pontinska träskan — Neapel.)

Omsider tycks den långa vägen sluta,
 som ändlöst snörrätt genom öknar gick.
 Än aftonsolen dröjer att begjuta
 den stilla nejden med sin afskedsblick.
 Hvad heter klippan der, som synes luta,
 till fall beredd vid gudars minsta nick?
 Omkring hvars hjessa qvällens strålar skina?
 Ha! det är Anxur, det är Terracina.

Hur lifvet blomstrar uppå dessa kullar!
 Hur våren ler i dessa dalar skön!
 Hur kungligt hafvets blåa bölja rullar
 emot en strand, som ack! är evigt grön;
 hur ljufligt vågen mig i drömmen lullar,
 der doft hon susar í den vilda sjön!

Hur skönt att höra havvets vindar hvina
emot din klippas brant, o Terracina!

Farväl, o Anxur! morgonrodnan myser;
med hopp och längtan söderut jag går.
På bergets topp re'n purpurkronan lyser,
och dränkt i daggens tårar lunden står.
Naturen diktar! — Jag af vällust ryser:
inför en skönhet ny mitt hjerta slår.
Emellan ros och myrten sorlar bäcken,
aurikeln blommar bakom aloë-häcken.

Der ligger Fundi på sin blomstermatta —
på vårens gröna duk en smutsfläck spild.
O bort! dit bort der fjellen äro satta
till vakt omkring en enslig skönhets bild — —
der ligger Itris dal, som bergen fatta
uti sitt sköte — o, hur skön och vild!
Der strömmar brusa, och der klippor stupa,
och vägen springer öfver klyftor djupa.

Men snart ur bergens sköte fram jag träder:
bakom mig ligger Itris sköna dal.
Jag ser framför mig byar, slott och städer,
blott nya paradiset förutan tal!
Knappt hjertat känner här, hur det sig gläder,
och ögat njuter, frossar utan val.
Men högblått, drömmande, förutan gränser
i middagssolen Medelhafvet glänser.

Vid dig, Gaëta, än min själ är bunden:
 hur yppigt skön vid hafvets barn du låg!
 Jag såg med oro nalkas afskedsstunden,
 jag ville sluta här mitt pilgrimståg.
 Jag ville vandra i orangelunden
 och evigt se på hafvets ljufva våg.
 Men andra rymder re'n mitt öga söker,
 jag ser i fjerran, hur Vesuven röker.

Framåt! Der nere söker Liris' bölja
 emellan blomsterfält sin krökta stig.
 Der står ett berg, som gröna lundar hölja,
 Falernerdrufvans hembygd vinkar mig!
 Hvar dal, hvar kulle mina blickar följa;
 men qvällens skuggor börja sänka sig,
 och Aquæducten stiger, gråa jätten,
 liksom en vålnad, ljudlös öfver slätten.

Campaniens paradis! Re'n natten breder
 omkring din fågring ut sitt mörka flor,
 med vällust himlens stjernor blicka neder
 uppå en jord, som kärleken bebor.
 Re'n vesperklockan ljuder — herden beder:
 en barnslig bön Madonnan han förtror.
 San Agatha! I dina dalars gömma
 jag vill i natt — kanske om hemmet — drömma.

Men utan drömmar flykta vandrarns nätter!
 Till nya fröjder snart han vaknar opp.

I dag till Napoli! — Den dagen sätter
 en efterlängtd krona på mitt hopp.
 Jag rusar ned på Capuas blomsterslätter,
 som än Volturnus vattnar i sitt lopp.
 Der ligger Capua, det rika, fordna:
 hvad äro nu dess stolta tempel vordna?

Emellan gröna parker tåget skrider,
 jag nalkas redan, nalkas Napoli.
 Mitt hjerta börjar klappa; dagen lider;
 Casertas féslott är jag re'n förbi.
 Men panoraman öppnar sig omsider:
 der är S. Elmo, der Camaldoli:
 der Sommas hufvud, under snö begrafvet,
 och der — det skönaste af allt — är hafvet!

Att tjusa här med tusende förmågor
 naturen ler i aftonsolens brand.
 Der dyker Capri upp i blåa vågor,
 der sammansmälta himmel, sjö och land.
 Der strålar Ischias topp i solens lågor,
 der faller skuggan på Sorrentos strand.
 Der brusar hafvet mot Chiajans dammar,
 der tändes månen, der Vesuven flammar.

Här under lavan forna städer sofva,
 här under askan flydda tidehvarf.
 Italias folk! när skall en gång du lofva,
 att kasta Pulcinellans usla larf?

Hur har du aktat goda gudars gåfva?
Hur har du vårdat store fäders arf?
Hos dig bland dödens minnen vill jag hvila,
att se'n till lifvets land, till norden ila.

Mars 1847.

www.libtool.com.cn

Återseende.

Dagen tändes, nattens dimma flyr,
draken frustar än, mot norr han styr,
der i fjerran syns det dimblå bandet.
Stunden nalkas trögt: mitt hjerta slår,
i mitt öga springer fram en tår — —
tack, min Norna, det är fosterlandet!

Dit i södern städs, när natten kom,
mina trötta tankar vände om —
klippokusten i den höga norden —
vecklar ut sig nu vid himlens bryn
i sin verklighet inför min syn — —
det är hemmet — det är fosterjorden!

Vinden spelar uti mast och tåg
idelljufva visor: hafvets våg
tumlar, älsklig som ett barn, kring stäfven.

Skynden, seglare! den blåa rand —
 der i fjerran — är mitt fosterland,
 är mitt fosterland, men edert äfven.

www.libtool.com.cn

O! — mitt hjerta sprängas vill af lust,
 när allt klarare den kära kust
 sig i leende gestalter danar.
 Mer och mer den lyfter slöjan af,
 och jag sträcker ifrån öde haf
 mina armar mot den fröjd jag änar.

Klippan, fattig är den — det är sant —
 ingen ranka klättrar på dess brant,
 ned mot vågen blott en hängbjörk slokar.
 Ej i lunden der oliven gror,
 men derinne näktergalen bor,
 sångfull, kärleksfull bland Skånes bokar.

Inga spillror här af gudahus
 gräfvvas upp ur seklers tunga grus,
 ej palatser under vågen glimma:
 här ur marmorn födes ingen gud,
 här ej klinga dityrambers ljud,
 ej delfiner här på böljan stimma.

Ack! men här är berg och dal och sjö,
 här är kraft och fågring, man och mö,
 här är frihet, här är tro och ära!
 Öfverallt bo kära minnen här,

här mitt hjerta redan bofast är,
här jag tror mig himlen mera nära.

Ty jag mins den torfva, der jag låg,
när jag denna sköna himmel såg
första gången än med barnets öga.
Derför synes den mig dubbelt blå,
dubbelt konungslig dess vårsol gå,
och dess stjernor skrida dubbelt höga.

Och jag vet — bakom den dunkla rand,
som betecknar hemmets dyra strand,
hvilka rika skatter der sig dölja:
fläcklös ära, oförfalskad tro,
som förgättna der i hyddor bo,
hvilka dalens tysta skuggor hölja:

Ljufva nätter, dagar utan strid,
väna sjöar, djupa skogars frid,
der sin tysta ära fliten gömmer;
tusen bröst, der kärleken är varm,
tusen hjertan, der i jungfrubarm
den bland oskulds hvita liljor drömmer.

Hit, ack hit jag städs tillbaka såg
från Tyrhener-hafvets djupblå våg,
från Campaniens guldfrukrika parker.
Ty för mig en evig sommar ler,
der mitt hjerta inga snöfält ser,
och min kärlek inga ödemarker.

Borta tänkte jag: »om här jag dör,
ingen, kanske ingen är, som för
vandrarns aska hem igen till Norden»;
nu jag bida får med hopp och tro
lifvets strider eller grafvens ro —
— tack, min Norna! — här på fosterjorden.

www.libtool.com.cn

FISKARFLICKAN

VID

TYNNELSÖ.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Ila, fri och glad, min själ,
 uppå diktens vingar ila
 till den nejd du minnes väl,
 der du förr en gång fått hvila;
 der i tidens sköt din dag
 gungade med ljuft behag,
 lik en neckros uppå vågen,
 der i helig syskontro
 kärleken och minnet bo.
 Aftonvindar, I som tågen
 till den strand, der mången borg
 lutar sina grå ruiner,
 öfver hvilka, blek af sorg,
 minnets aftonrodnad skiner,
 er jag följa vill ibland
 till den väna Mälarstrand!

Ack! när sommardagar strö
 sina blomster öfver dalen,
 har du skådat Tynnelsö,
 Mälarns vassbegrönta mö,
 i hvars sköte näktergalen

fordom dröjde då och då,
att sin skära drapa slå
och förtro sin ömma klagan
åt en slägt, som vandrat hän
bortom tiden längese'n?
Fordom, så berättar sagan,
uti folkets minne stark,
i den tid, då sommarskiftets
varma dagar sågo stiftets
eller landets patriark
vandra i den svala park,
som ännu beskuggar stranden,
hördes, innan soln gick opp,
sångaren från södra landen
klaga uti ekens topp.
Men ej heller öfvergifven
var den sköna lund ännu,
ej ännu ett örnbo blifven
denna kungaborg som nu! —
Höfvisk lek i kungasalen,
skönbefolkad, trifies än;
hjorten hoppade i dalen
till en lust för jagtens vän,
och den väna näktergalen
hade dem, som hörde på,
hvad han quad i nätter blå.

Dessa dagar äro flydda,
denna tid förgången är,

och dess minnen redan tydda,
men jag har den tiden kär.
Kungaborgens styrka domnad,
kungaparken glesnad är,
näktergalens sång är somnad,
men jag har den nejden kär,
ty der var mig godt att vara,
och det lyster mig att fara
till den nejden än en gång
med min kärlek och min sång.

Svalkan kom och dagen skymde
redan öfver Tynnelsö,
fjerran bort i vester rymde
dagens gud att perlbestro
någon vesterhafvets ö.
Vinden lekte uti lunden
och på fält af gräs och korn;
klockan ifrån Selö torn
klämtade i aftonstunden;
vågen plaskade i sunden;
qvällens sista stråle tog
än en kyss af den och dog.
Då var fest i hofvets salar:
i det stolta kungahus
tändes redan hundra ljus;
glädjens språk hvar tunga talar
i den sköna samlingen:
Margareta lefde än,

perlan i kung Gustafs rike,
hvilken, ännu utan like,
skön som förr och klar och ren
uppå hofvets fester sken.
Hon var dagens glans och ära,
festens medelpunkt hon var,
som hvart bröst sin hyllning bar,
stolt att henne hyllning bära.
Glad var qvällen: rundtomkring
riddare och jungfrur logo
under höfviskt glam och togo
hand i hand till glädtig ring
för att dansa salen kring.
Och när pipans toner dogo,
öppnades mång' lustig lek, —
mången minnesång du hörde
uti sydlig tonart vek,
som de skönas hjertan rörde.
Men allen med tankfull håg
stod en riddare och såg
genom fönstret ut i natten,
såg de klara stjernors stig,
såg dem stilla spegla sig
i de lundomgifna vatten,
såg naturen, sommarvarm,
slumra sött vid nattens barm.
Hastigt riddarn såg sig om:
drottning Margareta kom.
»Ädle riddare, ni sörjer

eder brud väl icke än?
Sällan ibland våra män
sådant sinnelag man spörjer,
att de bära sorgeskud
redan efter osedd brud.
Och jag har ju sagt er redan:
vänta blott att henne se
ett par dagar eller tre.
Uti Stockholm längesedan
väntar hon på kungens lof,
att få följa med hans hof,
när rätt snart han återvänder
till de kära Selöstränder.
Öfvermorgon är hon här.
Blanda er i festens lekar:
mången mö er hand begär.
Grubbel blott en man förvekar.
Eller om det ondt er gör,
gör en lustfärd ut och hör
näktergaln i våra ekar.»

»Sköna drottning», riddaren
svarade med flygtigt löje,
»nattens tanke är mitt nöje
och min verld är skymningen.
Ej jag sörjer, men jag skänker
lösa tyglar då och då
åt min tanke till att gå
fjerran bort der stjernan blänker,

vinkande i dunkelt blå.
 Ofta står jag och betänker
 underliga ödens bud,
 att jag snart en okänd brud,
 följande min faders vilja,
 fästa skall vid denna hand
 med så starka, dunkla band,
 att oss döden knappt kan skilja.
 Frön till evigt inre kif
 gro i hvarje menskolif,
 gro i mitt och gro i allas;
 himlen qväfve dessa frön!
 Denna Ebba — så hon kallas —
 jag har hört, att hon är skön.
 Godt! — men eger hon desslikes —
 knappast vet jag hvad — en själ?
 Ni, o drottning, edert rikes
 skönsta själ, förstår mig väl.
 Eger hon, hvad främst jag skattar,
 hjertats adel, själens glans,
 doft af känslans jungfrukrans?
 Sådan hemgift innefattar
 hvad mitt hjerta dyrast är,
 hvad jag af min brud begär.
 På min lyckas brant jag sväfvar,
 undra icke att jag jäfvar
 hoppets löften, när jag ser
 i min framtids klyfta ner.»

»Trösta eder, riddar Henning,
 ej hvart fat är silfverfat.
 Tiggarn nöjes med en penning,
 krämarn knappt med en dukat.
 Torparn trifves i en stuga,
 riddarn knappast i sitt slott,
 hvarest hundra svenner buga. —
 Hvarje menskas sällhetslott
 mätes efter samma mått,
 som dess hjertas anspråk mätes,
 och dess anspråks giltighet
 mätes af dess ödmjukhet.
 Egen liten brist förgätes
 ack! hur ofta, när man ser
 uti andras hjertan ner.
 Undergifven var, herr Henning!
 Akta er att på ert hopp
 hissla seglet uti topp
 genom verklighetens bränning.»

Drottningen vid dessa ord
 lätt sitt sköna hufvud böjde
 med en strålblick, sällan spord,
 som en skalk på djupet röjde,
 sväfvade i salen bort
 ur hans åsyn inom kort.
 Riddaren vid fönstret dröjde
 grubblande ännu en stund,
 blicken fäst på himlens rund.

Leken lifvas, natten lider,
 gigan surrar, när omsider
 riddarn ur sin dvala spratt,
 tog sin fjäderkrönta hatt,
 smög sig obemärkt ur salen
 utför långa trappor ned,
 kom till kullen, kom till dalen,
 i hvars skugga snart han skred,
 lyssnande på näktergalen.

O, hur ljuf den natten var,
 hvarje stjerna huru klar,
 hvarje sky ett luftigt hänge,
 rikt kring kanterna förgyltd,
 hvarje träd af vällukt fyltd,
 hvarje flägt, som sofvit länge,
 var en stilla kärleksbikt,
 vågens sorl en herdedikt!
 Riddarn nalkades till stranden
 emot udden utaf ön,
 der med sakta brusning sjön
 vaggade sitt skum mot sanden
 och ur kyligt sköte bjöd
 svalka åt hans hjertas glöd.
 Evighetens afbild, vågen,
 är hvart ensligt hjertas vän:
 lugn och lycklig speglar den
 stjernorna och himlabågen,
 men när vindens ande far

öfver viken, öfver fjärden,
 eger den på snabba färden
 djupets rena svalka qvar.
 Riddarn stannar här och fäster
 på den glada våg sin blick,
 på den lätta sky, som gick
 att försvinna bort i vester,
 än på skumomhöljda skär,
 än på himlens stjernehär.
 Fullt af kärlek och försoning
 nattens helga tempel är.
 Lugnt blef i hans känslors boning,
 och ett offer riddarn fann
 att till tempelhärden bära:
 snart som bön med lågor skära
 på hans läppar offret brann. — —

Hör! då klingar uti natten
 när' bredvid en sång, så from:
 liksom i en helgedom,
 öfver land och öfver vatten
 i naturens enkla skrud
 sväfva dessa skära ljud:

»Glada, månbeglänsta bölja:
 säg, ack säg, hvart kosan bär?
 Gerna ville jag dig följa
 att mitt hjertas längtan dölja
 på den strand, som är mig kär.

Vind, som genom lunden ilar,
 säg, ack säg, hvart kosan bär?
 Helsa ömt, när snart du hvilar
 suckande bland tårepilar
 på den strand, som är mig kär.

Dock, mitt hjerta, du som klagar,
 säg, ack säg, hvi klagar du?
 Männ' det hopp, du efterjagar,
 äfven i en framtids dagar
 synas skall så skönt som nu?

Här mig hotar ingen boja:
 i mitt armod är jag rik.
 Inga råa vindar stoja
 kring min faders ringa koja
 vid den lundomgifna vik.

När som morgonvågen sköljer
 stranden, ut till sjös jag går.
 Och när qvällen solen döljer,
 hem jag glad min fader följer
 med mitt nät och med min år'.

Derför är jag glad som vinden,
 dansande på skummig sjö,
 frisk som rosen, lätt som hinden,
 rask, som biet uti linden,
 blommande på grönan ö».

Riddarn, som gaf akt på sången,
 vänligt i sitt hjerta log,
 när den sista tonen dog,
 uti vindens armar fången;
 stälde sedan sina fjät
 uppför sidan af en kulle,
 på hvars topp — han gissar det —
 sångerskan han träffa skulle.

Riddarn hade gissat rätt:
 vägen till en mö är lätt,
 vägen från är snart förgäten.
 Inom lundens ljufva natt
 fager tärna ensam satt,
 sysslade med fiskarnäten,
 tankfull, leende likväl,
 bilden af en skuldfri själ. —
 Nå, herr Henning, var hon fager
 fiskarflickan uppå ön?
 Ha ej hjeltar skurit lager
 för en skönhet mindre skön?
 Ha ej furstar kysst en panna
 mindre ren och mindre klar?
 Mindre fågring kan besanna
 allt, hvad skönast diktadt var.

»Vackra flicka, är det du,
 som i nattens sköte bringar
 denna fésång, som ännu

för mitt tjusta öra klingar?
 Du, som näktergalen lärde
 nordisk sommarhimmels värde,
 dit han flyttar ofta nu,
 säg, hvem är, hvad heter du?»

»Ädle herre», flickan svarar
 med en röst melodiskt klar,
 »hvad jag här för händer har
 nästan mig ett svar besparar
 på er fråga, hvem jag är.
 Vågens dotter, stormens tärna,
 fjärdens mö jag kallas gerna
 utaf bygdens ungdom här.
 Eljest fiskargubbens Anna
 heter jag i hvardagslag,
 när med fångst för dagen jag
 ses på slottets trappa stanna.»

»Anna, denna syn är ny;
 låge minsta listens sky
 uppå himlen af ditt öga,
 trodde jag din sägen föga.
 Du, så ädel, fin och skön,
 fiskardotter här på ön?
 Har du endast skådat verlden
 från din fiskarjulles stam,
 flöt din lefnadsbölja fram
 mellan böljorna på fjärden —

sköna iflecka, säg mig då,
 hvem har lärt dig sjunga så?»

Vågens dotter, stormens tärna
 såg på riddaren och log.
 Han förlät sitt hjerta gerna,
 att han kände hur det slog.

»Hvem har lärt mig, så ni frågar,
 hvem har lärt mig sjunga så?
 Fråga molnet der, som tågar
 genom fria himlar blå,
 hur en sådan färd det vågar?
 Ni har hört, när sol'n går opp,
 trasten uti björkens topp,
 ni har hört, när solen gömmer
 dagens ljus vid vesterns rand,
 huru älskligt vågen drömmar
 susande vid blommig strand.
 Skulle ni väl trasten spörja,
 hvilken honom lärt att sörja
 i en ton, så ren och öm?
 Skulle ni väl spörja vågen,
 hvilken henne lagt i hågen
 hennes diktbegjutna dröm?
 Dock ni frågar, hvem min tunga
 lärt att slika toner sjunga?
 Jag har lärt af lönn och lind,
 jag har lärt af våg och vind.»

»Anna, du har lärt att sjunga
 i en ton, så rik och varm,
 utaf änglar, evigt unga,
 fostrade uti din barm.
 Sångens vind din julle följer,
 du drar not från diktens slup,
 och ditt rika hjerta döljer
 harposträngar på sitt djup.
 Anna, Anna, månget rike
 af mitt öga skådadt var, —
 mycket såg jag — men din like
 aldrig än jag skådat har.
 Sköna, undransvärda flicka,
 hvem har lärt ditt öga blicka,
 så som förr jag aldrig såg?
 Liksom uti nattens timmar
 månens stråle ler och glimmar
 tankesnabbt på kullrig våg.
 Hvem har lärt dig nattens värde,
 näktergal! i den att slå» — — —

»Ädle riddare, hvem lärde
 eder sjelf att jollra så?
 Ser ni icke re'n det dagas,
 österns sky förgylles re'n,
 nattens milda stjernor jagas
 bort af morgonrodnans sken?
 Tystnat re'n har näktergalen,
 åkerskäran hörs ej mer,

siskan vaknar uti alen,
 vågen dansar, nejden ler.
 Nu, farväl för denna gången;
 glöm ej flickan, glöm ej sången;
 kom igen, och säg härnäst,
 hvem af dem ni älskar mest.»

Så med flyktigt löje sade
 fiskarflickan och försvann — —
 redan långt herr Henning hade
 rest i drömmen, förr'n han fann,
 att han ensam var i lunden,
 och att sol'n i morgonstunden
 högt på ljusblå himmel brann.

Dunkla, stjernbeströdda qväll,
 som i ljumma sommartider
 daggbegjuten svalka sprider
 öfver drömomhöljda tjäll!
 Dina tempelportar stänger
 hvarje afton fridens alf;
 tusenflammig krona hänger
 i ditt dunkelblåa hvalf.
 Hvitbeslöjad oskuld dröjer
 innanför som tempelsven.
 Vid ditt altar kärleken
 silkeslockigt hufvud böjer.
 Offer af en lycklig verld

brinna på din offerhård.
 Du är kärlekens förtrogna;
 svällande uti din vård
 hänga hoppets frukter mogna
 i din rika tempelgård.
 Öfvergifna hjertan smyga
 i ditt sköt sitt qval, sin harm; —
 trogna, sälla hjertan flyga
 för att mötas vid din barm.
 Deras ömhet dig förnöjer,
 du lär eko deras namn;
 likväl ingen tunga röjer,
 hvad de jollra i din famn,
 hvad de drömma uti skogen
 vid den dimomhöljda vik;
 du är tyst och du är trogen,
 du är öm och du är rik!

Slika tankar genomforo
 riddar Hennings glada håg,
 när igen på återtåg
 dagens timmar stadde voro,
 när igen med hoppfullt mod
 han i parkens skugga stod.

Ack! hur lång den dagen varit
 för hans längtan och hans hopp!
 Huru många suckar farit
 emot solens bana opp!

Långa sommardagar bränna
glödhett uppå kärleken:
riddarn hade icke än
haft en dag så lång som denna,
haft en natt så kort som den,
som han ville se igen.

Öfver land och öfver vatten
fridens tysta ande låg.
Riddaren med eldig håg
qvad i stjernbeströdda natten:
»ljufva, underbara röst,
som med skära toner klingar,
förr ej hörd uti mitt bröst!
Du har gett mitt hjerta tröst,
du har gett min tanke vingar.

Dig jag hörer natt och dag
flöda utur källor rika,
djup som bardens harposlag,
mild som vindens andedrag,
när som dagens strålar vika.

Gryning i mitt hjertas natt!
Hur din morgonrodnad glimmar,
hvarest fordom mörkret satt,
en förgäten kärleksskatt
vaktande i bittra timmar!

Jag har vaknat vid din sång,
 vid ditt milda ljus jag vaknat,
 och jag eger på en gång,
 hvad uti en lefnad lång
 jag mig önskat har och saknat.

Ack! af eld min barm är full,
 hjertats alla pulsar glöda.
 Verlden, för min kärleks skull,
 glimmar utaf gryningsgull, —
 lifvets alla källor flöda.

Sköna sångarflicka, som
 gaf mig svar på lifvets fråga!
 Vackra öga! se dig om,
 rika hjerta! kom, o kom
 till en barm af eld och låga.»

Vinden saktade sin gång,
 vågen lyssnade i sunden:
 hör! då klingade i lunden
 fiskarflickans glada sång:

»Vid en barm af eld och låga
 sångarflickan drömma vill.
 Dagens mödor henne plåga:
 glädjens fradga, lifvets råga
 hör två unga hjertan till.

Vid en barm, som troget gömmer
 allt, hvad kärleken förtror,
 vid ett bröst, som stilla drömmer
 i sin kärleks verld och glömmer
 hvarje sorg på jorden gror:

vid en barm, så rik som denna,
 sångarflickan hvila skall.
 Ingen tår dess kind skall bränna,
 ingen sorg dess hjerta känna
 under sina drömmars svall.

Derför, kom till mig, du unga
 sångare med stämma djup!
 Låtom oss tillsammans sjunga,
 öfver lifvets vågor gunga
 glädjefullt i samma slup.»

Sångens toner sammanföra
 inom kort de unga två.
 Snart med arm i arm de gå,
 der blott nattens stjernor höra,
 der blott dalens skugga vet
 deras hjertans hemlighet.
 O! i nattens hägn att blicka
 i ett himmelskt ögonpar!
 O! att lifvets nektar dricka
 ur en kalk så ren och klar!
 O! att sida invid sida

under helga skuggor skrida
 öfver jordens trånga gräns
 sakta in på himmelens!
 Ack! när barnslig oskuld ligger
 på det unga hjertats grund,
 när ej lustans svartalf tigger
 del i kärlekens förbund:
 då har himlens kärlek stigit
 stjernevägen ned och vigit
 in två hjertans herdestund.

»Vackra Anna!» riddarn sade,
 »långt är mina minnens tal:
 ofta i min barndoms dal
 mången ljuslett dröm jag hade
 om en elfva späd och varm
 lekande på gossens arm.
 Ofta när jag reste sedan
 världen kring och länder såg,
 sväfvade förbi min håg
 mången bild, som flyktat redan,
 innan rätt jag fattat än,
 hvad hans sköna drag betydde —
 att i dem en aning grydde
 utaf dig och kärleken.
 Det är tomt i hjertats kamrar,
 tomt i världens rymd också, —
 lifvet blott ett städ, hvarpå
 nyttan sina verktyg hamrar,

och dess verkstad — mörk var den,
utan ljus från himmelen.

Sådant *var* det — annorlunda

du mitt lif gestaltat har: —

förr i dagsljus blind jag var,

nu jag sitta kan och blunda

vid din sida här och se

idelt morgonflammor le.

Förr jag liknöjd ville låta

dagen komma, dagen gå;

allt mig var ändock en gåta —

nu jag tycker mig förstå

stjernors dikt uti det blå!»

»Ack! om stjernors språk ni fattar»,

svarar flickan skälmskt och ler,

»och om mödan värdt ni skattar,

o, så svara mig, jag ber,

hvad den lilla stjerna tänker,

hon som qväll och morgon blänker

troget uti solens spår,

när med stolthet upp hon går,

när med mildhet sig hon sänker?»

»Hvad hon tänker, sköna skalk?

Kärlek tänker denna stjerna,

kärlek tänker blommans kalk,

kärlek drömmer bygdens tärna.

Kärlek — kärlek, livvets vår,

kring en verld i blomma står.
 Kärlek bor i bondens dalar,
 kärlek uti furstens salar,
 kärleken ej gränser tål;
 och det språk den hulde talar
 är naturens modersmål.

Men, se der, se re'n hon stiger,
 dagens stjerna, kärlekens,
 öfver det fördoldas gräns.
 Se, med hvilken blick hon viger
 — med en blick, så ren som din —
 verlden i sin dyrkan in.

Morgonrodnan purpurstänker
 lundarne vid österns bryn;
 bakom lätta östanskyn
 dagens skära stråle blänker: —
 nattens dimmor, flyn, o flyn!
 Anna, hör, vid dagens låga,
 vid den Gud, hvars bild den är,
 svär jag att dig hålla kär,
 kär så länge himlens båga
 sina gyllne stjernor bär!»

Med sin första kyss beseglar
 riddaren sitt löftes ord:
 hon sin känslas låga speglar
 i en blick för sekler gjord.
 Ur dess ögas himmel gjuter
 sig ett stilla juniregn.

Hon sin kärleks lycka njuter
i sin oskulds trygga hägn.

»Henning, himlens bästa gåfva
är en kärlek, varm som vår,
ren, lik den, som englar lofva
åt hvarann, — ett hopp, som går
sorglöst uppå stjernors bana,
tryggt i vindens djerfva fjät;
detta hopp jag börjat ana —
Henning, du har lärt mig det!
Ack, jag var ett barn, som lekte
än med lifvets docka nyss —
men min kärleks första kyss
nya känslors makt bevekte. —
Barnets purpurslöja vek
och till allvar blef min lek.
Är det lyckligare? Eller
månn' ej ängeln svärdet fäller
mellan Eden snart och mig?
Nej, se purpurhimlar glöda!
Nu stå lifvets rosor röda,
sälla själ, och vinka dig
på din solbeglänsta stig.»

»Tack, min Anna! Stunden skyndar,
verlden snart uppvaknad är,
och hvar fiken stråle syndar
mot vårt blyga drömbegär.

Dagen lider. Må vi skiljas
förr än solens strålebad
bränner på vår kärleksliljas
morgondäggbestänkta blad.
Ack! härnäst jag får dig råka,
hvarest linden lummig står,
mycket har jag då att språka,
förr än dagen komma får.
Mycket — mycket! — Bittra stunder!
Jag skall se min brud i dag,
ty mitt hjerta är ett under
med två viljor till sin lag.
Harmas icke! Gif mig handen!
Möt förtroligt denna blick!
Tro mig — aldrig menskoanden
tvenne himlar rymma fick.
Och jag vet, vid hvilket hjerta
jag min himmel söka får,
och jag vet, att trogen smärta
trolös glädje öfvergår.
Goda himmel! se, hon gråter —
gråt dock ej vid detta bröst!
Denna qväll du ser mig åter,
och min trohet är din tröst.
Följ mig genom ödemarker
till en strand — jag vet väl hvar,
der i evigt gröna parker
kärleken ett tempel har.
Följ mig dit — — nej, stanna, stanna

och behåll hos dig min själ —
 och jag vill med härdad panna
 möta ödets dom, farväl!»

Lång är dagen. Tidens lopp
 är för trögt för riddarns hopp.
 Men när qvällens tärna bådar
 solen hem uti sitt tjäll,
 blickar riddarn mot sin qväll
 med berusad blick: så skådar
 fången mot sitt fria haf,
 sorgen mot sin lugna graf. —
 Qvällen sina skuggor sänkte
 stilla öfver Tynnelsö,
 solens sista strålar blänkte
 öfver lundomskuggad sjö.
 — — Åror plaska! — Hvem kan vara
 slottets gäst i denna stund? — —
 Se, der rör en präktig skara
 glädtigt öfver Selö sund.
 »Kungen kommer! Det är kungen!»
 ifrån hundra munnar går.
 »Nej, men se! i fören står
 fröken Ebba, söta ungen,
 tro mig, ingen ann' förstår
 i sin fågring så sig skicka — —

riddarns hjerta häftigt slår,
 knappt han vågade att blicka
 öfver dessa böljor fram,
 der den granna båten sam.

»Nå, jag tror ännu ni drömmer,
 käre riddare, och glömmer,
 hvilken älsklig skatt det är,
 som den granna båten bär.»

Det var Margaretas stämma.

»Nu kanske är tid att dämna
 edra tankars mörka flod:
 klarna upp och repa mod —
 gif den unga fröken handen,
 när hon stiger upp på stranden.»

Båten snuddade vid strand,
 seglarskaran efter hand
 steg på strandens gröna matta.
 Konungen, en hög gestalt,
 som du ser den öfverallt,
 hvarest konstnärn sökt att fatta
 uppå duken upp hans drag — —
 kraft och allvar och behag.

Kungens svit, en prydlig skara,
 höfvisk uti ord och skick,
 syntes glädtigt öfverfara
 välkänd nejd med tacksam blick.
 Fröken Ebba, höljd till midjan
 i en slöjas silfverglans,

glad som vågen, smärt som vidjan,
 gungande för vindens dans,
 sprang på stranden upp, förtroligt
 stödd på riddar Hennings arm.
 Detta hufvud, denna barm
 dolde sig i slöjan roligt:
 männ' af blygsel? — föga troligt,
 ty med kyssar hennes fot
 strandens blommor togo mot.
 Riddaren sin fästa flicka
 såg med qual. För samma pris
 fallna andar öfverblicka
 ett förverkadt paradiset.
 Orden från hans tunga veko,
 från hans tanke sammanhang,
 tills ett tyst välkommen klang
 från hans läppar, likt ett eko,
 halfinsomnadt, doft och kallt —
 kärleken i spökgestalt.

Första helsningen var öfver — —
 mängden uti skingrad tropp
 skred mot slottets trappa opp.
 »Riddar Henning — ej behöfver»,
 ordade med vänlig blick
 konungen, som nära gick,
 »ej behöfver jag er säga —
 ty ert hjerta re'n det gör —
 att det är er brud ni för.

Många fröjder öfverväga
 ej den lefnadslånga tröst,
 som vid trogen makas bröst
 i en framtid ni skall finna.
 Mannens väg, när ej en qvinna
 rosor strör uti hans spår,
 genom törnestigar går.
 Ogift lefnad aldrig hunnit
 städa upp sitt tomma hus —
 är ett svärd, hvars stål försvunnit,
 är en lykta utan ljus.»

Riddarn troligen behjertat
 noga allt hvad kungen sagt,
 om också kanhända hjertat
 sjelf dertill af egen makt
 outsagd tillämpning lagt, —
 när det granna tåget sprides,
 innanföre slottets port,
 hvar om annan till sin ort.
 I hvar dörr en nyckel vrides —
 gamle kungen hade brådt
 till sin egen våning gått.
 Drottning Margareta gifver
 riddarn och hans brud en vink.
 Glad blef Henning — i en blink
 vinken sedd och åtlydd blifver.
 Inom kort han andas lätt
 i sin drottnings kabinett.

»Riddare», vår drottning sade,
 »nu omsider vill jag tro,
 att ni ger ert hjerta ro,
 att ni åter blir den glade,
 som det sägs, att förr ni var
 under hädanflydda dar.
 Hvad? Ni mörknar! — Egensinne,
 glöm ej riddarpligtens bud!
 Säg man väl i menskominne
 någon helsa så sin brud!»

»Drottning!» svarar riddarn dyster,
 och en stor, en bitter tår
 hängde i hans ögonhår,
 »le och dansa mig ej lyster,
 när mitt hjerta lider våld.
 Ej min kärlek går i sold
 hos en faders lumpna ränker:
 Gud har sagt, att ingen man
 tvenne herrar tjena kan.
 Jag ej heller tjena tänker
 både Gud och Belial.
 Drottning! jag har gjort mitt val.
 Flicka! du, som står och hotar
 mellan himmelen och mig — — —
 dock! kanhända sjelf du knotar,
 att en fader tvingat dig.
 Låt mig slöjan undanrycka,
 låt mig se i dina drag,

om en lumpen jordisk lycka
du förakta kan, som jag!»

Sagdt; han slöjan undanrycker — —
»näderika himlahär!»

Riddarn svindlar, ögat lycker,
brister ut i gråt och trycker
till sin barm den han har kär: — —
ty det fiskarflickan är.

Skön som Valhalls huldgudinna
Ebba vid hans hjerta låg.
Fastän hennes tårar rinna,
skalken än ur ögat såg.

»Men vid alla himlens makter!
sköna Ebba, säg mig ett:
tvenne nätter jag dig sett,
talt med dig i dessa trakter,
och du kommer likväl hit
först i dag med kungens svit?»

»Med prinsessorna jag följde
just i dag till Räfsnäs slott
för att möta kungen blott.
Ingen slöja då mig höljde;
men om Anna troligen
låg ni då och drömde än.»

Margareta log och lade
deras händer hop och sade:

»yppad är vår hemlighet: — —
 låten dock dess minnen vara
 glada såsom nu och klara
 genom livets verklighet.
 Edra hjertan redan biktat
 för hvarann mång' vacker bikt.
 Kärleken är blott en dikt,
 som naturen sjelf har diktat,
 och som skärast ljuder den
 oftast i begynnelsen.
 Men om hjertat vet bevara
 väl sin rena ungdomsfrid,
 ljuda än dess toner klara
 genom livets hårda strid.
 Dygdens solsken, lastens hvimmel,
 evigt ve och evigt väl,
 framtid, helvete och himmel
 växa ur vår egen själ.
 Sjungen ännu många gånger: —
 men den bästa ibland sånger
 är den sång, hvars blyga röst
 hviskar i ett skuldfritt bröst.»

Slutad är min enkla saga,
 sådan som jag drömde den
 någon gång i skymningen,
 när jag hörde minnet klaga
 lik en vilsen näktergal

i mitt hjertas stilla dal.
Minne! Minne! — o hugsvala
såsom nu mig mången gång
och mig lär ditt språk att tala,
och mig sjunga lär din sång.
Ofta när sig solen sänker
stilla öfver land och sjö,
aftonrodnan för mig blänker,
liksom ifrån Mälarns ö.
Ofta ock, när natten höljer
sognad verld uti sitt flor,
mången dikt mitt minne följer
till den strand min själ bebor,
till den nejd, mitt hjerta korat
(hvarje hjerta eger sin),
från den glädje, som mig dårat,
från en rymd, som ej är min.
I en sådan stund jag tågat
diktens väg till Lögarns strand;
i en sådan stund jag vågat,
med min lyra uti hand,
tyst, som älskaren, mig smyga,
att med sångens dagg beströ
oförmärkt de blommor blyga,
hvilka gro på Tynnelsö.

www.libtool.com.cn

ANMÄRKNINGAR.

www.libtool.com.cn

»Första samlingen» af BERNHARD ELIS MALMSTRÖMS dikter utkom i Upsala 1845, »andra samlingen» 1847. Båda dessa samlingar utgäfvos 1855 jemte åtskilliga tillägg, under titeln »Dikter, 2:dra upplagan». En tredje, oförändrad upplaga, den sista, vid hvilken förf. sjelf kunde lägga hand, utkom 1858. Efter skaldens död utgafs 1867 fjerde upplagan, tillökad dels genom de dikter, som efter utgifvandet af 1858 års upplaga varit tryckta på annat håll, dels med ett och annat dittills otröck poem från författarens mognare år, hvilket ansetts ej böra saknas i samlingen af hans dikter. Sedermera hafva ytterligare trenne upplagor utkommit. — I föreliggande upplaga har man ej heller tillåtit sig någon förändring med afseende på texten. Dikternas anordning och sammanförande under särskilda rubriker, hvilken visserligen med afseende på öfverskådlighet lemna åtskilligt öfrigt att önska, har dock ej bort ändras, då den är förf:s egen. De här nedan införda litterärhistoriska och bibliografiska notiser rörande åtskilliga af dessa dikter böra emellertid ej anses alldeles öfverflödiga, såsom angifvande tidpunkten för deras första framträdande och andra med deras offentliggörande förknippade omständigheter.

Den stränga sjelfkritik, som Malmström alltjemt utöfvade mot sin pennas alster, föranledde honom att ur samlingen af sina dikter utesluta åtskilliga redan förut offentliggjorda stycken från yngre år. Då skalden ej sjelf ansett dessa ungdoms-skrifter värdiga en plats i samlingen af sina dikter, hafva de ej heller här bort upptagas. För den som vill studera Malmströms utvecklingsgång under hans poetiska studietid torde det emellertid ej sakna sitt intresse, att, jemte hvad som i ofvanstående lefnadsteckning meddelas, erhålla en uppgift öfver åtminstone större delen af dessa dikter, om ej alla, hvilka på andra håll finnas offentliggjorda.

Utom de i lefnadsteckningen (s. X—XV) omnämnda ungdomliga qväderna på Carl XII:s dödsdag (1834), elegien vid broderns död, den episka dikten »Ariadne» m. fl., samt ett å Södermanlands nations vägnar utgifvet poem vid professor Törneros' död (1839), böra ytterligare nämnas följande i »Eos» tryckta dikter, undertecknade med den välbekanta signaturen *M—m*, hvilka här äro uteslutna: »Nyårsbeaktelser», »Hvar fins ett evigt på min stig?» »Efter en disputationsakt», »Skålar», »Dufvan», »Till Johan Nybom» samt »Besöket» (efter v. Gaudy). I kalendern »Linnæa Borealis» (1841, 42), till hvars förnämsta prydnader obestriddigen hörde de af Malmström lemnade bidragen, träffas, utom de i lefnadsteckningen (s. XVII—XVIII) nämnda dikterna: »Hellas» och »Den fattiges visa». Mer än ett poem, som blifvit uteslutet ur samlingen af Malmströms dikter, såg först dagen i tidningen »Correspondenten», utgifven i Upsala. Bland dem kunna nämnas »Afskedsord till C. J. Bergman den 2 Okt. 1843», »Öfversvämningen i Rom den 10 Dec. 1846» samt »Förgängelsen» (1846, omtryckt i tidskriften »Samlaren» 1880, h. I.). I »Upsala tidningar» 1843 infördes det satiriska poemet »Scherz med lofsångaren», som på grund af rent personliga anspelningar och utfall med skäl uteslutits ur samlingen (omtryckt i Hansellis »Ur en samlares anteckningar» och i R. Hjärnes »Från det förflutna och det närvarande. I»).

Kellgren gjorde, sedan han sjelf förberedt utgifvandet af samlingen af sina skrifter, det »heliga förbehåll», att ingenting måtte tilläggas till hvad han sjelf utvalt och som han ansåg »för det minst odugliga» af sina skrifter. Hans afsigt var, säga dessas utgifvare, »att ingenting annat skulle erkännas, än hvad der finnes infördt: en rättighet, som han trodde tillhöra en författare». Malmström skulle måhända sjelf ha gjort samma förbehåll, om han åt någon annan anförtrott utgifvandet af sin poetiska qvarlätenskap; och den stränghet, med hvilken skalden sjelf förfor vid urvalet och som hade sin grund i hans höga uppfattning af sin konst och stora fordringar på sig sjelf, har äfven efter hans död respekterats. Men hans minne skall ej lida deraf, att vid sidan af de konstverk, som han sjelf ansett värdiga att med sitt namn gå till efterverlden, till ledning för kännedomen om

hans personliga utveckling äfven antecknas några af de poetiska studier, som utvisa den väg han vandrat och de löften han gifvit — löften, som han på ett lysande sätt infriat.

www.libtool.com.cn

Sid. 3. *Angelika*. Se om detta poem lefnadsteckningen (sid. XVI—XVII). Till hälften fantasibilder, till hälften hvilande på ett underlag af faktisk verklighet, hafva Angelika-sångerna gifvit anledning till olikartade gissningar och till antagandet, att saknaden öfver den bortgångna såsom en dyster skugga följt skalden lifvet igenom. Det synes emellertid vara visst, att dessa sånger snarare äro att anse såsom ett af konstnären gripet motiv ur hans barndomsminnen, än såsom ett uttryck af en ännu fortlefvande saknad.

Sid. 10. *Aprildagar*. Infördt i första samlingen af förf:s dikter (1845), liksom äfven de följande poemerna *Corinna* (sid. 15) och *Floden* (sid. 18), hvilka sålunda alla tillhöra hans tidigare skaldeverksamhet.

Sid. 20. *Skridskogångaren*. Icke intaget i någon af de under förf:s lifstid utkomna upplagorna af hans dikter. Först infördt i 4:de uppl. (1867).

Sid. 22. *Thorwaldsen*. Epilog vid en minnesfest öfver konstnären i skandinaviska sällskapet i Upsala den 29 April 1844. Infördt i tidningen »Intelligensbladet» 1844, n:o 18. Malmström tillhörde denna tidnings redaktion och var den som lemnade de flesta och värdefullaste poetiska bidragen till »Intelligensbladet».

Sid. 22. — — *hjelte till snille och börd*. Thorwaldsen härstammade från en gammal isländsk släkt. — De i detta poem med kursiv stil utmärkta namn hafva afseende på skulpturarbeten af Thorwaldsen.

Sid. 26. Till *C. A. Hagberg*. Vid en afskedsfest i Upsala 1840, då Hagberg, sedermera berömd såsom Shakspeares förtjenstfulle tolkare, afflyttade till Lund för att emottaga professionen i estetik. Vid Upsala universitet hade han varit fästad såsom docent i grekiska litteraturen och tillhörde kretsen af Malmströms ungdomsvänner. Infördt i kalendern »Linneæa Borealis» 1841, under titel: »Afskedssång till en akademisk lärare den 21 Maj 1840».

Sid. 30. *Astronomi*. Infördt i första samlingen af förf:s dikter (1845), liksom äfven det följande poemet.

Sid. 32. *Till promotionskamraterna*. Förf. hade vid magisterpromotionen 1842 å de promoverades vägnar författat det ofvan (sid. 247) införda poem. Med anledning deraf erhöill han af de promoverade en minnesgåfva, bestående af en guldkedja. Härpå syfta styckets begynnelseord: »Guldet är sångarens lön».

Sid. 34. *Enslighet*. Funnet efter författarens död bland hans efterlemnade papper, skrifvet kort före hans bortgång. Infördt i 4:de uppl. af hans dikter (1867).

Sid. 39. *Hvi suckar det så tungt uti skogen?* Första gången tryckt i »Eos» 1839, n:o 96; sedermera intaget i »Linnæa Borealis» 1841.

Sid. 42. *Stafkarlen*. Äfvenledes först offentliggjordt i »Eos» 1840, n:o 18; omtryckt i »Linnæa Borealis» 1841.

Sid. 45. *Till Oehlenschläger*. Vid studentmötet i Köpenhamn 1845, då Upsala studenter bragte den berömde danske skalden sin hyllning i Fredriksbergs park med afsjungandet af denna sång. Infördt i tidningen »Intelligensbladet» 1845, n:o 20.

Sid. 48. *Midsommarnattsdröm*. Vid samma studentmöte. Infördt i »Intelligensbladet» 1845, n:o 24.

Sid. 52. *Jungfrun i det gröna*. Intaget i första samlingen af förf:s dikter (1845), liksom äfven de närmast följande dikterna *Brudsmicket* (sid. 54), och *Löftet* (sid. 59).

Sid. 62. *Blomman*. Infördt i »Linnæa Borealis» 1842. (Se om detta poem uppsatsen »Om Bernhard Elis Malmström såsom menniska och skald» af P. A. Gödecke i tidskriften »Framtiden» 1871.)

Sid. 65. *Perlan*. Första gången tryckt i »Intelligensbladet» 1845, n:o 10.

Sid. 68. *Svanen, Flickans födelsedag* (sid. 70), *Biet* (sid. 72), alla införda i den 1855 af skalden utgifna 2:dra upplagan af hans dikter (1855).

Sid. 74. *Höstvisa*. Införd i »Linnæa Borealis» 1841.

Sid. 76. *Vårsång*. Införd i samma kalender 1842.

Sid. 79. *Sång för Södermanlands nation*. Första gången tryckt i »Eos» 1839, n:o 40. Förf. tillhörde såsom student Södermanlands nation i Upsala.

- Sid. 87. *Hemlig lycka*. Intaget i andra uppl. af förf:s dikter (1855).
- Sid. 92. *Härnäst*. Infördt i »Linnæa Borealis» 1842.
- Sid. 96. *En gammal flamma*. Infördt i »Intelligensbladet» 1844, n:o 24.
- Sid. 101. *Kärlekens dialektik*. Infördt i samma tidning s. å., n:o 30.
- Sid. 104. *Kom tillbaka!* I 2:dra uppl. af förf:s dikter (1855).
- Sid. 107. *Sköna flicka*. I »Intelligensbladet» 1845, n:o 14.
- Sid. 109. *Den femtonåriga*. I »Linnæa Borealis» 1841.
- Sid. 113. *Odaliskan*. Intaget i första samlingen af skaldens dikter (1845).
- Sid. 118. *Hjertklappningen*. Infördt i »Linnæa Borealis» 1842.
- Sid. 122. *Den öfvergifna*. Intaget i 2:dra uppl. af förf:s dikter (1855).
- Sid. 129. *Konung Oskar*. Vid slutet af förf:s tal vid Upsala universitets sorgfest öfver konung Oskar I den 1 Dec. 1859. Tryckt jemte talet i Upsala s. å.
- Sid. 132. *Prins Gustaf*. Vid universitetets sorgfest den 26 Nov. 1852. Särskildt tryckt och utdeladt vid tillfället.
- Sid. 136. *C. F. af Wingård*. Vid ärkebiskop af Wingårds begrafning i Upsala den 10 Okt. 1851, å Upsala universitets vägnar.
- Sid. 140. *P. v. Afzelius*. Arkiater och medicine professor i Upsala, berömd läkare, död 1843, 83 år gammal. Infördt i tidningen »Correspondenten» 1843, n:o 104.
- Sid. 140. — *söner tre*: P. von Afzelii båda bröder voro Adam Afzelius, botanist och Afrikaresande, samt Johan (Jan) Afzelius, mineralog och kemist, båda professorer i Upsala.
- Sid. 142. — *Hermesstaf*: von Afzelii sköldemärke.
- Sid. 142. — *Prudenti audacia*: von Afzelii valspråk.
- Sid. 143. — *vittnena vid tredje Gustafs bår*: von Afzelius hade varit tillkallad vid rådplägningen under Gustaf III:s sista sjukdom och bevistat det kungliga likets obduktion.

- Sid. 144. — — *din själ, din ära,*
ditt stoft skall njuta denna helga *frid*.
Syftar på den af v. Afzelius själf bestämda inskriptionen på hans grafvård: »P. v. A. pacem implorat animæ, ossibus et famæ».
- Sid. 145. *Esaias Tegnér*. Vid underrättelsen om Tegnér's död, under förf:s vistelse i Rom. Infördt i tidningen »Correspondenten» 1847, n:o 19.
- Sid. 149. *F. M. Franzén*. Infördt i tidningen »Correspondenten» 1847, n:o 81.
- Sid. 154. *F. M. Franzén*. Slutorden af förf:s inträdestal i Sv. Akademien. (Sv. Akad:s Handl. Bd. 25).
- Sid. 158. *E. G. Geijer*. Slutorden af förf:s minnestal öfver Geijer, hållet i Upsala å den studerande ungdomens vägnar den 6 Juni 1848.
- Sid. 161. *P. D. A. Atterbom*. Vid prof. Atterboms begrafning i Upsala, den 3 Augusti 1855.
- Sid. 166. *Jonas Sellén*. Professor i romersk vältalighet och poesi vid Upsala universitet, död 1857. Sellén var utsedd till promotor vid samma års magisterpromotion. Härpå syfta orden i början af andra versen.
- Sid. 169. *O. F. Tullberg*. Professor i österländska språk vid Upsala universitet, död 1853.
- Sid. 175. *Julianus*. Detta storartade poem är ett af skaldens tidigare arbeten. Det infördes i kalendern »Linnæa Borealis» 1841.
- Sid. 192. *Fosterlandet*. Insändt såsom täflingsskrift till Sv. Akademien 1840, men återfordradt, och sedermera infördt i »Linnæa Borealis» 1841.
- Sid. 208. *Vid konung Carl XIV Johans 25-åriga jubileum*. Vid den af Upsala studentkår firade högtid, den 13 Maj 1843. Utgör slutorden af förf:s tal vid detta tillfälle och finnes tryckt jemte detta tal i Upsala s. å.
- Sid. 219. *Vid jubelfesten den 4 November 1864*. Förf. var utsedd att å Upsala universitets vägnar hålla högtidstalet vid denna fest. De här införda verserna afslöto talet.
- Sid. 223. *Gotland*. Vid studenttåget till Köpenhamn 1845. Tryckt i »Intelligensbladet» 1845, n:o 22.
- Sid. 231. *Skandinavien*. Uppläst vid skandinaviska

sällskapets sammankomst i Upsala den 12 Febr. 1844. Tryckt i »Intelligensbladet» 1844, n:o 8.

Sid. 236. *Till de danska studenterna.* Vid studentmötet i Upsala 1843.

Sid. 247. *Vid filosofie magisterpromotionen 1842.* Förf. erhöill sjelf vid denna promotion lagerkransen.

Sid. 253. *Till de unga.* Inledningsdikt till tidskriften »Intelligensbladet» vid nyåret 1844.

Sid. 258. *Vid invigningen af Tegnér's minnesvård vid Kyrkerud.* På 65:te årsdagen af Tegnér's födelse invigdes en af By sockens innevånare vid kaplansbostället Kyrkerud, Tegnér's födelseort, till hans ära upprest minnessten. Malmström, sjelf icke närvarande vid festen, hade öfversändt detta poem, som vid tillfället utdelades. Sedermera intaget i andra samlingen af förf:s dikter.

Sid. 261. *Till professor J. Sellén.* Vid hans utnämning till professor i romersk värtalighet och poesi. Infördt i »Linnæa Borealis» 1842.

Sid. 265. *Till Fogelberg.* Vid en af Upsala studenter till den berömde bildhuggarens ära anställd festlighet den 24 Juli 1845. Infördt i »Intelligensbladet» 1845, n:o 22.

Sid. 268. *Till C. W. A. Strandberg.* På Svenska Akademiens högtidsdag den 20 Dec. 1862. Tryckt i Sv. Akad. Handl., D. 36.

Sid. 272. *Till W. E. Svedelius.* På Svenska Akademiens högtidsdag d. 20 Dec. 1862. Tryckt i Sv. Akad. Handl., D. 39.

Sid. 279. *Till S. P. Leffter.* Medicine doktor, bosatt i Upsala, bekant såsom utgivare af »Bibliothek der deutschen Classiker», öfversättare och publicist, en af skaldens umgängesväänner, i hvars hus han var en gerna sedd gäst. Festen firades på en ö i Mälaren (»den välbekanta ön», rad. 3).

Sid. 282. *Till ett brudpar.* Intaget i 2:dra samlingen af förf:s dikter (1847).

Sid. 284. *Hungersnöden i Upland.* Afsjunget på en studentkonsert i Upsala 1845 till förmån för de nödlidande. Infördt i 2:dra samlingen af förf:s dikter.

Sid. 287. *Det gamla paret.* Tryckt första gången i tidningen »Upsalapostens» profnummer och sedermera i »Ny Illustr. Tidning» 1865, n:o 27, kort efter skaldens bortgång.

Sid. 292. *Skulden.* I »Intelligensbladet» 1844, n:o 34.

Sid. 296. *Enkan*. Intaget i 2:dra uppl. af förf:s dikter (1855) tillika med det derpå följande poemet *Segrarinnan* (sid. 301.)

Sid. 303. *Skogsbygden*. Ej intaget i de under förf:s lifstid utgifna upplagor. Först infördt i 4:de uppl. (1867).

Sid. 304. *Ödmjuker er*. Första gången tryckt i »Eos» 1839, n:o 49. I sin ursprungliga form egde detta poem ytterligare tvenne versar.

Sid. 306. *Stilla, mitt hjerta!* Efter förf:s död infördt i 4:de upplagan af hans dikter (1867).

Sid. 307. *Resebilder*. Samtliga de under denna rubrik införda poemer finnas intagna i 2:dra samlingen af förf:s dikter (1847), sedan likväl några förut varit synliga i tidningen »Correspondenten» under den närmast föregående tiden.

Sid. 337. *Fiskarflickan vid Tynnelsö*. Första gången tryckt och särskildt utgifvet i Upsala 1839. (Se lefnadsteckningen, s. XV).

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

